

Σειρά Β΄
Συμβολή στην Ἀντι-οικουμενιστική Θεολογία

2

Ὁρθοδοξία
καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις

Ὁρθοδοξία
καὶ Φουνταμενταλισμὸς

Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὁρατὴ ἐκδήλωσις
τῆς Unae Sanctae;

Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου

Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις

Κριτικὴ ἀναφορὰ σὲ ἓνα φουνταμενταλιστικὸ κείμενο
τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Πατριαρχείου
Κωνσταντινουπόλεως στὴν Γενεύη

Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς

Ὁ Φουνταμενταλισμὸς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ

Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις τῆς Unae Sanctae;

Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία
τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς

Σειρά Β΄
Συμβολή στην Ἐντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία

②

**Ἐρθοδοξία
καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις**

**Ἐρθοδοξία
καὶ Φουνταμενταλισμὸς**

**Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις
τῆς Unae Sanctae;**

Ἐρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἐγιοκυπριανίτου

Ἐκδόσεις
Ἐρᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων
Ἀθήνα 1997

Φωτογραφία έξωφύλλου:

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος προσφέρει σὸν Γ. Γραμματέα τοῦ «Π.Σ.Ε.» κ. Κ. Ρέιζερ ἀργυροῦν Ἅγιο Ποτήριο, κατὰ τὴν ἐπίσημο ἐπίσκεψί του στὴν Γενεύη (11.12.1995).

© 1997 Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων
Τ.Θ. 46006, 133 10 ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ, GREECE.
Τηλ.: (01) 24.11.380 - FAX: (01) 24.11.080

Σειρά Β'

Συμβολή στὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία - Νο 2

Τίτλοι «Σειράς»

- «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν» καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις (B1).
- α. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις – Κριτικὴ ἀναφορὰ σὲ ἓνα φουνταμενταλιστικὸ κείμενο τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στὴν Γενεύη.
β. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς – Ὁ Φουνταμενταλισμὸς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ.
γ. Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις τῆς Unae Sanctae; - Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς (B2).
- Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς τοῦ Βατικανοῦ.
- Ἡ συμβολὴ καὶ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ Διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα.
- Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμὸ στὸ πανθρησκειακὸ ὄραμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» - Εἰσαγωγὴ στὴν προβληματολογία τοῦ θέματος.
- Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθρησκειακὴ Κίνησις.
- Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας; Ἡ διάβρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας στὴν Οἰκουμενικὴ καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις.
- Οἰκουμενισμὸς: Κίνησις γιὰ ἔνωση ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις;
- Ἡ αὐτοκριτικὴ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἡ κριτικὴ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ ἡ διπλῆ κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Σκοπὸς τῆς «Σειρᾶς»

Οἱ Οἰκουμενισταὶ διαπιστώνουν ἐσχάτως μὲ ἀνησυχία, ὅτι τὸ ἀντι-οικουμενιστικὸ ρεῦμα γίνεται συνεχῶς ἰσχυρότερο μέσα στοὺς κόλπους τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ δὲ Κοινοτήτες τῶν Ἐνισταμένων κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ αὐξάνονται καὶ ἐνοποιοῦνται πανορθόδοξως.

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν πανορθόδοξο αὐτὴ ἀντίδρασι, ἀποπειρῶνται - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - νὰ περιγράψουν ὡς ἀκίνδυνη («οὐδέτερη») τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» («Π.Σ.Ε.») καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εὐρύτερα, ἐπικαλούμενοι τὸ Καταστατικὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ ἄλλα ἐπίσημα κείμενα.

Τοιουτοτρόπως ὁμοῦς διαπράττουν τὸ λογικὸ σφάλμα τῆς «λήψεως τοῦ ζητουμένου» (*petitio principii*: τὸ ἀποδεικτέο προϋποτίθεται πρὶν αὐτὸ νὰ ἀποδειχθῆ): τὸ Σύνταγμα μιᾶς χώρας ἢ τὸ Καταστατικὸ ἐνὸς Σωματείου (τὸ «Π.Σ.Ε.» εἶναι ἓνα παν-ομολογιακὸ Σωματεῖο) δὲν ἐρμηνεύονται «ἀφαιρετικά» («ἰδεατά»), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν αὐτοτελεῆ ὑπόστασι, δηλαδὴ δὲν αὐτοερμηνεύονται πάντοτε οὔτε καὶ ἐκφράζουν πλήρως καὶ ἀληθῶς τὴν κατάστασι τῆς χώρας ἢ τοῦ Σωματείου, παρὰ μόνον ἂν τεθοῦν μέσα στὸ γενικώτερο κοινωνικὸ καὶ λειτουργικὸ τους πλαίσιο.

Τὸ Καταστατικὸ τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 μαρτυροῦν μὲν πρωτογενῶς γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ εὐρύτερα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀλλὰ ἐρμηνεύονται πλήρως καὶ σαφῶς μόνον μέσω τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς προϊστορίας, γενέσεως, αὐξήσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀποβλέπει ἡ παροῦσα «Σειρά»: νὰ παρουσιάσῃ τὸ «ἄγνωστο» πλαίσιο τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ νὰ κατανοηθῇ ὁ Οἰκουμενισμὸς μέσω τοῦ «ζωτικῆς χώρου» του, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καλλιεργεῖται σαφῶς ἕνας ἀντορθόδοξος δογματικὸς, κανονικὸς καὶ ἠθικὸς «μινιμαλισμὸς».

Ἡ «Σειρά» ἐπιδιώκει, Χάριτι Κυρίου, νὰ ἐπισημάνῃ μὲ τρόπο σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο, ὅτι οἱ Ἑσχατικές καὶ Εὐχαριστιακὲς προϋποθέσεις τῆς ὀρθόδοξου κριτικῆς στάσεως ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀντιλαμβάνονται βαθύτατα, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀπολύτως νέα «ἐκκλησιολογικὴ στάσι» καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἔχομε κυριολεκτικῶς μίαν «Ἐκκλησιολογικὴ Νεωτερικότητα», ἡ ὁποία προεκάλεσε ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων (ἀλλὰ καὶ ἑτεροθρήσκων) Κοινοτήτων.

Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς «Σειρᾶς» εὐχονται νὰ εὗρουν ἀπήχησι τὰ κείμενά της καὶ οἱ μὲν ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ νὰ προβληματισθοῦν καὶ ἀνακρούσουν πρῦμναν ὅσο εἶναι καιρὸς, οἱ δὲ ἀντι-οικουμενισταὶ νὰ ἐργασθοῦν στὸ ἐξῆς σοβαρώτερα, ἂν θέλουν βεβαίως ὁ λόγος τους νὰ εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἐπομένως οἰκοδομητικὸς, κατανοοῦντες βαθύτατα ὅτι ὁ ἀντι-οικουμενισμὸς δὲν εἶναι εὐκόλο ἐγγεῖρημα, ἀλλὰ πολυώδυνος ἀσκησις στὴν διάκρισι, τὴν ἀγάπη, τὴν ἐμβάθυνσι στὸν Πατερικὸ λόγον, καθὼς ἐπίσης καὶ γόνιμος προβληματισμὸς ἐναντι τῶν ζωηρῶν προκλήσεων ἀπὸ τίς ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις ποὺ ἀπετέλεσαν κυρίως τὴν ἀφετηρία (καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὁ «πειρασμὸς») τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Περιεχόμενα

I. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις	
A. Οἰκουμενισμὸς Ἱστορικά, Κανονικά καὶ Δογματικά θέματα (§§1-7).....	16
B. Ἀντι-οικουμενισμὸς Ὁρθόδοξος Ἐνστασις. Ἡμερολογιακὸ ζήτημα (§§1-2)..	58
Γ. Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία Διασπορᾶς Στάσις ἐναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Σχέσεις μὲ ἀντι-οικουμενιστὰς (§§1-3).....	67
Δ. «Στῶμεν ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς Πίστεως καὶ τῇ Παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας».....	83
II. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς	
A. Ὁ Φουνταμενταλισμὸς.....	89
B. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς.....	91
Γ. Φουνταμενταλισμὸς καὶ Οἰκουμενιστὰι.....	92
III. Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις τῆς Unae Sanctae; (§§ A-E).....	99

- Τὰ δύο πρῶτα ἄρθρα «Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκου-
μενικὴ Κίνησις» καὶ «Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμεντα-
λισμός» ἐγράφησαν τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1997 καὶ
δημοσιεύονται γιὰ πρώτη φορά.

- Τὸ τρίτο ἄρθρο «Τὸ "Π.Σ.Ε.": ἡ ὁρατὴ ἐκ-
δήλωσις τῆς *Unae Sanctae*» εἶχε δημοσιευθῆ
γιὰ πρώτη φορά στὸ περιοδικὸ «Ἅγιος Κυπρια-
νός» (ἀριθ. 267-268/Ἰούλιος-Ὀκτώβριος 1995,
σελ. 67-72) καὶ ἐκρίθη σκόπιμο νὰ συμπεριλη-
φθῆ, ὡς σχετικὸ, στὴν παρούσα ἐργασία ἐλα-
φρῶς βελτιωμένο.

Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις

Κριτικὴ ἀναφορὰ
σὲ ἓνα φουνταμενταλιστικὸ κείμενο
τῶν Οἰκουμενιστῶν
τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως
στὴν Γενεύη

Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις

Κριτικὴ ἀναφορὰ σὲ ἓνα φουνταμενταλιστικὸ
κείμενο τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Πατριαρχείου
Κωνσταντινουπόλεως στὴν Γενεύη

Η «Μόνιμη Ἀντιπροσωπεΐα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» στὴν Γενεύη εἰσήλθε προσφάτως στὸν κόπο νὰ ἀφιερῶσιν μεγάλο μέρος τοῦ θερινοῦ τεύχους τοῦ «Δελτίου» τῆς ἐναντίον τῶν ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος.

Μὲ ἓνα τρισελίδο ὀκτῶ ἀνισομερῶν παραγράφων (§§ Α΄-Η΄) κύριο ἄρθρο («Σχόλιο»), ὑπογραφόμενο ἀπὸ τὸν Μ. Πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Τσέτση (π. Γ. Τ.) καὶ μὲ τίτλο «Παλαιοημερολογιτισμός, Νέο Ἡμερολόγιο καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις»¹, ἐπιχειρεῖται μὲ ἓναν πρωτοφανῆ σὲ βιαιότητα τρόπο ἢ ὑποτίμησις, ἐξουθένωσις καὶ κατασυκοφάντησις τῶν εὐσεβῶν ἀντι-οικουμενιστῶν, μὲ εἰδικὴ «ἀναφορὰ» στὴν Ἱερά Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων.

Τὸ κείμενο τοῦ π. Γ. Τ. ἀποτελεῖ τὴν πλέον γνησίαν μορφήν τοῦ οἰκουμενιστικοῦ φουνταμενταλισμοῦ· εἶναι σαφές, ὅτι οἱ Οἰκουμενισταὶ αἰσθάνονται ἤδη τοὺς «ἀντιφρονούντας» ὡς «ἀπειλή» καὶ ὡς ἐκ τούτου φανατίζονται καὶ ἐνίοτε μὲ χυδαῖο πρᾶγματι τρόπο ἐπιτίθενται *ad hominem*, λησμονοῦντες οἱ δυστυχεῖς ἀκόμη καὶ τὸ στοιχειώδες καθήκον τῆς ἐν Χριστῷ εὐαισθησίας, γιὰ μία ποιμαντικὴ προσπάθεια *ad rem*².

1. Βλ. «Ἐνημέρωσις», ΙΒ-1996/7-8, σελ. 1-4.

2. **Ad hominem**· κρίσις μὲ σκοπὸν τὴν ἀποδυνάμωσιν ἐνὸς ἀνθρώπου μὲσω μειώσεως τῆς προσωπικότητός του. **Ad rem**· κρίσις ποῦ ἀφορᾷ τὰ ἐπιχειρήματα μόνον.

Ἀνεξαρτήτως ὁμως τοῦ ἠθους τοῦ «Σχολίου» τοῦ π. Γ. Τ. καὶ ὄλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐσπευσαν νὰ ἀναπαραγάγουν καὶ διαδώσουν³ τὸ τύποις καὶ οὐσίᾳ ἀπαράδεκτο αὐτὸ ἄρθρο, ἅς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ θεωρήσωμε τὴν φουνταμενταλιστικὴ αὐτὴ ἔκτροπὴ τῆς Γενεῦσης ὡς τὴν ἔναρξι - ἔστω καὶ ἀρνητικὰ - ἐνὸς διαλόγου μεταξὺ Οἰκουμενιστῶν καὶ ἀντι-οικουμενιστῶν.

Ἡ ἐνωτικὴ προοπτικὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων δὲν θὰ τῆς ἐπέτρεπε ἄλλωστε νὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὸ ἱερὸ αἴτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ὁρθοδόξων, ἐν τῇ Ἀληθείᾳ θεβαίως καὶ τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει, οὔτε καὶ νὰ παραθεωρήσῃ τὴν ἀνάλογο πρακτικὴ τῶν Ἁγίων Πατέρων, οἱ ὅποιοι ἐπέδιδαν, «κατὰ τοὺς παλαιούς θεσμούς τῆς ἀγάπης», τὴν ἐπιστροφὴ τῶν πλανωμένων ἀδελφῶν, «πᾶσαν παράκλησιν μετ' εὐσπλαγχνίας» προσφέροντες, ὡς ἔλεγε ὁ Μέγας Βασίλειος⁴.

Ἡ ζηλωτικὴ ἐμμονὴ μας στὸ «Πατροπαράδοτον Σέβας», μακριὰ ἀπὸ κάθε «ἐπαμφοτερισμὸν»⁴ καὶ «μεσότητα»⁴, μαζὶ μὲ τὴν γνησίᾳ ἀγάπῃ μας θὰ ἀποδείξουν ποιοὶ εἶναι οἱ ὄντως «πολεμοποιοὶ»⁴ ποὺ διαρρηγνύουν τὴν ἐνότητα τῆς Ἁγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄς προσπαθήσωμε λοιπὸν νὰ παρακολουθή-

3. Βλ. ἐφημερ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἀριθ. 417/1.9.1996, σελ. 6· ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2824/1.10.1996, σελ. 1 καὶ 7· περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 16/1.11.1996, σελ. 752θ (παραθέτει τὸ τελευταῖο τμήμα τοῦ «Σχολίου», τὸ ὁποῖο γενικῶς χαρακτηρίζει ὡς «εὐγλωττότατον ἄρθρον»).

• Τὴν ἴδια περίοδο στὸν «Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἐγίνε συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μεταξὺ π. Γ.Τ. καὶ Ἀ. Πανώτη.

4. **Μ. Βασιλείου**, PG τ. 32, σελ. 557Α (Ἐπιστολὴ ΡΚΗ: «Εὐσεβίῳ Ἐπισκόπῳ Σαμοσάτων», § 3).

σωμε τὴν σκέψι τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν⁵ τῆς Γενεύης καὶ νὰ ἐξαγάγωμε τὰ σχετικὰ συμπεράσματα.

5. Ὁ χαρακτηρισμὸς «ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί» ἀποτελεῖ γιὰ τὴν κριτικὴ μας, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα, ἕναν ἀναγκαῖο *terminus technicus*: ὡς «ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί» ἐννοοῦνται σαφῶς οἱ ἐξ Ὁρθόδοξων προελθόντες Οἰκουμενισταί, οἱ ὁποῖοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπαυσαν νὰ ἔχουν ὀρθόδοξο ἐκκλησιολογικὸ φρόνημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι πλέον ἠνωμένοι στὰ πλαίσια τοῦ «Π.Σ.Ε.» μὲ τοὺς ἐκ Παπικῶν, Προτεσταντῶν, Μονοφυσιτῶν καὶ Νεστοριανῶν Οἰκουμενιστάς.

A. Οικουμενισμός

Ίστορικά, Κανονικά και Δογματικά θέματα

1 Ἀπὸ τὴν «Μόνιμη Ἀντιπροσωπεΐα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἔδρα τοῦ ΠΣΕ» θὰ ἀνεμένετο μία σοβαρὰ θεολογικὴ ἀντιμετώπιση ὄσων κατὰ καιροὺς μὲ ὑπεύθυνο καὶ σοβαρὸ τρόπο ἔχουν ἐπισημάνει οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Δυστυχῶς ὁ π. Γ.Τ. μεταθέτει ἀλλοῦ τὸ βάρος καὶ τὴν προσοχή, προσωπομαχεῖ *sine nobilitate* (ἀνευ εὐγενείας), ἀποφεύγει ἐπιμελῶς νὰ ἀπαντήσῃ/ἀναιρέσῃ τὴν θεολογικὰ θεμελιωμένη ἀντίληψη, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι αἵρεσις καὶ ἀρκεῖται στὰ ὅσα γνωστὰ καὶ τετριμμένα καὶ ἀπαράδεκτα κατὰ καιροὺς ἔχει γράψῃ ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ¹.

2 Ὁ π. Γ. Τ. θεωρεῖ ὡς «προσοφιλὲς ἐπιχειρήμα τῶν ἐπικριτῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τοῦ θεσμικοῦ τῆς ὀργάνου (*sc* τοῦ «Π. Σ.Ε.») τὸν «λατρευτικὸ συγχρωτισμὸ» τῶν ὀρθόδοξων μὲ ἑτεροδόξους» (§§ Ε' καὶ ΣΤ').

1. Βλ. ἐνδεικτικῶς μία *summa* τῶν σχετικῶν ἀπόψεῶν τοῦ στοῦ ἄρθρο του, «Μία ὀρθόδοξη θεώρηση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ», στὴν «Επιστημονικὴ Παρουσία Ἐστίας Θεολόγων Χάλκης», Τόμος Β', ἐν Ἀθήναις 1991, σελ. 385-408.

Ἐπίσης τῆς ἐργασίας αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ Εἰσήγησις τοῦ στοῦ «ΙΖ' Διεθνὲς Μεταπτυχιακὸ Θεολογικὸ Σεμινάριο» μὲ τίτλο «Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ποιμαντικὸ πρόβλημα», περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 17/15.11.1996, σελ. 800 κ.έ.: βλ. καὶ περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 536/31.10.1996, σελ. 2-25: «Σύγχρονη ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας». Τὸ XVII Διεθνὲς Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Σαμπεζὺ Γενεύης, 23.9-2.10.1996)».

α. Έν πρώτοις, οι αντι-οικουμενιστὰὶ δὲν στηλιτεύουν μόνον καὶ κυρίως τὴν συμμετοχὴ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν «σὲ λατρευτικὲς συνάξεις συνοδεία αἰρετικῶν», δυστυχῶς δὲ γι' αὐτοὺς καὶ συνοδεία ἄλλοθρήσκων.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων ἔχει ἐπισημάνει, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον μία «Κανονικὴ Ἀταξία», ἀλλ' ἀναφέρεται εὐθέως στὰ ἐκκλησιολογικὰ θεμέλια τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας¹.

Οἱ Οἰκουμενιστὰὶ, στὴν προσπάθειά τους νὰ περιγράψουν τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τῶν ἑτεροδόξων κοινοτήτων, διετύπωσαν μίαν δέσμη θεολογικῶν ἀπόψεων, μέσω τῶν ὁποίων ἀποδέχονται τὴν «ἐκκλησιαστικότητα» τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμάδων, δηλαδὴ ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι εὕρισκονται ἐντὸς τῶν «ὀρίων» τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ πέντε κυριώτερες ἀπὸ τὶς θεολογικὲς αὐτὲς ἀπόψεις εἶναι οἱ ἐξῆς:

ι) ἡ «Βαπτισματικὴ θεολογία»², ἡ ὁποία ὑποστηρίζει ὅτι τὸ βάπτισμα - ὀρθόδοξο ἢ ἑτερόδοξο - δῆθεν ὀριοθετεῖ τὴν Ἐκκλησία, δημιουργεῖ τὰ λεγόμενα «βαπτισματικὰ ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοιοῦτοτρόπως Αὐτὴ περιλαμβάνει ὀρθοδόξους καὶ

1. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομε τὴν «Δ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» (Ἀθῆναι, 19.2/3.3.1996, Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας), ἡ ὁποία διωργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων καὶ περιελάμβανε μίαν Εἰσήγησι σὲ τρία μέρη μὲ ἐμπεριστατωμένη ἀναφορὰ στὰ ἐξῆς θέματα: **Α)** Ἡ μοναδικότης καὶ τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας, **Β)** Ἡ οὐσία τῆς ἐκκλησιολογικῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ **Γ)** Πορεία ἐκτὸς τῶν «ὀρίων» καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ (ὑπὸ ἐκδοσιν).

2. Κύριος ἐκφραστὴς ὁ μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης (Ζηζιούλας)· βλ. σχετικὸ ἄρθρο του «*Orthodox Ecclesiology and the Ecumenical Movement*», περιοδ. «*Sourozh*», No 21/ August 1985, pp. 16-27.

ετεροδόξους, οἱ ὁποῖοι συνέχονται ἀπὸ τὴν «βαπτισματικὴ ἐνότητα» τῆς Ἐκκλησίας.

Ἴδου μερικὲς ἐνδεικτικὲς ἀπόψεις:

• Ὁ πατριάρχης Δημήτριος εἶχε διακηρύξει τὸ 1974 στὴν πασχαλινὴ του Ἐγκύκλιο ἐπὶ τῇ συμπύσει τοῦ κοινοῦ τότε Πάσχα παγχριστιανικῶς:

«Ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς... **μετὰ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς εἰς Χριστὸν βαπτισθέντων καὶ Αὐτὸν ἐνδυσασμένων...** ἐορτάζομεν Πάσχα, καὶ ὡς ἐν ἀδιαίρετον Σῶμα Χριστοῦ βιοῦμεν Αὐτοῦ τὴν Ἀνάστασιν...», καθ' ὅσον «εἷς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ἐν τῷ Σῶμα Αὐτοῦ, ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἐν τῷ Πάσχα τῶν Χριστιανῶν»³.

• Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος τὸ 1995, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ Βατικανό, συνυπέγραψε μὲ τὸν Πάπα «Κοινὸ Ἀνακοινωθέν», στὸ ὁποῖο μεταξὺ ἄλλων διεκηρύσσετο:

«...Ἐξορκίζομεν τοὺς πιστοὺς μας, Καθολικούς καὶ Ὁρθοδόξους, νὰ ἐνισχύσουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφωσύνης, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τοῦ μοναδικοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν...»· «περιέλαβον (sc ὁ Πάπας καὶ ὁ πατριάρχης) εἰς τὰς προσευχὰς των ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐκ τοῦ Βαπτίσματος των, εἶναι ἐνσωματωμένοι εἰς τὸν Χριστὸν...»⁴.

3. «Μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου ἐπὶ τῷ Πάσχα», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἔκτακτον φύλλον/14.4.1974.

• Εἶναι λίαν χαρακτηριστικὸ, ὅτι τὸ «Μήνυμα» ἀπευθύνεται «Ἀπάσῃ τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ» καὶ προτείνει «πρῶτον πανορθόδοξον καὶ δεύτερον παγχριστιανικὴν ἱεράν συμφωνίαν πρὸς καθορισμὸν σταθερᾶς Κυριακῆς διηνεκῶς ἀπὸ κοινοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ ἐνὸς Χριστιανικοῦ Πάσχα ὑφ' ἀπάντων τῶν ἀνά τὴν Οἰκουμένην Χριστιανῶν»!..

4. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 20.

Ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β΄ και ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίος υπογράφουν την 29.6.1995 στο Βατικανό το «Κοινό Ανακοινωθέν».

Με το κείμενο αυτό, σαφώς κείμενο πίστεως, διεκηρύχθη η θεολογία των «Αδελφών Εκκλησιών», ή Βαπτισματική θεολογία, ή δυνατότης «ήδη από του νύν εις τους Καθολικούς και Όρθοδόξους να δίδουν μίαν κοινήν μαρτυρίαν πίστεως», ή θεολογία της «Κοινής Διακονίας» και ή προοπτική του Διαθρησκειακού Διαλόγου.

• Ο πατριάρχης Άντιοχείας κ. Ιγνάτιος διεκήρυξε το 1987 λίαν έπισημως και δημοσίως σε μία Οικουμενιστική σύναξι τὰ έξής:

«Είμεθα όλοι (sc όρθόδοξοι και έτερόδοξοι) μέλη Χριστού, ένα και μοναδικό σώμα, μία και μοναδική “καινή κτίσις”, έφ’ όσον το κοινό μας βάπτισμα μάς έλευθέρωσε από τον θάνατο»⁵.

ii) ή θεολογία τών «Αδελφών Εκκλησιών»⁶,

5. Περιοδ. «Επίσκεψις», άριθ. 370/15.1.1987, σελ. 8-13: «Η Έβδομάς της Προσευχής για την ένότητα των Χριστιανών στη Γενεύη. Όμιλία του Μακ. Πατριάρχου Άντιοχείας κ. Ιγνατίου».

6. Βλ. άρθρον, «Επίσημος άναγνώρισις του Παπισμού ως “Αδελφής Εκκλησίας” - Η “Βελεμένδιος Ένωσις”», περιοδ. «Όρθόδοξος Ένημέρωσις», άριθ. 14/Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1993, σελ. 33-40.

κατὰ τὴν ὁποία Ὁρθόδοξοι καὶ Παπικοὶ εἶναι δῆθεν «Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι» μὲ τὴν πλήρη ἔννοια τοῦ ὄρου, παρὰ τὶς ὑφιστάμενες δογματικὲς διαφορὲς, μάλιστα δὲ οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἤδη ἐπεκτείνουν τὸν ὄρο «Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι» καὶ πρὸς τὶς ἄλλες ἑτερόδοξες Κοινοτήτες⁷.

Ἐνδεικτικὴ δὴλωσις, ἐκτὸς τῆς κορυφαίας στῆν «Βελεμένδιο Ἑνωσις»:

• Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, στὸ «Κοινὸ Ἀνακοινωθέν» μὲ τὸν Πάπα τὸ 1995, ἐπιβεβαίωσε πλήρως τὴν Βελεμένδιο Συμφωνία τῆς «Μικτῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς» τοῦ ὀρθόδοξο-παπικοῦ Διαλόγου:

«Ὁ Διάλογος αὐτὸς ἀπεδείχθη γόνιμος καὶ κατέστη δυνατόν νὰ προχωρήσῃ κατὰ τρόπον οὐσιαστικόν» καὶ «ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ ἠδυνήθη νὰ διακηρύξῃ ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι μας ἀναγνωρίζονται ἀμοιβαίως ὡς Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι, ὑπεύθυνοι ἀπὸ κοινοῦ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς μοναδικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ...»⁸.

iii) ἡ θεολογία τῆς «Διευρυμένης Ἐκκλησίας»⁹, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περὶ «Ἐκκλησίας ἐν εὐρυτάτῃ ἔννοια»¹⁰ περὶ «Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ συν-

7. Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, λόγου χάριν, εἶχε δηλώσει τὸ 1993, ὅτι Ὁρθοδοξία καὶ Ἀγγλικανισμὸς εἶναι «Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι» καὶ ἔχουν κοινὴν εὐθύνην «ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ» (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 499/31.12.1993, σελ. 6: «Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας καὶ τὴ Σύνοδο τῶν Ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων» [Ἡ ἐπίσκεψις ἐγένε τὴν 10.11.1993]).

8. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 19.

9. Κύριοι ἑκφρασταί: π. Σέργιος Μπουλγκάκωφ, Ἰωάννης Καρμίρης, μητροπολίται Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνὸς καὶ Περγάμου κ. Ἰωάννης.

10. Βλ. Γ. Ἄ. Γαλίτη, «Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ Ἐκκλησίες», περιοδ. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», ἀριθ. 755/Νοέμβριος-Δεκέμ-

όλω της» και «όχι πλέον της Ὁρθοδοξίας μόνης»¹¹, περί «ἐκκλησίας ἐκτὸς ἐκκλησίας»¹², «ἐκτὸς τῶν τειχῶν»¹², «ἐκτὸς τῶν κανονικῶν ὁρίων»¹³ και «ἐκκλησιαστικῶν συνόρων»^{14,15} τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐνδεικτικὲς δηλώσεις:

• Ὁ μητροπολίτης Ἐλβετίας κ. Δαμασκηνὸς συνεχῶς διακηρύττει:

«Ὁφείλομεν νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀναζητήσωμεν καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν παρουσίαν τοῦ Πνεύματος - πράγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει: τὴν Ἐκκλησίαν - καὶ ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν μας κανονικῶν ὁρίων, πρὸς τὰ ὁποῖα ταυτίζομεν τὴν μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν...»¹³. «μόνο ἡ στάση αὐτὴ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀναγνωρίσωμε ἀκόμη καὶ Ἐκκλησίες ἔξω ἀπὸ τὰ δικά μας ἐκκλησιαστικὰ σύνορα, σύνορα ποὺ πολὺ συχνὰ ἔχομε τὴν τάση

βριος 1994, σελ. 543· Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Ἡ Χριστιανικὴ Ἀλήθεια καὶ ἡ Παγκοσμιότητα τῆς Σωτηρίας», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 523/31.10.1995, σελ. 13.

• Οἱ ἀναφορὲς γίνονται στὶς ἀπόψεις τοῦ ἱ. Καρμίρη, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖ «εἰς τὴν ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ Ἐκκλησίαν» καὶ ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους!

11. Βλ. περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 7/1.5.1988, σελ. 267α.

• Ἀπόψεις τοῦ μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἰωάννου (Ζηζιούλα) τὴν 27.2.1988 στὸν Ἑσπερινὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας ἐνώπιον τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου κ.ά.

12. Βλ. Γ. Ἀ. Γαλίτη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 537 καὶ 543.

• Ἀπόψεις τοῦ π. Σεργίου Μπουλγκάκωφ (ecclesia extra ecclesiam, extra muros) καὶ τοῦ ἱ. Καρμίρη (ἐπηρεασμένου προφανῶς ἀπὸ τοὺς Σ. Ζάνκωφ καὶ Σ. Μπουλγκάκωφ).

13. Βλ. Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 260/15.10.1981, σελ. 13-14 (ὁμιλία τοῦ ὡς Τρανουπόλεως τὴν 18.10.1981 στὴν Λυῶν Γαλλίας).

14. Τοῦ ἰδίου, ἀπόψεις στὸ «Συνέδριο τοῦ "Συνδέσμου" στὴ Γενεύη» (31.3-7.4.1995), περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 517/30.4.1995, σελ. 10.

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ καὶ ὁ μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνὸς κατὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ πρώτου στὸ Πατριαρχικὸ Κέντρο τοῦ Σαμπεζῦ (Γενεύη, 12.6.1984).

Στὸν Πάπα ἐπεφυλάχθη θερμοτάτη ἐκκλησιαστικὴ ὑποδοχὴ καὶ ἐψάλη Δοξολογία στὸν Ναὸ τοῦ Κέντρου, ὁ δὲ μητροπολίτης κ. Δαμασκηνὸς προσφωνῶν τὸν Πάπα, ἐδήλωσε ὅτι «ὁ διάλογος τῆς ἀγάπης» «συνέβαλε ὥστε νὰ ἐπανασυναντηθῶμεν ὡς ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι».

νὰ ταυτίζωμε κατὰ τρόπο ἀποκλειστικὸ μὲ τὴ σωτηρία ἐντὸς τῆς Μιάς...»^{14,15}.

iv) ἡ θεολογία τοῦ «Πολιτισμικοῦ Πλουραλισμοῦ»¹⁶, ἡ ὁποία θεωρεῖ δεδομένη τὴν ἐνότητα ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, τὶς δὲ ὑπάρχουσες δογματικὲς διαφορὲς, ὡς ἀπλῆ διαφορετικὴ θεολογικὴ ὀρολογία τῆς αὐτῆς πίστεως, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στοὺς ἐπὶ μέρους πολιτισμούς μας καὶ ἀλληλοσυμπληρῶνται σὲ μία νόμιμη ποικιλία θεολογικῶν παραδόσεων.

Ἐνδεικτικὲς ἀπόψεις:

15. Τοῦ ἰδίου, «Εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ., 518/31.5.1995, σελ. 16 (ὁμιλία τοῦ τὴν 20.1.1995 στὴν Νίκαια Γαλλίας).

16. Κύριοι ἐκφρασταί: πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος καὶ μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός.

• Ο πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος ἔλεγε τὸ 1987:

«Εἴμεθα (sc ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι) πραγματικά μιὰ καὶ μοναδικὴ ὕπαρξη ποὺ ἐκδηλώνεται **μέσα ἀπὸ τὴν ποικιλία τῶν θεολογικῶν καὶ λειτουργικῶν προσβάσεων, μέσα ἀπὸ τὴν ποικιλία τῶν γλωσσῶν, τῶν πολιτισμῶν, τῶν προσώπων**»¹⁷.

• Ο μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνὸς ἐκφράζει σταθερὰ καὶ ἀναλυτικὰ αὐτὲς τὶς ἰδέες:

«Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι (sc ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι) νὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὰ πλαίσια καὶ διὰ μέσου ἑνὸς βαθέος διαλόγου κατὰ πόσον αἱ διαφοραὶ μας, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἔκφρασιν τοῦ θεολογικοῦ λεξιλογίου, **συνιστοῦν διαφορὰς μὲν, νομίμους ὅμως τρόπους προσβάσεως εἰς τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ**»¹⁸. «ἐφθάσαμε στὸ σημεῖο, ὥστε συχνὰ ἡ μορφή, τ.ἔ. **οἱ διαφορὰς θεολογικὲς παραδόσεις, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦσαν στοὺς ἐπὶ μέρους πολιτισμοὺς, νὰ ταυτίζωνται ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν οὐσία, ἦτοι μὲ τὴν πίστη...**»¹⁹. «αὐτὸ ποὺ ζοῦμε (sc ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι) καὶ μοιραζόμεθα σήμερα: ...τὸ ὅτι ἀνήκομε στὴν ἴδια αὐτὴ οἰκογένεια ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, Σῶμα ζῶντος Χριστοῦ... **τὴν ἐνότητά μας ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων ποὺ ἀντιστοιχεῖ συχνὰ στὶς διαφορετικὲς κοινωνικο-πολιτιστι-**

17. Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 370/15.1.1987, σελ. 10.

18. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 260/15.10.1981, σελ. 14.

19. Μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Μορφή καὶ κανὼν. Ἱστορικότης καὶ δεσμευτικότης», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 506/30.6.1994, σελ. 11 (τὸ κείμενο αὐτὸ εἰδικῶς εἶναι ἐνδεικτικώτατο, καθ' ὅσον ἐκθέτονται ἀναλυτικῶς οἱ σχετικὲς ἀπόψεις).

κὲς προελεύσεις μας καὶ ἡ ὁποία, ὡς τοιαύτη, ἐμπλουτίζει τὴν κοινωνία μας ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ»²⁰.

ν) ἡ θεολογία τῆς «Κοινῆς Διακονίας»²¹, στὴν ὁποία θὰ ἐπανέλθωμε κατὰ τὴν πορεία τῆς παρούσης κριτικῆς (Μέρος Α', § 76), διαπιστώνει τὰ ἀδιέξοδα τῶν «Διαλόγων», δηλαδή τὴν ἀδυναμία ἐνώσεως ἐν τῇ αὐτῇ Πίστει, καὶ γιὰ τὴν ὑπέρβασι των προτείνει μία ὁμοσπονδιακὴ καὶ ἠθικὴ ἐνότητα ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων μέσω τῆς ὀργανώσεως, δράσεως καὶ ἀλληλεγγύης, γιὰ μία «Κοινὴ Διακονία» τοῦ κόσμου.

Ἐνδεικτικὴ δήλωσις:

• **Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος** τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1995, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ «Π. Σ.Ε.» στὴν Γενεύη, διὰ τοῦ «Ἵπομνήματός» του ποὺ ἐπέδωσε ἐπισήμως, ὁμολογεῖ κατ' οὐσίαν τὴν ἀποτυχία τῶν «Διαλόγων» καὶ συνεχίζει:

«Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ. Καὶ ἐὰν ἀκόμη ὁ θεολογικὸς διάλογος, ὡς μὴ ὠφελε, καρκινοβατῆ, δὲν ἐμποδίζει τίποτε τὰς Ἐκκλησίας-μέλη, ὅπως... ὀραματισθοῦν ἐν Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν ἐπιτρέπον τὴν ἀγαστὴν συνεργασίαν ὄλων τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων εἰς τὸν ἠθικόν, κοινωνικόν, ἱεραποστολικόν καὶ διακονικόν τομέα, ἀνεξαρτήτως τῶν βασικῶν θεολογικῶν αὐτῶν διαφορῶν, ὡς τοῦτο ὑπεγράμμισε πρὸ ἐβδομηκονταετίας ἡδη ἡ γνωστὴ

20. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 518/31.5.1995, σελ. 15· βλ. ἐπίσης, περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ., 517/30.4.1995, σελ. 10.

21. Ἐχει ἐκφρασθῆ ἐπανελημμένως ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστάς, τόσο σὲ συλλογικὸ ἐπίπεδο, ὅσο καὶ μεμονωμένως, μάλιστα δὲ σὲ ἐπίπεδο κορυφῆς (Γ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Σαμπεζῦ Γενεύης 1986).

Ἐγκύκλιος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 1920»²².

• **Ἄλλωστε**, κορυφαίαν συλλογική ἔκφρασι τῆς θεολογίας αὐτῆς τῆς «Κοινῆς Διακονίας» ἀποτελεῖ ἡ ἀποδοχή ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ «Π.Σ.Ε.», τὸ ὁποῖο «*συνεστήθη πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κάτωθι ἔργων καὶ σκοπῶν*»:

«2) *Νὰ διευκολύνῃ τὴν κοινὴν μαρτυρίαν τῶν Ἐκκλησιῶν (sc μελῶν του) εἰς ἓνα ἕκαστον τόπον καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς τόπους... 4) Νὰ ἐκφράζῃ τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, τῆς κατακρημνίσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμποδίων καὶ τῆς προαγωγῆς μιᾶς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ εἰρήνῃ*»²³.

6. Ἄλλὰ οἱ Οἰκουμενισταί, ἀπομονώνοντες τὸ θέμα τοῦ «λατρευτικοῦ συγχρωτισμοῦ», δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ ἀπολογηθοῦν ἔστω καὶ μόνον γι' αὐτό, διότι προφανῶς θὰ τοὺς ἦταν δύσκολο νὰ ἀναπτύξουν μίαν νέα πλέον θεολογία²⁴, ἀντιτιθεμένην στὴν Ἀποστολική, Πατερικὴ

22. Περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/12, σελ. 24.

23. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 370, Ἐνάλεκτα Βλατάδων 47, Θεσσαλονίκη 1984.

24. Ὁ Καθηγητὴς Ἰωάννης Ε. Ἀναστασίου (†) διὰ μιᾶς σχετικῆς ἐργασίας του ἀποπειρᾶται κατ' οὐσίαν νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Κανονικὴ Παράδοσι τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἐπιθεβαιῶνων τοιοιτοτρόπως τὴν φθορὰ πού ὑφίσταται ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις μέσω τοῦ Οἰκουμενισμοῦ (βλ. Ἰ. Ε. Ἀναστασίου, «Ἡ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἑτεροδόξους σύμφωνα μὲ τοὺς Κανόνες καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πράξιν», στὸ «Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου/1914-1986», τόμος πρῶτος, σελ. 233-257, Γενεύη 1989).

καὶ Συνοδικὴ Παράδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία παραγγέλει μεγάλη καὶ πολλῇ τῇ φωνῇ διὰ μὲν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: «φεύγειν τὴν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους κοινωνίαν»²⁵, διὰ δὲ τοῦ Ὁσίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ: «βούλομαι πάντας πάση δυνάμει ἀποστρεφόμενους, τοὺς μὴ δεχομένους τὰ εὐσεβῆ τῆς Ἐκκλησίας καὶ σωτήρια δόγματα»²⁶.

• **Ἐν κατακλειδί:** οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἐκτρέπονται τῆς Ἀληθείας, ὄχι διότι ἀπλῶς συμπροσεύχονται, ἀλλὰ διότι συμπροσευχόμενοι ἐκφράζουν τὴν ἐκκλησιολογικὴ ἐνότητά τους μὲ τοὺς ἑτεροδόξους ἐντὸς τῶν «ὀρίων» τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τοῦ «Π.Σ.Ε.», ὄχι ὁμως καὶ ἐντὸς τῆς Μιᾶς (καὶ Μοναδικῆς) Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

• **Ἡ πτώσις** τοῦ Καθηγητοῦ Ἱ.Ε. Ἀναστασίου κατανοεῖται καλύτερα, ὅταν ἀναλογισθῆ κανεὶς, ὅτι ὁ αὐθεντικώτατος ἐρμηνευτὴς - ἔργῳ καὶ λόγῳ - τῆς Ὁρθοδόξου Κανονικῆς Παραδόσεως Ὁσιος Θεόδωρος Στουδίτης λέγει ἐνδεικτικῶς τὰ ἑξῆς:

«**Μέγιστα** ἀπειλαὶ κεῖνται παρὰ τῶν Ἀγίων ἐκφωνηθεῖσαι τοῖς συγκαταβαίνουσιν αὐτῇ (sc τῇ αἵρέσει) μέχρι καὶ συνεστιάσεως»· «κἂν ἐν βρώματι, καὶ πόματι, καὶ φιλία συγκάττεισι (sc ὁ ὀρθοδοξεῖν δοκῶν) τοῖς αἵρετικοῖς, ὑπεύθυνος τοῦ Χρυσοστόμου ἢ ἀπόφασις· ἐπεὶ καὶ παντὸς Ἁγίου»· «ἀληθῶς ὁ κόσμος ὅλος μιάς ψυχῆς οὐκ ἔστιν ἀντάξιος, τῆς φυλαττοῦσης ἑαυτὴν ἀμέτοχον καὶ αἵρετικῆς κοινωνίας καὶ παντὸς κακοῦ» (Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1048CD/ Ἐπιστολὴ ΛΘ': «Θεοφίλῳ ἡγουμένῳ»· στλ. 1205AB, Ἐπιστολὴ ΛΒ': «Θαλελαίῳ τέκνῳ»).

25. **Μ. Βασιλείου**, PG τ. 31, στλ. 1096-1097 (Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, Ἐρώτησις Κ').

26. Ὁσίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, PG τ. 91, στλ. 497D (Ἐπιστολὴ IB': «Πρὸς Ἰωάννην Κουβικουλάριον...»).

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ καὶ ὁ πατριάρχης Δημήτριος στὴν θρονική Ἑορτὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (30.11.1979).

Ὁ πατριάρχης Δημήτριος προσφωνῶν τὸν Πάπα, εἶπε ὅτι «*ἡ συνάντησις ἡμῶν ἐντάσσεται εἰς τὴν οἰκουμενικότητα καὶ αἰωνιότητα τῆς θείας ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους*» (!) καὶ ἀνεκοίνωσε μαζί μὲ τὸν Πάπα, ὅτι ἐπιθυμοῦν διὰ τῆς προόδου στὴν ἐνότητα νὰ διανοίξουν «*νέας δυνατότητας διαλόγου καὶ συνεργασίας μετὰ τῶν πιστῶν τῶν ἄλλων θρησκειῶν*».

3 Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενιστὰὶ τῆς Γενεῦς ἐνοχλοῦνται, ὅταν οἱ εὐσεβεῖς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου χαρακτηρίζουν τὸν Οἰκουμενισμό ὡς «*παναίρεσιν*» (§§ Α΄ καὶ Δ΄).

Ὅμως, τὸ δυστύχημα γι' αὐτοὺς εἶναι, ὅτι ἡ θεώρησις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὡς μιᾶς ὄντως παναιρέσεως, δὲν ἀνήκει πρωτίστως καὶ μοναδικῶς στοὺς ἀντι-οικουμενιστὰς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, ἀλλ'

οὔτε εἶναι καὶ ἡ βαρύτερα κατηγορία ἐναντίον τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τοῦ θεσμικοῦ ὄργανου τῆς, τοῦ «Π.Σ.Ε.», ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν καὶ βαρύτερες.

Ἐνδεικτικῶς παραπέμπομε στὶς ἐξῆς δύο μαρτυρίες:

α. Ὁ ἀείμνηστος Σέρβος Δογματολόγος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ἀφ' ἐνὸς μὲν θεωρεῖ τὴν ἀπόφασιν νὰ συμμετέχη ὡς ὀργανικὸ μέλος ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία στὸ «Π.Σ.Ε.» ὡς «*δουλικὸν ἐξευτελισμὸν*», ὡς «*οἰκτρῶς καὶ φρικωδῶς ἀντιαγιοπαρδοσιακὴν στάσιν*», ὡς «*ἐντροπήν*», ὡς «*ἀποκαλυπτικῶς φρικαλέαν*» «*κατὰ τὴν ἀνορθοδοξίαν καὶ ἀντιορθοδοξίαν τῆς*» καὶ ὡς «*ἀνήκουστον προδοσίαν*», ἀφ' ἐτέρου δὲ χαρακτηρίζει τὸ «Π.Σ.Ε.» ὡς ἓνα «*αἰρετικόν, ἀνθρωποπαγὴ καὶ ἀνθρωπολατρικὸν σύλλογον*» καὶ ὡς «*ἀναβίωσιν τῆς ἀθέου ἀνθρωπολατρείας-εἰδωλολατρείας*»¹.

β. Ὁ Καθηγητὴς τῆς Συμβολικῆς καὶ τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων κ. Ἀνδρέας Θεοδώρου ὑποστηρίζει, ὅτι «*ὁ Οἰκουμενισμὸς δὲν εἶναι αἵρεσις καὶ παναίρεσις, ὡς συνήθως χαρακτηρίζεται· εἶναι κάτι πολὺ χειρότερον τῆς παναιρέσεως*»· «*ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι ὑπέρβασις, ἀμνήστευσις, παραθεώρησις, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν νομιμοποιήσις καὶ δικαίωσις τῶν αἰρέσεων. Εἶναι ἡ ἕτεροδοξία παρηλλαγμένη καὶ μεταμεμορφωμένη, ἣτις ἐπιζητεῖ ἀρμονικῶς νὰ συνυπάρχη μετὰ τῆς καθολικότητος*»· «*ὁ Οἰκουμενισμὸς ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι νόσος πρὸς θάνατον!*»².

1. «"Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενισμὸς": Μία Ὁρθόδοξος Γνωμᾶτευσις καὶ Μαρτυρία τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς», βλ. περιοδ. «*Κοινωνία*», Μαρτίου-Ἀπριλίου 1975, σελ. 95-101· ἔφημερ. «*Ὁρθόδοξος Τύπος*», ἀριθ. 235/1.6.1975· περιοδ. «*Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία*», ἀριθ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 166-173.

2. Ἀνδρέου Θεοδώρου, Ἡ Ὁρθοδοξία χθὲς καὶ σήμερον, σελ. 21, ἐκδόσεις «*Ὁρθοδόξου Τύπου*», Ἀθῆναι 1973.

4 Ὁ π. Γ.Τ. δηλώνει, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις δὲν «ἐπιχειρεῖ τὴ δημιουργία μιᾶς "πανθρησκείας"» «μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» (§ Δ').

Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ παρατηρηθῆ, ὅτι ὁ συγκρητισμός, ἡ μήτρα αὐτῆ τῆς πανθρησκείας, ἀποτελεῖ τόσο τὸ κέντρο τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ὅσον καὶ τὸν προορισμό, τὴν ἐντελέχειά της: ἀπὸ τὴν στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀλήθεια τίθεται ἰσότιμα καὶ παράλληλα πρὸς τὶς ἄλλες «ἀλήθειες» - καὶ ἐπομένως ἔχομε μίαν σχετικοποίησι τῆς Ἀληθείας - ἤδη ὑφίσταται ὁ συγκρητισμός, ἔχει «συλληφθῆ» μία νέα παμπεριεκτικὴ «ἀλήθεια» καὶ «κυοφορεῖται» ἡ πανθρησκεία.

Εἶναι γνωστότατον, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἔχει ἀνοιχθῆ πλησίσιος πρὸς τὴν Διαθρησκειακὴ Κίνησι, στὴν ὁποία συμμετέχουν οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ - κατόπιν μάλιστα συλλογικῆς ἀποφάσεως - καὶ δραστηριοποιοῦνται μὲ τοὺς λεγομένους Ἀκαδημαϊκοὺς Διαλόγους, τὴν ἀνάπτυξι μιᾶς διαθρησκειακῆς θεολογίας, τὴν σύμπραξι στὰ σχετικὰ διαθρησκειακὰ προγράμματα τοῦ Βατικανοῦ καὶ στὴν ἐνθάρρυνσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὰ τολμηρὰ διαθρησκειακὰ του ἀνοίγματα.

Οἱ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενισταὶ ὑφίστανται σταδιακῶς μίαν βαθεῖα ἐκκλησιολογικὴ διάβρωσι τόσο μέσῳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ὅσον καὶ τῆς Διαθρησκειακῆς Κινήσεως καὶ ὁδηγοῦνται δυστυχῶς ὄχι μόνον ἐκτὸς τῶν «ὀρίων» τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν «ὀρίων» καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἐνδεικτικῶς

α) προτείνουν «μία συμμαχία καὶ συλλογικὴ προσπάθεια» τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ ὅλες τὶς ἑτερόδοξες καὶ ἑτερόθρησκες κοινότητες¹

1. Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 511/30.11.1994, σελ. 28:

β) διαπιστώνουν μία παγκόσμια πνευματικότητα που εκφράζεται με την παρουσία του Ἁγίου Πνεύματος σὲ ὅλες τὶς θρησκείες, ἡ ὁποία τὶς ἐνώνει σὲ ἓνα κοινὸ «λαὸ τοῦ Θεοῦ»².

γ) καταργοῦν τὴν σωτηριολογικὴ ἀναγκαιότητα καὶ ἀποκλειστικότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοποθετοῦν Αὐτὴν μαζὶ μετὶ τῶν ἄλλων θρησκείων «στὸ ἴδιο σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου»!

Εἶναι πράγματι ἐκπληκτικὸ νὰ ἀκούγονται αὐ-

«Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὴν Παγκόσμιο Διάσκεψη Θρησκείας καὶ Εἰρήνης» (Riva del Garda Ἰταλίας, 4.11.1994): βλ. καὶ περιοδ. «Ὁρθοδοξία», Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1994, σελ. 745-754 (ὅπου καὶ ἡ πλήρης σχετικὴ ὁμιλία τοῦ κ. Βαρθολομαίου στὸ ἀγγλικὸ πρωτότυπό της).

2. Βλ. **George Khodr Metropolitan of Mount Libanon**, «Christianity in a Pluralistic World - The Work of the Holy Spirit», περιοδ. «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος», τόμος ΝΓ' (1971), II, σελ. 239 (εἰσήγησις τοῦ μητροπολίτου κ. Γεωργίου Κόδρ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1971 στὴν Ἀντὶς Ἀμπέμπα τῆς Αἰθιοπίας, ὅπου συνήλθε ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ «Π.Σ.Ε.», μετὰ κύριον θέμα «Διάλογος μετὰ ἀνθρώπους ἄλλων θρησκευτικῶν πεποιθησεων»).

• **Σημειωτέον**, ὅτι τὶς συγκρητιστικὲς αὐτὲς ἀπόψεις τοῦ ὁ κ. Γεωργίου Κόδρ ἀνέπτυξε καὶ πάλι στὸ «Ἐ' Παγκόσμιο Συνέδριο Πίστεως καὶ Τάξεως» τοῦ «Π.Σ.Ε.», ποὺ συνήλθε στὴν Ἰσπανικὴ πόλι Σαντιάγο ντὲ Κομποστέλα (3-14.8.1993), παρουσία μάλιστα τῆς εὐρυτάτης (46μελοῦς) πανορθόδοξου Ἀντιπροσωπίας (βλ. **Thomas Best - Gunther Gassman**, ed. «On the way to Fuller Koinonia», Official Report of the Fifth World Conference on Faith and Order, Santiago de Compostella 1993, F. and O. Paper No 166, WCC Publications, Geneva 1994, pp. 123-126: **Metropolitan Georges of Mount Lebanon**, «Koinonia in Witness»).

• **Τὶς ἀπόψεις** τοῦ κ. Γεωργίου Κόδρ φαίνεται, ὅτι ἀποδέχεται καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τυράνων κ. Ἀναστάσιος [Γιαννουλάτος] (βλ. ἄρθρο του, «Ὁ Διάλογος τῶν Χριστιανῶν μετὰ τὸ Ἰσλάμ/Μία ὀρθόδοξη ἀποψη», στὸ «Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου, 1914-1986», τόμος πρώτος, σελ. 231-232, Γενεύη 1989).

τὲς οἱ ἀπόψεις ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸ μητροπολίτη Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνό:

«Υπὸ τὴν ἔννοια αὐτῆ τῆς φυσικῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον νομιμοποιεῖται ἡ ἀξιολόγηση τῶν ἄλλων θρησκειῶν ὡς ἀνηκουσῶν στὸ ἴδιο σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου καὶ ὡς ἠθελημένων ἀπὸ τὸν Θεὸ ὁδῶν γιὰ τὴ δόξα καὶ τὴ σωτηρία τῶν πιστῶν τους»³.

• **Συμπερασματικὸ ἐρώτημα:** ἂν τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀποτελοῦν πανθρησκειακὸ συγκρητισμὸ, πῶς θὰ χαρακτηρισθοῦν;

3. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 523/31.10.1995, σελ. 12: «Ἀνακοίνωση τοῦ Μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ μὲ θέμα: "Ἡ Χριστιανικὴ Ἀλήθεια καὶ ἡ Παγκοσμιότητα τῆς Σωτηρίας", στὸ Συμπόσιο τῆς Διεθνοῦς Ἀκαδημίας Θρησκευτικῶν Ἐπιστημῶν" (Ἀθήνα 7-10.9.1995).

Διαθρησκειακὸ Συνέδριο τοῦ Βοσπόρου περὶ «Εἰρήνης καὶ Ἀνεξιθρησκείας» (Κωνσταντινούπολις, 7-9.2.1994), στὸ ὁποῖο συμμετεῖχαν Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι καὶ Ἰουδαῖοι.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος, ἔνθερος κήρυξ τῆς διαθρησκειακῆς «Κοινῆς Διακονίας», εἶχε δηλώσει στὸν ἐνθρονιστήριό του: «Δὲν θὰ ὀκνήσωμεν ἵνα ἀναπτύξωμεν ἀγαθὰς σχέσεις καὶ μετὰ τῶν μειζόνων μὴ Χριστιανικῶν θρησκειῶν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς συνεργασίας ἐν τῷ πρακτικῷ πεδίῳ».

5 Οἱ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεῆς ὑποστηρίζουν, ὅτι «*παραποιῶν τὴν ἱστορία ὅσοι διατείνονται ὅτι ὁ οἰκουμενισμὸς εἶναι μία πρόσφατη κίνηση δυτικῆς ἐμπνεύσεως*» (§ Γ').

Ἡ ἄποψις αὐτή, γιὰ τὴν δῆθεν παραποίηση τῆς ἱστορίας, εἶναι ὄντως τολμηρά, ἐφ' ὅσον μάλιστα περαιτέρω ἐπιμένει, ὅτι «*στὶς ἀρχές τοῦ αἰῶνος μας, πρωτοστατοῦντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ὁρθόδοξοι, Ἀρχαῖοι Ἀνατολικοί, Ἀγγλικανοὶ καὶ λοιποὶ Διαμαρτυρούμενοι συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό*», γιὰ νὰ πραγματώσουν τὸ «*ἵνα πάντες ἓν ᾦσιν*».

α. Ἐν τούτοις, εἶναι λίαν γνωστόν, ὅτι «*τὴν προἱστορίαν ταύτης (sc τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως) ἀπετέλεσαν τῷ ὄντι αἱ ἐπίμονοι προσπάθειαι τῶν διὰ τῆς Μεταρρυθμίσεως ἀποσχισθειῶν ἐκ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ Ἐκκλησιῶν πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας*»¹.

β. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἐνεφανίσθη τὸν 10^ο αἰῶνα μέσα στὰ πλαίσια τῆς δυτικῆς χριστιανοσύνης σὲ «*μία περίοδο ἰδιαίτερα κρίσιμη γιὰ τὸν ἱστορικὸ βίον*»² τῆς καὶ ὡς «*συντηρητικὴ ἀντίδρασις*» στὰ ἰσχυρὰ ρεύματα τῆς ἐκκοσμικεύσεως: στὴν Εὐρώπῃ γίνονται ἀρχικῶς προσπάθειες διοικητικῆς ἐνοποιήσεως τῶν Γερμανικῶν προτεσταντικῶν ὁμολογιῶν, ἐνῶ

«*ἡ ἀντίστοιχη κίνηση στὸν ἀγγλοσαξωνικὸ κόσμον καὶ ἰδιαίτερα στὴν Ἀμερικὴ παίρνει μιὰ ξεχωριστὴ, διεθνιστικὴ εὐρύτητα καὶ ἀρχίζει νὰ*

1. Μάρκου Α. Σιώτου, Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, σελ. 5, Ἐν Ἀθήναις 1961.

2. Χρήστου Γιανναρᾶ, Ἀλήθεια καὶ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδόσεις «Γρηγόρη», Ἀθήνα 1977, σελ. 185, «§ 10. Ἡ ὁμοσπονδιακὴ ἐνότητα».

ἀποβλέπη στὴν προσέγγιση, συνεργασία καὶ ἔνω-
ση ὄλων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν. Ἀπὸ τὴν
κίνηση αὐτὴ προέκυψαν συγκεκριμένοι διεθνεῖς
ὀργανισμοί, ἀποκλειστικὰ προτεσταντικοὶ στὴν
ἀφετηρία τους, ποὺ διευρύνθηκαν προοδευτικὰ
μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἀπετε-
λεσαν τὴν βάση γιὰ τὴ διαμόρφωση τῆς λεγο-
μένης σήμερα οἰκουμενικῆς κινήσεως»³.

γ. Δὲν ἀγνοεῖται λοιπόν, ὅτι οἱ ρίζες τῆς
Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εὐρίσκονται στὸ ἔδαφος
τοῦ Προτεσταντικοῦ κόσμου, ὅπου «διάφοροι τά-
σεις, προσπάθειαι καὶ κινήσεις», «μολονότι εἶχον
ὡς ἀφετηρίαν ἄλλους σκοπούς, κατέληγον εἰς τὴν
ἐκκλησιαστικὴν συνεργασίαν»⁴, ἡ ὁποία κορυφώνε-
ται στὸν θεσμοποιημένο πλέον Οἰκουμενισμὸ τοῦ
αἰῶνος μας.

Ἡ σημασία τῆς λεγομένης Εὐαγγελικῆς Ἀνα-
γεννήσεως/Ἀφυπνίσεως τῆς Δύσεως (β' ἡμῶν 10'
αί.) στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι εἶναι ἀναμφισβήτη-
τος: **ἐξεδηλώθη** μὲ τρεῖς μορφές («α. ὡς διεθνῆς
χριστιανικῆ σχέσις καὶ δρᾶσις, β. ὡς μία ἀφύπνι-
σις εἰς τὸν κλάδον τῆς ἱεραποστολῆς διὰ τῆς
ἰδρύσεως τῶν ἐταιρειῶν», καὶ «γ. ὡς κοινωνικὴ
μεταρρύθμισις»)⁴, **συνήνωσε** χριστιανικὰς δυνάμεις
διαφόρων Ὁμολογιῶν καὶ **ἀνέπτυξε** καθοριστικῶς
τὴν ἐνωτικὴν ἰδέαν⁵.

• **Ἐπομένως**, εἶναι σαφές, ὅτι οἱ παραποιοῦν-

3. Αὐτόθι, σελ. 189-190.

4. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, *Ίστορία τῆς Οἰκουμενικῆς
Κινήσεως*, Ἀνάλεκτα Βλατάδων 47, Θεσσαλονίκη 1984, σελ.
59, «Δ'. Κινήσεις πρὸς συνεργασίαν πρὸ τῆς Οἰκουμενικῆς
Κινήσεως».

5. Βλ. Ruth Rouse, «*Voluntary Movements and the Changi-
ng Ecumenical Climate*», στὸν τόμο, *A History of the Ecumenical
Movement, 1517-1948*, Vol. I, p. 327, Ed. by R. Rouse - S.C.
Neil, fourth edition, WCC, Geneva 1993.

τες τελικῶς τὴν ἱστορία εἶναι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, οἱ ὁποῖοι καὶ σπεύδουν νὰ μὴν ἀπωλέσῃ τὸ «πρωτεῖο» τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ στὸ θέμα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως· ὅμως, ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπλῶς εἰσήλθε - καὶ μάλιστα μὲ καθυστέρησι - στὴν ἀμιγῶς προτεσταντικὴ Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ μὲ τὶς τολμηρὰς πρωτοβουλίας τῆς (1920 κ.έ.) ἔλαβε ἀπλῶς μέτρα βαθυλωνίου αὐτο-αἰχμαλωσίας καὶ ἰσοβίου ἐγκλωβισμοῦ ὄλων τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐντὸς αὐτῆς (τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως).

6 Τὸ «Σχόλιο» τῆς Γενεῦης διατείνεται ἐπίσης, ὅτι «ὁ Οἰκουμενισμὸς δὲν εἶναι καθόλου νεοφανὲς φαινόμενο», διότι δῆθεν «ἀνέκαθεν βιώθηκε μέσα στὴν Ἐκκλησία» (§ Γ').

Ἡ θέσις αὐτὴ τοῦ π. Γ. Τ. εἶναι γενικῶς ἀποδεκτὴ ἀπὸ ὄλο τὸ φάσμα τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ μάλιστα ἔχει ἐκφρασθῆ συλλογικῶς στὴν λεγομένη Γ' Πανορθόδοξο Προσυνοδικὴ Διάσκεψι (Σαμπεζῦ Γενεῦης 1986)¹, τὸ φρόνημα τῆς ὁποίας εἶχε βεβαίως ἐπηρεασθῆ ἄμεσα ἀπὸ τὰ πορίσματα τοῦ «Συμποσίου» περίπου τριάντα ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βάλαμο τῆς Φινλανδίας (24-30.9.1977), ποὺ ὀργανώθηκε ἀπὸ τὴν «Ὁρθόδοξο Ὁμάδα Ἐργασίας» τοῦ «Π. Σ.Ε.» ὑπὸ τὴν προεδρεία τοῦ π. Γ. Τ.²

1. Βλ. «Τελικὰ κείμενα - ἀποφάσεις τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (28.10-6.11.1986)», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 369/15.12.1986, σελ. 14: «Δ. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις» (§ 3).

2. Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 176/15.10.1977, σελ. 4: «Συμπόσιον ὀρθοδόξων θεολόγων εἰς Valamo Φινλανδίας»· καὶ σελ. 9-15: «Ἡ οἰκουμενικὴ φύσις τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας»: πορίσματα τοῦ εἰς Valamo Φινλανδίας ὀρθοδόξου Συμποσίου. ➔

α. Ἡ σύγχυσις ὅμως εἶναι προφανής, ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ θεμελιώδης ἀλήθεια, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις δὲν εἶναι μόνον «Διάλογοι» ἀπλῶς περιλαμβάνει καὶ «Διαλόγους», οἱ ὁποῖοι διεξαγόμενοι μέσα στὰ πλαίσια τῶν ἐκκλησιολογικῶν προϋποθέσεων τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι παντελῶς ἀπαράδεκτοι ἐξ Ὁρθοδόξου ἀπόψεως.

Καὶ ἐξηγούμεθα ἀναλυτικώτερον.

Οἱ Ἅγιοι, μὲ ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξες προϋποθέσεις, διεξήγαγον Διαλόγους μὲ ἑτεροδόξους, ὄχι βεβαίως - ὅπως γράφει ὁ π. Γ.Τ. - «γιά τὴν ἐπίτευξη τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος», οὔτε «γιά τὴν ἐπίτευξη τῆς ὁρατῆς τους ἐνότητος», οὔτε «γιά νὰ δώσουν μιὰ κοινὴ μαρτυρία στὸν κόσμον» (§§ Γ' καὶ Δ'), ἀλλὰ γιά νὰ ἐπιστρέψουν τοὺς ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν «Ἐνότητα τῆς Πίστεως» αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ εἶδους οἱ Διάλογοι εὗρισκοντο πράγματι ἀνέκαθεν «στὸ ἐπίκεντρο τῆς ποιμαντικῆς φροντίδος τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τίς πρῶτες ἤδη μέρες τῆς συστάσεώς της» (§ Γ').

Ὡς ἐκ τούτου, οἱ χαρισματικοὶ Διάλογοι τῶν Ἁγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι ἀδιανόητο

• Τὸ «**Συμπόσιο**», ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀντιμετώπισε τὸ ἐρώτημα «κατὰ ποῖον τρόπον προσαρμόζεται ἡ ἐκκλησιολογία» τῶν ὀρθοδόξων «εἰς τὰ πλαίσια τῆς Κινήσεως αὐτῆς (sc τῆς Οἰκουμενικῆς) καὶ εἰς τὰ προγράμματα καὶ τὰς δραστηριότητας ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὸ Π.Σ.Ε.». Τὸ «Συμπόσιον» ἀπήντησε μὲν, ὑπογραμμίζον ὅτι ἡ «συμμετοχὴ» «δὲν ἀποτελεῖ, κατ' ἀρχὴν, μίαν ἐπανάστασιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδοξίας», ἀλλ' ἀνήρρεσε κατ' οὐσίαν ἐαυτό, ὑποστηρίζον τὴν ἐξῆς ἀποψιν: «**Ὅ,τι εἶναι, κατὰ τινα τρόπον, νέον σήμερον, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτὴ (sc νὰ ἐφαρμοσθῆ ἡ Ἀποστολικὴ Πίστις εἰς νέας ἱστορικὰς καταστάσεις...) γίνεται ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἄλλα χριστιανικὰ σώματα, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει πλήρης ἐνότητος!**» (ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 12).

νά ταυτισθοῦν μὲ τοὺς «Διαλόγους» τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως:

«Ἐξάπαντος θὰ ἦταν ἄστοχος ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ σημερινὸς διάλογος μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν ἔχει τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ μὲ τὸν παλιό»: «τὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συγχρόνου διαλόγου μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν **εἶναι πέρα γιὰ πέρα νέα**, μιὰ καὶ ἡ σύγχρονη πραγματικότητα παρουσιάζει μὲ ἐπαναστατικὸ τρόπο **νέα χαρακτηριστικὰ**» καὶ «ἐπομένως κατ' ἀνάγκην ὁ σύγχρονος διάλογος **δὲν ἔχει μονάχα διαφορετικὴ μορφή, ἀλλὰ καὶ διαφορετικὸ θεολογικὸ περιεχόμενο**»³.

Ἄλλὰ καὶ γιὰ ἓνα ἐπιπρόσθετο λόγο ὑφίσταται διαφορὰ παλαιῶν Διαλόγων καὶ συγχρόνων «Διαλόγων»:

«ὁ σύγχρονος οἰκουμενικὸς διάλογος, ἴσως γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς Χριστιανοσύνης, υἱοθετεῖ κατὰ τὴ μέθοδο καὶ τοὺς σκοποὺς τὶς ἴδιες περίπου ἀρχές τοῦ ἑλληνικοῦ διαλόγου»⁴,

δηλαδὴ τὶς ἀρχές τῆς διαλεκτικῆς τοῦ σωκρατικοῦ καὶ πλατωνικοῦ διαλόγου καὶ τοιοῦτρόπως οἱ σύγχρονοι οἰκουμενικοὶ «Διάλογοι» διαφοροποιοῦνται σαφῶς ἀπὸ τὸ Πατερικὸ κήρυγμα καὶ τὴν ἱεραποστολή, δηλαδὴ τὸν χαρισματικὸ ποιμαντικὸ Διάλογο.

6. Περαιτέρω ὁμως, στὰ θεμέλια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως κεῖται ἡ πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, ἡ ὁποία μὲ πρωτοφανῆ τρόπο ἐπρότει-

3. Ν. Ἄ. Μασσοῦκα, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις/Ἱστορία-Θεολογία*, ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Φιλοσοφικὴ καὶ Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη - Ἀριθ. 4, Θεσσαλονίκη 1991, σελ. 11 καὶ 12, «Εἰσαγωγή».

4. Αὐτόθι, σελ. 15.

νε - όπως λίαν όρθώς παρετηρήθη - κάτι «**δίχως προηγούμενο στην ιστορία τής Έκκλησίας**»⁵, καθ' όσον θέτει ως βάσιν τών συγχρόνων «Διαλόγων» **α)** τήν Βαπτισματική Θεολογία⁶, **β)** τόν Δογματικό Συγκρητισμό⁷ και **γ)** τήν Έγκοσμοκρατική προοπτική⁸.

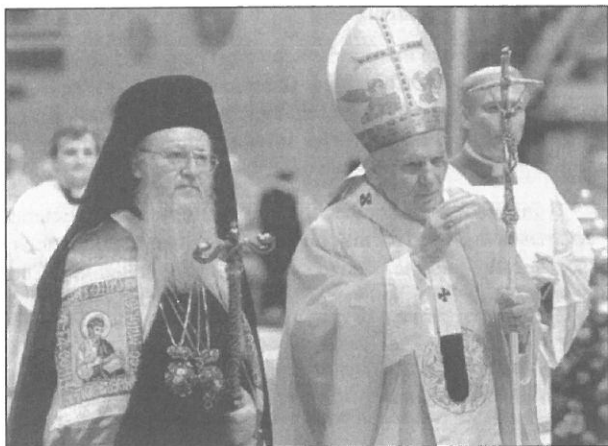
5. «*Without precedent in Church history*» Δήλωσις του πρώτου Γενικού Γραμματέως του «Π.Σ.Ε.» Δρος Βίσσερ Τούφτ. Βλ. **George Tsetsis**, «*The Meaning of the Orthodox Presence in the Ecumenical Movement*», στον Συλλογικό Τόμο, *Orthodox Visions of Ecumenism*, Gennadios Limouris (ed.), WCC Publications, Geneva 1994, p. 272, § *The history of Orthodox presence*.

6. **Ι. Ν. Καρμίρη**, Δογματικής Τμήμα Ε', Όρθόδοξος Έκκλησιολογία, σελ. 243, ύποσημ.:

• «**Τούτου** ένεκεν (ότι δηλαδή, «πάντες οι χριστιανοί [sc Όρθόδοξοι και έτερόδοξοι] είμεθα μυστηριακάς και άπορρητήως ήνωμένοι μετά του Χριστού και μετ' άλλήλων διά τής μυστηριακής χάριτος του άγιου βαπτίσματος») τó Οίκουμενικόν Πατριαρχείον δέν έδίστασε νά άπευθύνη τó περίφημον διάγγελμα αύτου του έτους 1920 «πρός τās άπανταχού Έκκλησίας του Χριστού», χαρακτηρίσαν τās χριστιανικάς Όμολογίας ως «Έκκλησίας» και τονίσαν «ότι επιβάλλεται ίνα άναζωπυρωθή και ένισχυθῆ πρό παντός ή αγάπη μεταξύ τών Έκκλησιών, μη λογιζομένων άλλήλας ως ξένας και άλλοτριάς, άλλ' ως συγγενείς και οικείας έν Χριστώ και συγκληρονόμους και συσώμους τής έπαγγελίας του Θεού έν τώ Χριστώ» (Έφεσ. 3, 6)».

7. Βλ. ένδεικτικώς: «Η τών διαφόρων Χριστιανικών Έκκλησιών προσέγγισις προς άλλήλας και κοινωνία ούκ άποκλείεται ύπό τών ύφισταμένων μεταξύ αύτών δογματικών διαφορών» προτείνονται ένδεκα πρακτικοί τρόποι για νά έπιτευχθῆ «αύτη τών Έκκλησιών προς άλλήλας συνάφεια», ή όποία θα είναι «ύπέρ του όλου τής Έκκλησίας σώματος χρήσιμος και ώφέλιμος» (βλ. **Βασιλείου Θ. Σταυρίδου**, ένθ' άνωτ., σελ. 333 και 335).

8. **Χρήστου Γιανναρά**, ένθ' άνωτ., σελ. 197-198. Ός κίνητρα για τήν «συνάφειαν» και «κοινωνίαν» τών «χριστιανικών Έκκλησιών» «προβάλλεται άποκλειστικά ή χρησιμότητα και ώφελιμότητα αύτης τής συνάφειας», διότι κινδυνεύουν άπό τίς κοινωνικές πληγές (άλκοολισμός, πολυτέλεια, φιληδονία, ήδυπάθεια κλπ.). «**Δέν ύπάρχει ούτε ύπαινιγμός τής αλήθειας ότι άκόμα και ή έξάλειψη όλων αύτών τών κοινωνικών πληγών δέν σώζει τόν άνθρωπο**».

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος εἰσέρχονται στὴν Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Πέτρου (Βατικανό, Θρονικὴ Ἐορτὴ Ρώμης, 29.6.1995).

Ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἐδήλωσε, ὅτι «*ἤλθομεν, συνεχίζοντες ἀξιεπαινον, θεοφιλῆ καὶ εὐλογημένην παράδοσιν τῶν δύο ἀδελφῶν ἡμῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Πρεσβυτέρας καὶ τῆς Νέας Ρώμης*».

Στὴν τριπλῆ αὐτὴ θάσι ἡ Ἐκκλησία φαίνεται νὰ μὴ κινῆται πλέον ἱεραποστολικά πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους, γιὰ νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ στὴν χαρισματικὴ «*Ἐνότητα τῆς Πίστεως*», ἀλλὰ νὰ ὑποχωρῇ καὶ νὰ δέχεται νὰ ἀποτελῇ ὀργανικὸ μέλος ἑνὸς παναιρετικοῦ σωματείου (τοῦ «Π.Σ.Ε.», ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα τῆς «*Οἰκουμενικῆς Ἀδελφότητος*»), ἐντὸς τοῦ ὁποῦ αἰφνιδίως **ἀποκτᾶ μία νέαν ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία**: οἱ δογματικὲς διαφορὲς ὀρθοδοξίας καὶ ἑτεροδοξίας ἀποτελοῦν νόμιμες ἐκφράσεις τῆς αὐτῆς πίστεως· ὀρθοδοξία καὶ ἑτεροδοξία ἔχουν κοινὸ βάπτισμα καὶ εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας· ὀρθοδοξία καὶ ἑτεροδοξία ἀποτελοῦν «*Ἀδελφὲς Ἐκκλησίες*» ὀρθό-

δοξοί και έτερόδοξοί είναι δυνατόν νά δίδουν άπό κοινοῦ μαρτυρία καί νά διακονοῦν έπίσης άπό κοινοῦ τόν σύγχρονο άνθρωπο γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου.

Τò άληθές νόημα όλων αὐτῶν τῶν οίκουμενιστικῶν παραδοξοτήτων είναι προφανές καί τò διερμηνεύει λίαν εύστόχως ó Καθηγητής τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καί τῆς Ποιμαντικῆς κ. Κωνσταντίνος Μουρατίδης:

«Διά τῆς συμμετοχῆς της εἰς τò Π.Σ.Ε. ἡ Ὁρθοδοξία παρητήθη κατ' οὐσίαν τῆς οίκουμενικῆς αὐτῆς άποστολῆς ὑπέρ τοῦ Π.Σ.Ε., ὅπερ κατὰ τήν γνώμην μου συνιστᾷ τò μέγιστον καί πλέον ὀδυνηρόν πλήγμα κατὰ τοῦ άπολυτρωτικοῦ έργου, τò ὁποῖον εἶναι κεκλημένη νά έπιτελέσῃ έν μέσω τοῦ συγχρόνου κόσμου»⁹.

γ. **Εἶναι** γνωστόν έπίσης, ὅτι ἡ Οίκουμενική Κίνησις, τῆς ὁποίας «οἱ ιστορικῆς ρίζες καί άφετηρία βρίσκονται ὀπωσδήποτε στόν προηγούμενο αἰῶνα»¹⁰, άθέτησε τήν έννοια τῆς αἰρέσεως λόγω τῆς «οίκουμενικῆς θεολογίας» καί τοῦ «έξοικουμνισμοῦ τῆς θεολογίας»¹¹, έπίσης δέ καί «ένεκα τῆς Οίκουμενικῆς άβροφροσύνης καί διά τήν έπικράτησιν τοῦ οίκουμενικοῦ πνεύματος»¹².

Τοῦτο ἦτο έπόμενον, έφ' ὅσον τò προέχον ἦταν (καί έξακολουθεῖ νά εἶναι) ἡ άνωθεν έπιβαλλομένη (άπό τοὺς τεχνοκράτας καί διπλωμάτας Οίκουμενιστᾶς τῆς Γενεύης) θεσμική έκφρασις τῆς

9. Κ.Δ. Μουρατίδου, *Οίκουμενική Κίνησις: ὁ σύγχρονος μέγας πειρασμός τῆς Ὁρθοδοξίας*, σελ. 28, έκδόσεις «Ὁρθόδοξο Τύπου», Ἀθήναι 1973.

10. Χρήστου Γιανναρά, ένθ' άνωτ., σελ. 186.

11. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ένθ' άνωτ., σελ. 33, «Εἰσαγωγή».

12. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ένθ' άνωτ., σελ. 45, «Β' Ίστορικαί Προϋποθέσεις».

ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν μέσω τῆς ἀναθεωρήσεως ἢ καὶ τῆς τεχνητῆς ὑπερβάσεως τῶν ὑφισταμένων θεολογικῶν διαφορῶν καὶ ὄχι βεβαίως ἢ χαρισματικῆ «Ἐνότης τῆς Πίστεως» διὰ τῆς θεραπείας τοῦ αἰρετικοῦ φρονήματος μὲ τὴν μετάνοια καὶ ἐπιστροφή τῶν ἑτεροδόξων.

Ἡ ἀποψις αὐτὴ φέρει στὴν ἐπιφάνεια τὴν ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία στοὺς κόλπους τῶν Ἁγιωτάτων Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν: οἱ Οἰκουμενισταὶ θεολόγοι, ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰ Συνέδρια τοῦ «Π.Σ.Ε.»

«προσπαθοῦν νὰ **μεταγγίσουν** ἢ καὶ νὰ **δικαιώσουν** τὴν οἰκουμενικὴν θεολογίαν εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας ἢ χριστιανικὰς κοινότητες, **κρίνοντας** ἢ καὶ **κατακρίνοντας** τὸ δεδομένον παραδοσιακὸν πνεῦμα ὠρισμένων ἐξ αὐτῶν. Αὐτὸ σημαίνει **ἀντίρροπον ἐνεργοποίησιν** τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν **ἐνδιάθετον ἢ καὶ ἐκπεφρασμένην ἀπόρριψιν** τοῦ Οἰκουμενικοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, διότι διαισθάνονται ὅτι εἰσάγεται **νέα διαλεκτικὴ ἀξιολόγησις** εἰς τὸ παραδεδομένον καὶ ἐμπειρικῶς βιούμενον περιεχόμενον τῆς πίστεως»¹³.

Αὐτὴν τὴν «νέαν διαλεκτικὴν ἀξιολόγησιν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως», ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὸν Οἰκουμενισμόν ἀναμφισβητήτως ὡς ὄντως «νεοφανές φαινόμενο», παρὰ τὰ ὅσα ἀντίθετα γράφει ὁ π. Γ.Τ., εἶχε λίαν εὐστόχως ἐπισημάνει (καὶ μὲ ἓνα διαφορετικὸν τρόπο) ὁ π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν (†):

13. Καθηγητοῦ Βλασίου Ἰ. Φειδᾶ, «Ἡ μαρτυρία τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου διὰ τὴν σύγχρονον Οἰκουμενικὴν Κίνησιν», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 389/1.12.1987, σελ. 14, ὑπογραμ. κειμ.

«*ἀκόμη και τὸ ἀποκαλούμενο “οἰκουμενικὸ κίνημα” ἦταν πάντοτε καὶ εἶναι ἀκόμη ἕνα καθαρὰ Δυτικὸ φαινόμενο, βασισμένο σὲ Δυτικὲς προϋποθέσεις καὶ ὑποκείμενο σὲ μία κατηγορηματικὰ Δυτικὴ ἡμερησίᾳ διάταξη, παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς του γιὰ τὸ ἀντίθετο*»¹⁴.

Τὶ σχέσις λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑφίσταται μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς Πατερικῆς χαρισματικῆς ποιμαντικῆς πράξεως, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ἐβιώνετο ὡς Διάλογος τῆς Ἐκκλησίας μὲ τοὺς εἰδωλολάτραις, τοὺς αἰρετικούς καὶ ἀλλοθρήσκους, ἀφ' ἑτέρου δὲ «*ἐνὸς καθαρὰ Δυτικοῦ φαινομένου*», καλουμένου Οἰκουμενικῆ Κίνησις;

Οἱ Ἑσχαστικὲς καὶ Εὐχαριστιακὲς προϋποθέσεις τῆς ὀρθοδόξου κριτικῆς στάσεως ἐναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἀντιλαμβάνονται βαθύτατα, ὅτι οἱ δύο μορφὲς τῶν Διαλόγων ἐκφράζουν **δύο πνευματικότητες ἀπολύτως ἀσύμπτωτες**: ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι μία ἀπολύτως νέα «*ἐκκλησιολογικὴ στάσις*» καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἔχομε κυριολεκτικῶς μίαν «*Ἐκκλησιολογίαν τῆς Νεωτερικότητος*», ἡ ὁποία προεκάλεσε **ριζικὴ ἀλλαγὴ** στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων Κοινοτήτων.

δ. Ματαίως οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ θὰ ἀναζητοῦσαν ἔστω καὶ ἕνα μόνον παράδειγμα συμμετοχῆς τῶν Ἀγίων Πατέρων σὲ ἕνα ἔστω ὑποτυπώδες «*Τοπικὸ Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν*» τῆς ἐποχῆς των, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ συνέβαιναν οἱ

14. Βλ. π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, «*Ἡ χειροτονία τῶν γυναικῶν/Γράμμα σὲ Ἐπισκοπιανὸ φίλο*», ἀναδημοσίευσις ἀπὸ τὸ περιοδ. «*Sourozh*», μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Ἀποστολίδη, περιοδ. «*Σύναξις*», ἀριθ. 36/Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 48.

σημερινές δογματικές καὶ ἠθικές ἐκτροπές τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τῶν ἐθνικῶν, περιφερειακῶν καὶ ἡπειρωτικῶν παραρτημάτων του¹⁵.

Μὲ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν πτυχή τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως θὰ κατακλείσωμε τὴν ἐνότητα αὐτή, διὰ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται χωρὶς ἐρμηνευτικὰ σχόλια ἡ παραφροσύνη κυριολεκτικῶς τῆς ἐπιμονῆς τῶν Οἰκουμενιστῶν τῆς Γενεύης, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς «ἀνέκαθεν βιώθηκε μέσα στὴν Ἐκκλησία».

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ «Π.Σ.Ε.» πάστωρ κ. Ρεϊζερ ἐδήλωσε προσφάτως, ἐκφράζων τοιοῦτοτρόπως μὲ τὸν πλέον ἐπίσημον τρόπον τὴν τραγικὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ «Π.Σ.Ε.» χωλαίνει «ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις»¹⁶, ὅτι

«ἡ ἐνότητα τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἀντιμετωπίζει νέα σοβαρὰ προβλήματα στοὺς κόλπους τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν λόγῳ διαφορῶν σὲ θέματα χριστιανικῆς ἠθικῆς, ὅπως τὰ ἀκητήρια φάρμακα («ἀντισυλληπτικά»), ἡ σεξουαλικὴ ἀγωγή καὶ ἡ ὁμοφυλοφιλία» καὶ διευκρίνισε περαιτέρω, ὅτι «πολλές ἀπὸ τίς 330 Ἐκκλησίες μέλη τοῦ Συμβουλίου δέχονται ἀναντίρρητα τὴν ὁμοφυλοφιλία καὶ ἔχουν εἰδικές τελετὲς γιὰ ὅσα ζεύγη ὁμοφυλοφίλων θέλουν νὰ ἐπισφραγίσουν τίς σχέσεις των μὲ τὸν γάμο»¹⁷.

Ἐλπίζομε, ὅτι ὁ π. Γ.Τ. θὰ ἀνακαλέσῃ τὴν

15. Βλ. ἄρθρον: «Ἡ αὐτοκριτικὴ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἡ κριτικὴ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ ἡ διπλὴ κρίσις τοῦ "Π.Σ.Ε.", περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 264/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1995, σελ. 13-15 καὶ ἀριθ. 265-266/Μάρτιος-Ἰούνιος 1995, σελ. 30-35.

16. Γ' Βασιλ. ιη' 21.

17. Ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2802/16.1.1996, σελ. 4: «Παράδοξη ἠθικὴ».

ἀναφορά του σὲ Πατερικά καὶ Λειτουργικά κείμενα, τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται, γιὰ νὰ ἀποδείξη δῆθεν τὴν διαχρονικότητα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, μὴ διακρίνων Διαλόγους ἀπὸ «Διαλόγων»· σὲ ἀντίθετη περίπτωση, δικαίως θὰ κατηγορηθῆται ἀπὸ τοὺς ἀντιοικουμενιστὰς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, ὅτι εἰσάγει «πατρομαχίαν» καὶ «θεομαχίαν», κατὰ τὸν Ὅσιο Θεόδωρο Στουδίτη:

«Οὐ καλῶς ἐκλαμβάνομεν τὰς τῶν Ἀγίων φωνάς, κάντεῦθεν εὐρισκόμεθα πατρομαχίαν, μᾶλλον δὲ θεομαχίαν εἰσφέροντες»¹⁸.

18. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1484D (Ἐπιστολὴ ΡΝΕ: «Θεοφίλω Ἐφέσου», Ἐπιστολῶν Βιβλίον Δεύτερον).

Ὁ Μ. Π. π. Γ. Τσέτσης, ὁ Γ. Γ. κ. Κ. Ρεΐζερ, ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος στό «Π.Σ.Ε.» (Γενεὴ, 11.12.1995).

Ὁ κ. Βαρθολομαῖος «ἐπισκέφθηκε τὴν ἔδρα τοῦ Συμβουλίου γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσει τὴν ἐμμονὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν οἰκουμενικὴ συστράτευση» καὶ γιὰ νὰ διορθώσῃ «τὴν πλάνην τινῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἤτοι τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, οἵτινες θεωροῦν τὴν ἐνταῦθα συγκατοίκησιν τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς αὐτοεξορίαν καὶ ἐκπτώσιν εἰς ἀλλότριον χῶρον».

7 Ὁ π. Γ. Τ. ἀναφέρει, ὅτι «στὰ πλαίσια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» «ἡ κριτικὴ» «γιὰ παρεκτροπὲς Ἐκκλησιῶν καὶ θεολόγων» «ἀσκεῖται ὑπεύθυνα καὶ ρωμαλέα ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους ὁσάκις παρουσιάζεται ἀνάγκη» (§ Ζ').

Ἡ ἄποψις αὐτὴ μᾶς ὀδηγεῖ νὰ ἐξετάσωμε μίαν ἄλλη πολυώδυνο πτυχή τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

α. Πρωτίστως, ἡ προκαταρκτικὴ ἐνστασις τῶν ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἀναφέρεται στὴν δυνατότητα τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ τὸ «Π. Σ.Ε.».

Ἐκτὸς τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς, λόγῳ καθαρῶς θεολογικῶν/ἐκκλησιολογικῶν προϋποθέσεων, ἡ πρωταρχικὴ κριτικὴ ὑπερπηδήθηκε ὀπωσδήποτε μὲ ἀντορθόδοξο τρόπο, γιὰ τοὺς ἐξῆς δύο βασικοὺς λόγους:

Πρῶτον· ἡ συμμετοχὴ δὲν ἦταν προῖον συλλογικῆς ἀποφάσεως:

• ἡ **Ἐγκύκλιος τοῦ 1920** δὲν ἐξέφραζε κἂν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (οἱ «ἐργαστηριακὲς» διεργασίαι τῶν καθηγητῶν τῆς Χάλκης εἶναι γνωσταί, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ «βάσις» τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ οἰκουμενισμοῦ)¹.

1. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 54: «Ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη (sc τοῦ 1920) προήλθεν ἐκ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἦτοι, τοῦ Σελευκείας Γερμανοῦ (Στρηνοπούλου), τοῦ Ἰω. Εὐστρατίου, τοῦ Β. Στεφανίδου, τοῦ Β. Ἀντωνιάδου καὶ τοῦ Π. Κομνηνοῦ, ἀποτελεσάντων ἰδίαν ὑποεπιτροπὴν τῆς ἐπὶ τοῦτο καταρτισθείσης συνοδικῶς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς».

• Βλ. καὶ Μ. Π. Γ. Τσέτσι, Ἡ συμβολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἰδρυση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, σελ. 78-80, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1988.

• Ἐπὶ τοῦ θέματος εὐρύτερα εἶναι ἄρκετὰ ἐνημερωτικὸ τὸ ἄρθρο τοῦ Μ. Π. Γ. Τσέτσι, Ἡ συμβολὴ τῆς Ἱερᾶς θεολογικῆς

• **στην ίδρυση του «Π.Σ.Ε.»** τὸ 1948 συμμετείχαν μόνον τρεῖς ἑλληνόφωνες Ἐκκλησίες (Κωνσταντινουπόλεως, Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, μὲ τὴν γνωστὴ μάλιστα ὀξεῖα διάστασι γνωμῶν μεταξύ Ἱεραρχῶν καὶ Καθηγητῶν)².

• **διὰ τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1952** ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας «ἐπίεζε» τὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες γιὰ συμμετοχὴ, (τὸ ἓνα τρίτο τοῦ κειμένου προσπαθεῖ νὰ πείσῃ, ὅτι «ἡ ἀνάγκη ἐμφανίσσεως τῆς ἐνότητος τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου» καὶ ἡ συνεργασία «πασῶν τῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν καὶ Ὁργανώσεων» εἶναι «ὑποχρέωσις ἱερὰ καὶ καθῆκον ἅγιον», ἡ δὲ «συμμετοχὴ καὶ συνεργασία» μὲ τὸ «Π.Σ.Ε.» «ἐπιβάλλεται», διότι «ἀποτελεῖ θεάρεστον προσπάθειαν» γιὰ τὴν «ἐπικράτησιν τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τοῦ γενικωτάτου Χριστιανικοῦ πλαισίου»!)³.

• **δὲν ἐλήφθη** κὰν ὑπὲρ ὧσιν ἡ αὐστηρὰ στάσις δέκα Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν στὸ Ὁρθόδοξο Συνέδριο τῆς Μόσχας τὸ 1948 (ἀρνήθησαν τὴν συμμετοχὴ τους στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, ἐπειδὴ διέβλεπαν ὅτι τὸ «Π.Σ.Ε.» διαμορφώνεται σὲ μία δυνάμει «Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία»)⁴.

• **ἴσως ὁμως** ἡ πλέον κραυγαλέα μαρτυρία γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἐτοιμαζομένης ὑπὸ τῶν οἰκουμενιστῶν λεγομένης Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου:

Σχολῆς Χάλκης εἰς τὴν οἰκουμενικὴν Κίνησιν», στὸ «Ἐπετηρὶς Ἐστίας Θεολόγων Χάλκης», Ἀθῆναι 1980, σελ. 259-263.

2. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 113· Γ. Ἰ. Κονιδάρη, «Ἀμστερνταμ/Amsterdam», λῆμμα στὴν «Θ.Η.Ε.», τ. 2, στλ. 395-396, Ἀθῆναι 1963.

3. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 337-338.

4. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 111-112· Χρήστου Γιανναρά, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 201. Βλ. ἐπίσης περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 24-25/Ἰούλιος-Δεκέμβριος 1991, σελ. 322-323.

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ «Π.Σ.Ε.» Δρ Εὐγένιος Μπλαϊρκ καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀθηναγόρας κατὰ τὴν ἐπίσημο ἐπίσκεψί του στὴν ἔδρα τοῦ «Π.Σ.Ε.» (Γενεὺη, 6.11.1967).

Στὸν ἐκφωνηθέντα λόγο του ὁ πατριάρχης εἶπε, ὅτι «ἤλθομεν (sc εἰς τὸ "Π.Σ.Ε.") οὐχὶ ὡς ξένοι πρὸς ξένους, ἀλλ' ὡς οἰκεῖοι ἐπὶ τὰ ἴδια, εἰς τὸν κοινὸν ἡμῶν τοῦτον Οἶκον».

– ἀπὸ τοῦ 1961 (Α΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου) ἐτέθη στὸν Κατάλογο τῶν θεμάτων πρὸς συζήτησιν ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις·

– ἔκτοτε τὸ θέμα τοῦτο συζητεῖται ἐπανειλημμένως (Δ΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Σαμπεζῦ 1968· Α΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Σαμπεζῦ 1976· Γ΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Σαμπεζῦ 1986)·

– καὶ ἐνῶ ἐτοιμάζεται σχετικὸ κείμενο ad referendum πρὸς τὴν λεγομένη Μεγάλῃ Σύνοδο γιὰ τὴν τελικὴ ἀπόφασιν, οἱ Οἰκουμενισταὶ ὄχι μόνον «δέχονται ὡς γεγονός τὴν συμμετοχὴν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν»⁵, ἀλλὰ στὴν λεγομένη Δ΄ Πανορθόδοξο Διάσκεψιν (1968) δηλώνουν, ὅτι

5. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 222.

«ἡ ἐν Γενεῦῃ συνελθοῦσα Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει τὴν γενικὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνείδησιν, ὅτι ἀποτελεῖ ὀργανικὸν μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν στερρὰν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὅπως δι' ὄλων τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς μέσων, θεολογικῶν καὶ ἄλλων, συμβάλῃ εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ εὐόδωσιν τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν» (§ 1)⁶.

• **Τὸ ἐγειρόμενο ἐρώτημα εἶναι εὐλογο:** Ἡ λεγομένη Μεγάλῃ Σύνοδος, ἐὰν ὀψέ ποτε συγκληθῇ, ἄρα γε θὰ ἀποφασίσῃ πανορθόδοξως γιὰ τὸ ἐπιτρεπτόν καὶ τὴν δυνατότητα συμμετοχῆς στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ τὸ «Π.Σ.Ε.»; ἢ θὰ ἐγκρίνη τὰ δύο σχετικὰ κείμενα, ποῦ ἐτοίμασαν οἱ γραφειοκράται τῆς Γενεῦης⁷; ἢ τέλος θὰ ἐγκρίνη τὴν – ἀπὸ τοῦ 1920 *de facto* καὶ ἐπὶ παραθεωρησῆς τῆς *consensus Ecclesiae* πάντων τῶν αἰώνων – συμμετοχῆ τῶν Ὁρθοδόξων στὴν Οἰκουμενικὴ (καὶ περαιτέρω στὴν Διαθρησκειακὴ Κίνησι), ὡς καλῶς γενομένην;

Δεύτερον· ἡ συμμετοχῆ ἐπίσης στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ τὸ «Π.Σ.Ε.» ἐγκαινιάσθηκε μὲ τὴν παντελεῖ ἄγνοια τοῦ χαρισματικοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας: τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδίως τοῦ Μοναχισμοῦ⁸· οἱ τεχνοκράται ἀκαδημαϊκοὶ καὶ

6. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 365 καὶ 222.

7. Στὴν λεγομένη Γ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξο Διάσκεψι τῆς Γενεῦης (28.10-6.11.1986) ἐνεκρίθησαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὰ κείμενα «Γ. Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον» καὶ «Δ. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις» (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 369/15.12.1986).

8. Μάλιστα ἔχει παρατηρηθῇ, εἰδικῶς γιὰ τὸν Μοναχισμό, ὅτι «ἐκτὸς ἐλαχίστων προσωπικῶν ἐξαιρέσεων, οἱ μοναχοὶ

οὶ γραφειοκράται τῆς Γενεῦσης ἄρχισαν καὶ συνεχίζουν νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ θέματα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, προκαλοῦντες τοιοῦτοτρόπως μίαν πρωτοφανῆ ἐκκλησιολογικὴ ἀκαταστασία⁹.

Οἱ εὐσεβεῖς ἀντι-οικουμενισταὶ ὅλου τοῦ φάσματος ὄχι μόνον ἀγνοοῦνται συστηματικῶς, ὄχι μόνον δὲν ἐνημερώνονται, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ὑβρίζονται σκαιότατα, χαρακτηριζόμενοι ἄλλοτε μὲν ὡς «στρατευμένοι θεμελιοκράται» (φουνταμενταλισταὶ)¹⁰, ἄλλοτε δὲ ὡς «ἐκπρόσωποι τοῦ μωυπάζοντος ἐπαρχιωτισμοῦ, ἢ ἀκόμη χειρότερον τοῦ νεοπροτεσταντικοῦ πολιτειακοῦ καισαροπαπισμοῦ καὶ τοῦ παρεκκλησιαστικοῦ νεοεσθισμοῦ»¹¹ καὶ τέλος ὡς «ἄνθρωποι κυριολεκτικὰ ἀσχετοὶ τελείως, ἀστοιχεῖοι» καὶ «ἀνεύθυνοι»¹².

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ γνωρίζουν λίαν καλῶς, ὅτι τὸ «ἀντι-οικουμενικὸ πνεῦμα»¹³, τὸ ὁποῖο ἐκδηλώνεται «στοὺς κόλπους τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν»¹³ δὲν εἶναι ὄψιμο, ἀλλ'

συναισθηματικῶς εἶναι ἡ ὁμὰς ἢ πλέον ἀντιοικουμενικῶς διατεθειμένη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωσίᾳ» (Β.Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 247-248, «§ Μοναχί»).

9. Βλ. ἄρθρον: «Ἡ περιφρόνησις τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ: Μία σύγχρονη ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία τῆς Ὁρθοδοξίας», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 19-20/Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1996, σελ. 69-72.

10. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, «Τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις», περιοδ. «Ἐνημέρωσις», 1-1994/11-12, σελ. 2.

11. Μητροπολίτου Ἡλιοπόλεως καὶ Θεῖρων Ἀθανασίου, «Περὶ τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ χαρακτήρος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Διαλόγου γενικὰ καὶ τοῦ Θεολογικοῦ τοιοῦτου εἰδικότερα», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 512/31.12.1994, σελ. 17.

12. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, Στὸ περιθώριο τοῦ Διαλόγου (1980-1990), σελ. 41, ἐκδόσεις «Δόμος», Ἀθήνα 1991.

13. Νικολάου Ἀ. Ματσούκα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 7.

ἐκδηλώθηκε «μετὰ τὸ 1920 κυρίως»¹⁴, ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἀγνοήθηκε, ἔχει διαμορφωθῆ μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων μία εἰκόνα «διχασμοῦ καὶ θεολογικῆς σχιζοφρένειας»¹⁵.

Ἡ ὄντως ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία τῆς Ὁρθοδοξίας, ἔνεκα τῆς περιφρονήσεως τῆς καθολικῆς συναινέσεως καὶ ἀποδοχῆς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὑπὸ τοῦ συνόλου τῆς Ἐκκλησίας, τῆς «ἐπιμαρτυρίας τοῦ πληρώματος» (consensus fidelium), παρὰ τὶς βαθυστόχαστες θεωρίες περὶ ὀρθοδόξου συνοδικότητος, κατανοεῖται βαθύτερον, ὅταν ἀναλογισθῆ κανεῖς τὴν ἀντίθετο πρακτικὴ τοῦ Βατικανοῦ (θὰ μᾶς ἐπιτραπῆ αὐτὴ ἡ σύγκρισις), τὸ ὁποῖο ἂν καὶ βάλλεται συνεχῶς (καὶ δικαίως) ὡς ἀπολυταρχικὸ καὶ παποκεντρικὸ, ἐνεργεῖ ἐν προκειμένῳ ὀρθοδοξότερα τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν.

Στὴν γνωστὴ καὶ ἐκτενεστάτη ποιμαντικὴ του Ἐγκύκλιο «Ἴνα ὧσιν ἔν» (Ut Unum Sint), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ «τὸ πρῶτο μεῖζον περὶ οἰκουμενισμοῦ κείμενο τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἔπειτα ἀπὸ τὴν Β΄ Βατικανὴ Σύνοδο (1962-1965)»¹⁶, ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄, τὴν 25.5.1995, ἀπευθύνεται πρὸς τὸ ποίμνιό του, «πρὸς τὸ ὅλον σῶμα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας»¹⁷ καὶ τὸ ἐνημερώνει πλήρως (120 σελίδες καὶ §§ 103!) καὶ ὑπευθύνως γιὰ τὸν Οἰκουμενισμό!

14. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 41.

15. Ἀποστόλου Β. Νικολαΐδη, Ἐξηγήσεις καὶ παρεξηγήσεις στὸ χῶρο τῆς Θεολογίας/Συμβολικῆ με στοιχεῖα Ἀπολογητικῆς, σελ. 237, Ἀθήνα 1990.

16. Μ.Π. Γεωργίου Τσέτση, «Ἡ Παπικὴ Ἐγκύκλιος "Ἴνα πάντες ἔν ὧσιν": Δῶρον ἄδωρον», περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/6, σελ. 7.

17. Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Ἀποτίμησις τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου Β΄ "Ut Unum Sint"», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 519/30.6.1995, σελ. 26.

Εἶναι ἀξιοσημεῖωτον, ὅτι π.χ. στὴν § 80 γίνεται λόγος γιὰ τὸ θέμα τῆς «ἀποδοχῆς» (reception) τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου, δηλαδὴ τῶν διακηρύξεων «τῶν διμερῶν Ἐπιτροπῶν»,

οἱ ὁποῖες «πρέπει νὰ καταστοῦν **κοινὸ ἀπόκλημα**», καὶ γι' αὐτὸ «ἀπαιτεῖται σοβαρὴ ἔρευνα, πού μὲ διάφορους τρόπους, μορφές καὶ ἀρμοδιότητες, **πρέπει νὰ ἐντάξει τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ στὸ σύνολό του**»· καὶ τοῦτο, διότι «πρόκειται, πράγματι, γιὰ θέματα πού συχνὰ ἀφοροῦν τὴν πίστη καὶ **ἀπαιτοῦν τὴν καθολικὴ συναίνεση, πού ἐπεκτείνεται ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους μέχρι τοὺς πιστοὺς λαϊκοὺς**, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὅλοι λάβει τὴν χρῆση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Πῶς θὰ γίνουν ὁμως ἀποδεκτὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Διαλόγου; «Ἀπαιτεῖται **μία εὐρεΐα καὶ ἐπιμελὴς κριτικὴ διαδικασίᾳ** πού νὰ ἀναλύσει καὶ νὰ ἐπαληθεύσει μὲ ἀκρίβεια τὴ συμφωνία τους μὲ τὴν Παράδοση τῆς πίστεως πού παραλάβαμε ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους καὶ βιώθηκε ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν πιστῶν συναθροισμένη γύρω ἀπὸ τὸ νόμιμο Ποιμένα της»¹⁸.

• **Καὶ ἐγείρονται καίρια τὰ ἐρωτήματα:**

Πότε οἱ Διοικήσεις τῶν Ἀγιωτάτων Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (εἴτε συλλογικῶς, εἴτε μεμονωμένως) ἀπηύθυναν ἔστω καὶ μίαν ποιμαντικὴ Ἐγκύκλιο στὸν Λαὸ τοῦ Θεοῦ, στὸ corpus Ecclesiae, πρὸς ἐνημέρωσι, γιὰ τὸ ἱερώτατο αἷτημα τῆς «ἐνώσεως», συνολικὴ ἀποτίμησι, προτάσεις, προτροπὲς γιὰ προσευχή, γιὰ τὸ θέμα τῆς «ἀποδοχῆς» (reception) κ.ἄ.;

18. Βλ. Ἰωάννου-Παύλου Β', «Ἴνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ut unum sint), ἐκδοσις «Γραφείου Καλοῦ Τύπου», μετάφραση π. Δημητρίου Σαλάχα, σελ. 90-91, § 80 «Ἀποδοχὴ τῶν ἀποτελεσμάτων πού ἐπιτελέσθησαν».

Πώς οι ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ παραθεωροῦν τὴν θεμελιώδη ἐκκλησιολογικὴ ἀλήθεια, ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας συναποτελοῦν μίαν **διαρκῆ** τρόπον τινὰ Σύνοδον τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ - καθ' ὅσον **«Ἐκκλησία συστήματος καὶ συνόδου ἐστὶν ὄνομα»**, κατὰ τὸν Ἱερὸ Χρυσόστομο¹⁹, ἡ ὁποία **«εἶναι ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας»**²⁰, φρουρεῖ τὴν **«Παραδοθεῖσαν Πίστιν»**²¹ καὶ ἔχει **δικαίωμα καὶ καθῆκον** νὰ κρίνη τὶς συνοδικὲς ἀποφάσεις;

Πώς οἱ Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεῦσης λησμονοῦν τὴν διδασκαλία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὅτι

«αἱ περὶ τῆς Ἐκκλησίας οἰκονομίαι γίνονται μὲν παρὰ τῶν πεπιστευμένων τὴν προστασίαν αὐτῶν, βεβαιοῦνται δὲ παρὰ τῶν λαῶν»²²;

6. Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὴν παραθεώρησι τῆς προκαταρκτικῆς ἐνστάσεως τῶν ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου καὶ τὴν προκλητικὴ περιφρόνησι τοῦ χαρισματικοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι δυνατόν (δὲν ἐπιτρέπεται) οἱ Οἰκουμενισταὶ νὰ ὁμιλοῦν γιὰ **«κριτικὴ»**, ἡ ὁποία **«ἀσκεῖται ὑπεύθυνα καὶ ρωμαλέα ἀπὸ τοὺς ὀρθόδοξους»** **«στὰ πλαίσια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως»**, γιὰ τοὺς ἐξῆς ἐπίσης δύο σοβαροὺς λόγους.

Πρῶτον· οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ὁμολογοῦν λίαν ἐπισήμως, ὅτι ὁ **«θεολογικὸς διάλογος»**

19. Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, PG τ. 55, στλ. 493 (**«Εἰς τὸν ΡΜΘ΄ Ψαλμόν»**, § α).

20. **«Ἀπάντησις τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὸν Πάπαν Πιον Θ΄ (1848)»**, Ἰ. Καρμῖρη, Δ.Σ.Μ., τόμος Β΄, σελ. 920 (§ 17), ἐκδοσις 6΄, Graz-Austria 1968.

21. Ἰουδα α΄ 3.

22. **Μ. Βασιλείου**, PG τ. 32, στλ. 860Α (Ἐπιστολὴ ΣΛ΄: **«Πολιτευομένοις Νικοπόλεως»**).

ἐντὸς τοῦ «Π.Σ.Ε.» κατ' οὐσίαν ἔχει ναυαγήσει, «καρκινοβατεῖ» καὶ «δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ οὐσιαστικά ἀποτελέσματα, δυνάμενα νὰ ὀδηγήσουν πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα»²³. ὁμολογοῦν ἐπίσης, ὅτι δὲν «φαίνεται νὰ εἶναι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τῆς ἐνότητος τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καὶ τοῖς αὐτοῖς μυστηρίοις»²⁴.

Ἐπὶ πλέον ἔχει παρατηρηθῆ λίαν διεισοδυτικῶς ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς

ἀφ' ἐνὸς μὲν, ὅτι «αἱ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἐπιτευχθεῖσαι συμφωνίαι» εἶναι ἄνευ ἰδιαιτέρας σημασίας («αἴρονται»), διότι «αὐταὶ δὲν βασίζονται εἰς μίαν ὑπερ-ὁμολογιακὴν συμφωνίαν καὶ κοινὴν πίστιν», δηλαδὴ «δὲν ἔχουν ὡς ὑπόβαθρον μίαν πλατυτέραν καὶ ὑπερ-ὁμολογιακὴν ἀντίληψιν καὶ συμφωνίαν εἰς τὰ «κύρια» τῆς πίστεως».

ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅτι «αἱ προσπάθειαι πρὸς ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἔχουν φθάσει εἰς ἓν σοβαρὸν στάδιον, νευραλγικὸν σημεῖον ἢ καὶ ἀδιέξοδον· μία προώθησις τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐνότητος διαγράφεται τό γε νῦν ὡς ἀδύνατος, ἐὰν δὲν λυθῆ προηγουμένως τὸ κεντρικὸν πρόβλημα τῆς ἐκκλησιολογίας»· αὐτὴ μάλιστα ἢ διαπίστωσις ἀποκτᾶ ἰδιαιτέραν βαρύτητα, ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι «παρ' ὄλην τὴν πολυετῆ

23. «Υπόμνημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τοὺς ὁραματισμοὺς αὐτοῦ περὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/12, σελ. 24 (Τὸ «Υπόμνημα»/«Μνημόνιο» κατέθεσε ἐπίσημως ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὸ «Π.Σ.Ε.» κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του σ' αὐτὸ τὴν 11.12.1995).

24. «Ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ του ἀπὸ τὸ ΠΣΕ (11 Δεκεμβρίου 1995)», περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 17.

οίкуμενικήν κίνησιν και τούς θεολογικούς διαλόγους, τούς επί επιπέδου Π.Σ.Ε. και τούς διμερείς τοιούτους, αὶ ἐκκλησίαι ἐν τῷ συνόλω των και ἐν τῷ συνόλω τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν, ὄχι νὰ ἐπιτύχουν, ἀλλ' ἀπλῶς ἔστω και νὰ συγκεκριμενοποιήσουν τὸν ὑπ' αὐτῶν τεθέντα σκοπὸν και νὰ συμφωνήσουν ἐπὶ μιᾶς ὑφ' ὄλων ἀποδεκτῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐνότητος τῶν ἐκκλησιῶν, περὶ τοῦ εἶδους και τῆς μορφῆς τῆς "ἐπὶ τῷ τέλει ἠνωμένης Μιᾶς Ἐκκλησίας" ἢ και περὶ τῆς ὁδοῦ, ἢ ὁποία ὀφείλει ἐν προκειμένῳ νὰ ἀκολουθηθῆ και νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν τεθέντα σκοπὸν»²⁵.

Τὸ ἀξιοπαρατήρητο εἶναι, ὅτι ὁ π. Γ.Τ. ἐνῶ ἀναγνωρίζει τὴν κρίσι ταυτότητος τοῦ «Π.Σ.Ε.»²⁶ ἐνῶ ἐπίσης ἀναγνωρίζει τόσο τὸν «ἀμφιλεγόμενον θεολογικὸ προσανατολισμὸ» τοῦ «Π.Σ.Ε.» και τὶς «θεολογικὲς δυσκολίες» του, ὅσο και «τὰ ἀδιέξοδα στὰ ὁποία ὀδηγεῖ ὁ πολυμερὴς θεολογικὸς διάλογος», παραδόξως προτείνει ὡς λύσι γιὰ τὴν ὑπέρβασι αὐτῶν τὴν θεολογία τῆς λεγομένης «Κοινης Διακονίας»:

νὰ δοθῆ «περισσότερη ἐμφαση» στὴν «διακονικὴ πτυχὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Συμβουλίου», διότι δῆθεν «οἱ Ἐκκλησίες» «χρειάζονται συντονισμένες ἐνέργειες και ἀλληλοὑποστήριξη, ἐν-

25. Ἀθανασίου Μπασδέκη, «Οἰκουμενικὴ Κίνησις και Ἐνότητις τῆς Ἐκκλησίας/Ὁρθόδοξος Προβληματολογία - Σκέψεις και Κρίσεις», στὴν «Ἐπιστημονικὴ Παρουσία Ἐστίας Θεολόγων Χάλκης», Τόμος Α', Ἐν Ἀθήναις 1987, σελ. 315, 321 και 301-302, «Ἀφιέρωμα εἰς τὸν Σεβ. Γέροντα Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον».

26. Βλ. George Tsetsis, «What is the World Council's Oikoumene?», περιοδ. «*Ecumenical Review*», Vol. 42, No 1/ January 1991, pp. 86-88.

δεχομένως πολὺ περισσότερη ἀπὸ ἐκείνη γιὰ τὴν ὁποία ἔκαμε λόγο ἡ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920»²⁷!

• **Τὰ νέα εὐλογα ἐρωτήματά μας** εἶναι αὐτόνοητα:

Ἐὰν ἡ ἀσκουμένη ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς δῆθεν «*ὑπεύθυνη καὶ ρωμαλέα κριτική*» διαπιστώνη, ὅτι οἱ «*Διάλογοι*» ἀπέτυχαν, πῶς εἶναι δυνατόν - ἀντὶ τοῦ φιλανθρώπου ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος τῆς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ὁρθοδοξία - νὰ προτείνεται ὡς «*μοντέλο ἐνώσεως*» μία νέα ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις, ἕνας «*φιλανθρωπικός/διακονικός συγκρητισμός*»;

Ἄρά γε ὑπάρχει ἕνα ἕτερον «*σῶμα*», τὸ ὁποῖο δύναται νὰ ἐπιτύχη ὅ,τι δῆθεν δὲν ἐπέτυχε τὸ «*Σῶμα τοῦ Χριστοῦ*», δηλαδὴ νὰ ἐνώση ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς - παρὰ τὶς δογματικὰς διαφορὰς - καὶ νὰ τοὺς ἰκανώσῃ νὰ δίδουν μίαν κοινὴ μαρτυρία, «*ἵνα πιστεύσῃ ὁ κόσμος*»;

Δὲν ὑποκαθίσταται τοιοῦτοτρόπως ἡ «*Μία*» Ἐκκλησία, ἀναθέτουσα τὸ ἔργο Τῆς στοὺς ἐκτὸς καὶ μακρὰν Αὐτῆς αἰρετικούς;

Δεύτερον· ἀλλὰ ὑπάρχει σοβαρὰ προβληματολογία καὶ περαιτέρω, διότι ἡ δῆθεν «*ὑπεύθυνη καὶ ρωμαλέα κριτική*» τῶν Οἰκουμενιστῶν εἶναι ἀντιφατικὴ καὶ αὐτοαναιρούμενη, ὅπως λίαν εὐκόλως διαπιστώνει κανεὶς ἀπὸ τὰ ἐξῆς λόγου χάριν παραδείγματα:

Ὁ π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν (†), γράφων πρὸς ἕναν «*Ἐπισκοπιανὸ φίλο*» του, ἔλεγε:

«*Ἡ χειροτονία τῶν γυναικῶν στὴν ἱερωσύνη εἶναι γιὰ μᾶς ἰσοδύναμη μ' ἕνα ριζικὸ καὶ ἀνε-*

27. Μ.Π. Γεωργίου Τσέση, «*Ἡ ἄλλη ὄψη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*», περιοδ. «*Ἐνημέρωσις*», Ζ-1991/7-8, σελ. 1-2.

πανόρθωτο άκρωτηριασμό όλόκληρης τής πίστης, με τήν άπόρριψη όλόκληρης τής Άγίας Γραφής και - περιττό νά τό πούμε - με τόν τερματισμό κάθε "διαλόγου"»· «στή συγκεκριμένη συζήτηση... έχει νά κάνει (κανείς) με τήν άπειλή μιās μη άνατρέψιμης και μη άνασκευάσιμης πράξης, ή όποία, έφ' όσον πραγματοποιηθεί, θά δημιουργήσει μία νέα, και αύτή τή φορά, όπως είμαι πεπεισμένος, μία τελειωτική διαίρεση μεταξύ Χριστιανών και θά σημάνει, τουλάχιστον για τούς Όρθοδόξους, τόν τερματισμό κάθε διαλόγου»²⁸.

Ό πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος († 1991) κατά τήν επίσημο επίσκεψί του στην Άγγλία (7-10.12.1987), κατόπιν προσκλήσεως του άγγλικανού άρχιεπισκόπου Καντουαρίας Ρόμπερτ Ράνσεύ, είχε δηλώσει τά εξής:

«Βεβαίως τό θέμα τής χειροτονίας τών γυναικών, τό όποϊον άνεφάνη έν τώ μεταξύ και έν τή Άγγλικανική κοινωνία, ως και άλλα τινά ζητήματα, έπεσκίασαν πως τās σχέσεις ήμών και ήμεϊς... προέβημεν εις δήλωσιν ότι ή Έκκλησία ήμών άδυνατεί νά δεχθῆ τήν καινοτομία τής χειροτονίας τών γυναικών και ότι ή τελευταία αύτη άποτελεί έν επί πλέον έμπόδιον εις τήν όδόν πρός τήν ένωσιν· **παρ' όλα ταύτα ό Θεολογικός Διάλογος ήμών συνεχίζεται και πιστεύομεν άκραδάντως ότι πρέπει και ώφελεί νά συνεχισθῆ, ως και πανορθόδοξως πλέον άπεφασίσθη**»· «...θά ήτο άδιανόη-

28. Βλ. π. Άλεξάνδρου Σμέμαν, «Η χειροτονία τών γυναικών/Γράμμα σέ Έπισκοπιανό φίλο», άναδημοσίευσις άπό τό περιοδ. «Sourozh», μεταφρασμένο άπό τόν Άπόστολο Άποστολίδη, περιοδ. «Σύναξη», άριθ. 36/Όκτώβριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 48 και 49, ύπογραμ. ήμέτ.

τον νὰ ὀπισθοχωρήσουν αἱ Ἐκκλησίαι καὶ νὰ διακόψουν τοὺς θεολογικοὺς ἐνωτικοὺς διαλόγους των, τόσον τοὺς διμερεῖς ὅσον καὶ τοὺς πολυμερεῖς», «διότι, ἀναμφιβόλως, σήμερον οἱ χριστιανοὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν, ὡς ἄλλοτε, ἐν ἀπομονώσει ἀλλήλων, ἀλλ' ἀντιθέτως ἔχομεν "ἀμοιβαίαν εὐθύνην καὶ ἀλληλεξάρτησιν ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ"»^{29!}

Ἡ σύγκρισις τῶν δύο δηλώσεων, οἱ ὁποῖες ἔρχονται σὲ «μετωπικὴ» κυριολεκτικὰ σύγκρουσι, ὀδηγεῖ σὲ θλιβερὰ ὄντως συμπεράσματα γιὰ τὴν ποιότητα τῆς «*ὑπεύθυνης καὶ ρωμαλέας κριτικῆς*» ποῦ ἀσκεῖται ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὰς ἐντὸς τοῦ «Π.Σ.Ε.», ἐπὶ πλέον δὲ ὑπογραμμίζει ἐμφατικὰ τὸ **ἀπολύτως ἀσύμπτωτον** τῶν Πατερικῶν Διαλόγων καὶ τῶν Οἰκουμενιστικῶν «*Διαλόγων*», ἐφ' ὅσον οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ διακηρύσσουσιν τόσον ἐπισήμως, ὅτι ἡ Ἀλήθεια (Ὁρθοδοξία) καὶ τὸ Ψεῦδος (Αἵρεσις) ἔχουσιν «*ἀμοιβαίαν εὐθύνην καὶ ἀλληλεξάρτησιν ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ*»!

• Εὐλόγως τίθεται τὸ καταλυτικὸ ἐρώτημα:

Ποία σχέσις εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη μεταξὺ τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ καὶ δογματικοῦ συγκρητισμοῦ τῆς σαφῶς αἰρετικῆς πατριαρχικῆς αὐτῆς δηλώσεως καὶ τῆς Πατερικῆς Ἐκκλησιολογίας, ἡ ὁποία διὰ τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου διακηρύσσει, ὅτι ὅσοι «*εἶναι ἐκτὸς ἀληθείας*», αὐτοὶ «*εἶναι ἐκτὸς Ἐκκλησίας*» (ὅσοι «*sunt extra veritatem*», αὐτοὶ «*sunt extra Ecclesiam*»)^{30;}

29. Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθ. 393/15.2.1987, σελ. 9-10 καὶ 6-7: «*Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας*».

30. Ἁγίου Εἰρηναίου Λουγδούνου, PG τ. 7, σελ. 1076 («*Ἐλεγχος καὶ Ἀνατροπὴ τῆς Ψευδωνύμου Γνώσεως*», IV, ΛΓ', 7).

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας καὶ Πριμᾶτος πάσης Ἀγγλίας Ρόμπερτ Ράνσεϋ καὶ ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος κατὰ τὴν ἐπίσημο ἐπίσκεψί του στὴν Ἀγγλία (7-10.12.1987).

Ὁ πατριάρχης Δημήτριος ἐδήλωσε τότε, ὅτι «ἀναμφιβόλως, σήμερον οἱ χριστιανοὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν, ὡς ἄλλοτε, ἐν ἀπομονώσει ἀλλήλων, ἀλλ' ἀντιθέτως ἔχομεν "ἀμοιβαίαν εὐθύνην καὶ ἀλληλεξάρτησιν ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ" ("Mutual responsibility and interdependence in the Body of Christ")».

B. Ἀντι-οικουμενισμός

Ἐκκλησιαστικὸν Ἔνστασις. Ἡμερολογιακὸν ζήτημα

1 Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεύης, προκειμένου νὰ πλήξουν τὸν ἀντι-οικουμενιστικὸν λόγον τῶν εὐσεβῶν τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου, τοὺς προσάπτουν τὶς γνωστὰς καὶ συνήθεις κατηγορίας,

ὅτι δῆθεν ἔχουν ἀναγάγει τὸ Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον «σὲ θέμα πίστεως»· ὅτι δῆθεν ἰσχυρίζονται ὅτι «ἡ υἱοθέτησις, τὸ 1924, τοῦ Νέου Ἡμερολογίου ἐκ μέρους πολλῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὀφείλεται σὲ ἔντεχνη μηχανορραφίαν τῆς δυτικοκινουμένης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἡ ὁποία, βάλλοντας κατὰ τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου, θέλησε νὰ πλήξει τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν»· καὶ τέλος, ὅτι δῆθεν «κύριον μέλημα τῶν ὡς ἄνω κύκλων, εἶναι νὰ ἀποδείξουν, μὲ κάθε δυνατὸ μέσον, ὅτι νεοημερολογισμὸς καὶ οἰκουμενισμὸς εἶναι οἱ δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου νομίσματος» (§ Β').

α. Ἐν πρώτοις, οἱ ἐνιστάμενοι κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ οὐδέποτε ἀνήγαγον τὸ Πατρῴον Ἡμερολόγιον «σὲ θέμα πίστεως» καὶ οὐδέποτε ἐδήλωσαν, ὅτι εἶναι ἡμερολόγια καὶ χρονολόγια.

Οἱ εὐσεβεῖς τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου εἶναι κατ' ἀρχὴν ἀντι-οικουμενισταί, διότι θεωροῦν τὸν Οἰκουμενισμὸν ὡς μίαν ἐκκλησιολογικὴν αἵρεσιν, ἐντὸς τῆς ὁποίας - ὡς ἐπὶ μέρους ζήτημα - τίθεται τὸ νέο ἡμερολόγιον ὡς μία κατάκριτος καινοτομία.

Χρέος τῶν Ὀρθοδόξων εἶναι νὰ διακρατοῦν καὶ τὰς ἱερὰς Παραδόσεις, ὅπως εἶναι καὶ ἡ Ἐσχατολογικὴ Τάξις, μέσῳ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἀριστα καὶ ἡ ἐνότης τῶν Ἀγιωτάτων Τοπικῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Στὴν ποιμαντικὴ προοπτικὴ τῶν Ἀγίων Πατέρων εὐρίσκετο θεβαίως πάντοτε «ἡ συμφωνία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἔνωσις», ὄχι δὲ «ἡ ἀκρίβεια τῆς ἰσημερίας» καὶ ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς μὲ τοὺς ἑτεροδόξους.

• Ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης († 1809) θὰ ἔλεγε σήμερα πολὺ ἐπίκαιρα πρὸς τοὺς καινοτόμους καὶ Οἰκουμενιστάς:

«Ἄς ἡξεύρουں γὰρ ὅτι καὶ αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὅπου μετὰ τὴν Πρώτην ἔγιναν, καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες, ἔβλεπαν ναὶ καὶ αὐτοί, ὡς σοφοὶ ὅπου ἦσαν, πῶς ἐκατέβη πολὺ ἡ ἰσημερία, ἀλλ' ὅμως δὲν ἠθέλησαν νὰ τὴν μεταθέσουν ἀπὸ τὴν ΚΑ' Μαρτίου, ὅπου τὴν ἡῦρεν ἡ Α' Σύνοδος, προτιμώντες περισσότερο τὴν συμφωνίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔνωσιν, ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἰσημερίας, ἣτις δὲν προξενεῖ, οὔτε εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ ἐδικοῦ μας Πάσχα κάμμιαν σύγχυσιν, οὔτε θλάβην εἰς τὴν εὐσέβειαν»¹.

• Ὁ δὲ θαυμάσιος καὶ σοφώτατος τῆς Ἀλεξανδρείας Ποιμὴν, ὁ Ἱερὸς Μελέτιος Πηγᾶς († 1601), κατακρίνων τὸ «δεκαθήμερον ἔκτρωμα» καὶ ἀναιρῶν τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι δῆθεν «οὐ περὶ πίστεως τουτὶ τὸ ἐγχείρημα, καὶ λοιπὸν ἀκίνδυνος ὁ νεωτερισμὸς», ἀπαντᾷ πατερικώτατα:

«Καὶ λοιπὸν τίς σοι χρεια νεωτερισμῶν (ἂν ὄντως εἶναι ἀκίνδυνοι);... εἰ δὲ κινδύνῳ συνέζευκται (ὡς δὴ καὶ συνεύζευκται νεωτερισμὸς ἅπας), φεῦγε τὸν κίνδυνον· οὐδὲ γὰρ μικρά, οὐδὲ τὰ μικρά (κατὰ Βασίλειον), ὅταν θλάβῃ εἰσφέρει μεγάλην· ἀλλ' οὐδὲ μικρόν σοι τὸ

1. Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἱερὸν Πηδάλιον, σελ. 9, ὑπόσημ. (Σχόλιο στὸν Ζ' Ἱερὸν Κανὸνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων).

ταράττειν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀνακυκᾶν (sc ἀνακινεῖν, ἀνακατώνειν), κατεπαίρεσθαι πατρῶων, προσταγμάτων θείων ὑπερορᾶν· Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπιτάττων μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες σου· «τὸ ἀνώμαλον καὶ ἄνισον» «τῆς τῶν φωστήρων ἡλίου καὶ σελήνης περιόδου» «οὐδὲ οἱ Πατέρες ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοί τε καὶ θεόσοφοι οὐ δήπου ἠγνόησαν», καὶ ὁμως «τοῖς Πατράσιν ἐκ παντὸς ἀκολουθητέον», καὶ ὄχι «τῇ τῶν πολυασχόλων ἀστρολόγων ἀκριβείᾳ· **οὐ γὰρ ἀστρολόγοι ἀλλὰ Πατέρες εἰσὶ τῆς Ἐκκλησίας καθηγηταί**»· «ἔστι δὲ ὀσιώτερον τῶν πατρῶων ἔχεσθαι»²...

6. Ἐν συνεχείᾳ, δοθέντος ὅτι τὴν δυτικὴν προέλευσι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως διεπιστώσαμε προηγουμένως (Α', §§ 5 καὶ 6), εἶναι ἥκιστα σοβαρὸ νὰ ἀποσυνδέεται τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, τούλάχιστον γιὰ τοὺς ἐξῆς σοβαρωτάτους δύο λόγους:

Πρῶτον· δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως ὁ π. Γ.Τ., ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, μὲ τὴν ὁποία, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, «τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔδωκε καὶ τὸν χρυσὸ κανόνα τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ (Ζάντερ), καθὼς καὶ τὸν καταστατικὸ χάρτη γιὰ τὴν στάση ποὺ ἔπρεπε νὰ τηρήσει στὸ μέλλον ἡ Ὁρθόδοξη παράταξι μέσα στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι (Σταυρίδης, Κονιδάρης)», καὶ ἡ ὁποία «ἀποτελεῖ ὀριακὴ ἔκφρασι τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ ἀλλὰ καὶ ὀρόσημο στὴν ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως», προέτεινε (ἡ Ἐγκύκλιος)

2. Ἱεροῦ Μελετίου Πηγᾶ, «Τόμος Ἀλεξανδρινὸς περὶ τοῦ Πασχαλίου», σελ. 141, 142, 143, 144 καὶ 153, «Lettres de Meletius Pigas...», par Emile Legrand, Paris 1902.

- ὡς ἔκφρασι τῆς συγκρητιστικῆς «φιλίας» καὶ «ἀγαθόφρονος διαθέσεως» καὶ «συναφείας» «τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν» (δηλ. «τοῦ ὄλου τῆς Ἐκκλησίας σώματος») - καὶ τὴν παραδοχὴ «ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»³.

Δεύτερον· δὲν εἶναι ἐπίσης δυνατόν νὰ μὴ γνωρίζη ὁ π. Γ.Τ. τὰ «Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθοδόξου Συνεδρίου/10 Μαΐου-8 Ἰουνίου 1923», ἐπὶ πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη († 1935), τὸ ὁποῖο ἠσχολήθη μὲ ποικιλία θεμάτων, «μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχει (προεῖχε) τὸ τοῦ ἡμερολογίου», καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ σύεδροι ἀψηχολήθησαν, ἔχοντες τὴν συνείδησιν, ὅτι ἀπετέλουν «μέλη τῆς παγχριστιανικῆς ἀδελφότητος» καὶ μὲ τὴν πίστιν, ὅτι «ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῶν χριστιανῶν τούλάχιστον ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ (sc κοινῶ ἑορτασμῶ τοῦ Πάσχα)», ἐτόνισαν δὲ ἰδιαίτερως τὴν ἀνάγκη «τοῦ ταυτοχρόνου ἑορτασμοῦ τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν, τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, ὑπὸ πάντων τῶν χριστιανῶν», ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ τοῦ (συν)ἑορτασμοῦ θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ «προσέγγισις τῶν δύο χριστιανικῶν κόσμων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως»⁴.

3. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, *Οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ Οἰκουμένη* - Ἐπίσημα Πατριαρχικὰ Κείμενα, ἐκδόσεις «Τέριτιος», Κατερίνη 1989, σελ. 56, 57, 61 καὶ 62, «Δ'. Ἡ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920/α. Εἰσαγωγικὰ Σχόλια».

4. Βλ. Ἀνατύπωσιν αὐτῶν ἐπιμελεῖα Δ. Μ. Μπατιστάτου, Ἀθῆναι 1982, σελ. 13, 14, 56, 57 καὶ 72.

• Ἡ παρουσία ἄλλωστε στὴν Ε' Συνεδρία (Τετάρτη, 28.5.1923) τοῦ Ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου τῆς Ὁξφόρδης κ. Gore - καὶ τοῦ συνοδοῦ του ἱερέως Μπάξτον - προσέδωσαν

2 Ὁ π. Γ.Τ. φέρει ὡς «ὀφθαλμοφανὲς παράδειγμα» διαιρέσεως καὶ ἀσυνενοησίας «τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου», οἱ ὅποιοι «ὄχι μόνο ἀποκόπηκαν ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς Ἐκκλησίας», ἀλλὰ καὶ «κατακερματίσθησαν σὲ ἀλληλοβαλλόμενες φατρίες καὶ παρατάξεις» (§ Ζ').

α. Πρωτίστως, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ὀφείλουν νὰ μετανοήσουν βαθύτατα, διότι ἡ «παγχριστιανικὴ» τους προοπτικὴ ἐγένε αἰτία νὰ διαιρεθοῦν ἐορτολογικῶς οἱ Ἁγιώτατες Τοπικὲς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι μεταξύ των, ἡ δὲ διαίρεσις νὰ μεταφερθῆ καὶ ἐντὸς τῶν κόλπων ἐκάστης ἐξ αὐτῶν.

Ἐπῆλθε τοιαύτη πρωτοφανὴς ἐορτολογικὴ ἀκαταστασία καὶ λειτουργικὴ διάστασις μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων, ὥστε νὰ ἀπορῆ κάθε εὐσεβῆς, πῶς οἱ Οἰκουμενισταὶ ἀναφέρονται στὸν «κατακερματισμὸ» τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου, λησμονοῦντες (ἢ ἀποσιωπῶντες) δύο βασικώτατα θέματα:

Πρῶτον· οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ εἶναι βαθύτερον διηρημένοι ἐορτολογικῶς, καθ' ὅτι τηροῦν σήμερα τρία ἡμερολόγια:

1) ἓνα μέρος ἐκ τῶν δεκαπέντε Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τηρεῖ τὸ Πάτριον Ἡμερολόγιον καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιον·

2) ἓνα ἄλλο μέρος τηρεῖ τὸ νέο ἡμερολόγιον καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιον·

3) ἓνα τρίτον μέρος τηρεῖ τὸ νέο ἡμερολόγιον

ἀναμφισβητήτως οἰκουμενιστικὴ χρειὰ στὸ Συνέδριον, πολλῶ μᾶλλον ἐφ' ὅσον ὁ Gore ἀνεφέρθη γενικῶς στὸ θέμα τῆς «ἐνώσεως» Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν καὶ εἰδικῶς στὸ «ἡμερολογιακὸν ζήτημα» καὶ στὸν «συνεορτασμὸν τῶν ἐορτῶν» «τῆς Γεννήσεως, τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Πεντηκοστής» (σελ. 78, 84-88).

καὶ τὸ νέο πασχάλιο (Φινλανδία καὶ Ἑσθονία)¹ καὶ

4) ἓνα τελευταῖο μέρος τηρεῖ ταυτοχρόνως καὶ τὸ νέο καὶ τὸ Πάτριον Ἡμερολόγιο καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιο!...

Δεύτερον· ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ τῶν Οἰκουμενιστῶν θὰ ἔπρεπε νὰ στραφῆ πρὸς ἑαυτούς, διότι ἡ «τάξις εὐπρεπῆς» καὶ τὸ «ἐκκλησιαστικὸν δόγμα» τῆς Ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Ἀ' Συνόδου, νὰ τελεῖται δηλαδὴ ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς Οἰκουμένης τὸ Ἅγιον Πάσχα ἐν «*μιᾶ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ*»², ὄχι μόνον δὲν ἀπαιτεῖται ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Φινλανδίας καὶ Ἑσθονίας, ἀλλ' ἐπικρέματα ὁ κίνδυνος νὰ ἐφαρμόσουν τὸ νέο πασχάλιο καὶ ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες· περαιτέρω δέ, αὐτὸ (τὸ «ἐκκλησιαστικὸν δόγμα») ἀφορᾶ ἐμμέσως καὶ στὸ λοιπὸ Ἑορτολόγιο, διότι θὰ ἦταν πράγματι ἀδιανόητο νὰ συνέπρατταν οἱ Ἅγιοι Πατέρες στὴν βιαία διάσπασιν τῆς μακραίωνος καὶ καθηγιασμένης ἐορτολογικῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας χάριν τῆς ἐνώσεως μὲ τοὺς ἐκτὸς Αὐτῆς ἑτεροδόξους, ὅταν μάλιστα σκεφθῆ κανεὶς, ὅτι ὁ Χρυσορρήμων καὶ Οἰκουμενικὸς Ποιμὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως διεκήρυττε:

«οὐ τοσοῦτον κατόρθωμα, ἀπὸ τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας», «ὅσον ἐγκλημα, ἀπὸ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ σχίσματος»³.

1. Μητροπολίτου Σουηδίας Παύλου, Ἱστορικὴ Εἰσαγωγή εἰς τοὺς Κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, σελ. 165, ὑποσημ. 2, Στοκχόλμη 1990.

2. Εὐσεβίου Καισαρείας, PG τ. 20, στλ. 492AB καὶ 1077BC (Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, V, ΚΓ', «Βίος Μ. Κωνσταντίνου», III, ΙΘ').

3. Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, PG τ. 48, στλ. 870 (Κατὰ Ἰουδαίων Λόγος Γ': «Εἰς τοὺς τὰ πρῶτα Πάσχα νηστεύοντας», § ε').

6. Κατόπιν, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεῦης φαίνεται νὰ λησμονοῦν, ὅτι στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία δὲν εἶναι ἄγνωστες οἱ διαιρέσεις μεταξὺ τῶν ζηλωτῶν Ὁρθοδόξων, ἐν καιρῷ μάλιστα αἰρέσεως.

Ἐνα μόνον σύντομο βλέμμα στὴν διάσπαι τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Ἀντιοχείας θὰ εἶχε νὰ διδάξη πολλά, ὅταν μάλιστα ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διάσπαις αὐτὴ συνετάραξε καὶ ἀπησχόλησε ζωηρῶς τὴν Ἁγία Καθολικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὸν Δ' καὶ Ε' αἰῶνα (Ἀντιοχειανὸ Σχίσμα, 330-485).

Ἐπενθυμίζομε ἀδρομερῶς, ὅτι κατὰ τὴν κυρία φάσι τοῦ Σχίσματος (361-381) οἱ ἀντι-αρειανοὶ Ὁρθόδοξοι εἶχαν χωρισθῆ σὲ δύο πλήρως ἀκοινωνητες ὁμάδες: τῶν ὑπεραυστηρῶν Εὐσταθιανῶν ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπο Παυλίνο (χειροτονηθέντα ἀντικανονικῶς ὑπὸ τοῦ Λουκίφερου Ἐπισκόπου Καλάρεως τῆς Σαρδινίας) καὶ τῶν Μελετιανῶν ὑπὸ τὸν Ἅγιο Μελέτιο τὸν Ὁμολογητὴ, ἐνῶ βεβαίως στὴν Ἀντιόχεια ὑπῆρχαν δύο ἀκόμη ὁμάδες: τῶν Ἀπολλιναριστῶν, ὑπὸ τὸν πρεσβύτερο Βιτάλιο καὶ τῶν Ἀρειανῶν ὑπὸ τὸν Εὐζώϊο!

Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ οἱ λοιποὶ Καππαδόκες Πατέρες εἶχαν κοινωνία μὲ τὸν Ἅγιο Μελέτιο·

ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Ἅγιος Ἰερώνυμος καὶ ἡ Δύσις εἶχαν κοινωνία μὲ τὸν Παυλίνο (ρέποντα μάλιστα πρὸς τὸν Μοναρχιανισμό) καὶ ἐπιφύλαξι ἐναντι τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (!),

ἐνῶ ἡ **Δύσις** ἀνεγνώριζε ταυτοχρόνως τὸν Εὐστάθιο Σεβαστείας (Πνευματομάχον) καὶ τὸν Μάρκελλον Ἀγκύρας (Μοναρχιανόν)·

ἡ σημαντικωτάτη Σύνοδος τῆς Ἀλεξανδρείας (θέρος 362) δὲν κατῴρθωσε νὰ ἄρῃ τὴν διάσπαις,

ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ Ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ Β' Σύνοδος (381), διότι ἡ ἐκλογὴ ὑπ' Αὐτῆς ὡς Ἀντιο-

χείας (στὴν θέσι τοῦ κοιμηθέντος Ἁγίου Μελετίου) τοῦ Ἁγίου Φλαβιανοῦ ἐδίχασε τὴν Ἀγιωτάτη Καθολικὴ Ἐκκλησία: οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Παλαιστίνης, Φοινίκης, Συρίας, Ἰλλυρικοῦ, Θράκης καὶ Πόντου ὑπεστήριζαν τὸν Ἅγιο Φλαβιανό, ἐνῶ οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Δύσεως, Αἰγύπτου, Ἀραβίας καὶ Κύπρου ἦσαν ἐναντίον του!...

Οἱ διάφορες πτυχὲς τῆς ὑποθέσεως ἐνδεικτικῶς τοῦ Ἀντιοχειανοῦ Σχίσματος⁴ ἔχουν πολλὰ νὰ διδάξουν τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστάς, οἱ ὁποῖοι ἐκτραχηλίζονται καὶ εἶναι πρόχειροι νὰ χαρακτηρίσουν τοὺς Ὁρθοδόξως ἐνισταμένους κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὡς δῆθεν σχισματικούς, προπηλακίζοντες καὶ λοιδοροῦντες αὐτοὺς ἀφιλαδέλφως καὶ λέγοντες, ὅτι δῆθεν «ἀποκόπηκαν ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς Ἐκκλησίας» (§ Ζ'), πρᾶγμα τὸ ὁποῖο οὐδέποτε εἶπαν γιὰ τοὺς δεινοὺς καὶ «παντελῶς ἀπερρηγμένους καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πίστιν ἀπηλλοτριωμένους»⁵ αἰρετικούς τῆς Δύσεως· ἀντιθέτως μάλιστα:

«Βλέπουν» αὐτοὺς «ὄχι ὡς αἰρετικούς, οἱ ὁποῖοι διαιροῦν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὡς ἀδελ-

4. Βλ. Γ. Ἄ. Τσανανᾶ, «Μελέτιος», Θ.Η.Ε., τ. 8, στλ. 926-938, Ἀθήναι 1966· Π. Κ. Χρήστου, Ἑλληνικὴ Πατρολογία, τ. Δ', «Μελέτιος Ἀντιοχείας» (σελ. 393-395), «Φλαβιανὸς Ἀντιοχείας» (σελ. 395-397), «Οἰκουμενικὴ Δραστηριότης» Μ. Βασιλείου (σελ. 32-34), Θεσσαλονίκη 1989· Ἀρχιμ. Β.Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, σελ. 203-206, τρίτη ἐκδοσις, Ἀθήναι 1970· Γ. Κονιδάρη, «Ἀντιόχεια», Θ.Η.Ε., τ. 2, στλ. 889-892, Ἀθήναι 1963· Π. Κ. Χρήστου, Ἑλληνικὴ Πατρολογία, τ. Γ', «Εὐστάθιος Ἀντιοχείας», σελ. 448-456, Θεσσαλονίκη 1987· π. Γ. Φλωρόφσκυ, «Εὐστάθιος ὁ Ἀντιοχείας», Θ.Η.Ε., τ. 5, στλ. 1088-1089, Ἀθήναι 1964· λήμμα «Λουκίφερος Ἐπίσκοπος Κάλιاري», Θ.Η.Ε. τ. 8, στλ. 398-399, Ἀθήναι 1966 (ἡ βιβλιογραφία αὐτὴ εἶναι βεβαίως ἐνδεικτικὴ ἢ ἄμεσος μελέτη τῶν πηγῶν παρέχει πολλὰ τὰ διδάγματα).

5. Ἱερὸς Κανὼν Α' τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

φοὺς ἐν Χριστῷ οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν τὴν ἐνό-
τητα», «τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώμα-
τος Χριστοῦ νοουμένης ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ»,
καθ' ὅσον - κατὰ τοὺς Οἰκουμενιστὰς - «τὸ
ζήτημα τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνα-
τὸν νὰ κριθῆ ἡμέτερον κατὰ τρόπον εὐρύτε-
ρον»⁶.

Οἱ διχογνωμίες μεταξὺ τῶν εὐσεβῶν ζηλωτῶν
τῆς Ὁρθοδοξίας, οἱ ὁποῖες ἀναφύονται ἐν καιρῷ
αἰρέσεως, οὔτε (πρέπει νὰ) ἀναστέλλουν τὴν Ὁρ-
θόδοξο ἐνστασι, οὔτε πλήττουν τὴν ἀξιοπιστία
τῆς μαρτυρίας της, δεδομένου ὅτι αὐτὴ διεξάγε-
ται μὲ καθαρῶς Πατερικὲς καὶ Συνοδικὲς προϋπο-
θέσεις· μάλιστα αὐτὲς οἱ διχογνωμίες δὲν ἦσαν
ἄγνωστες οὔτε καὶ στὴν περίοδο τῆς Εἰκονομα-
χίας, ὅποτε - λόγου χάριν - ὁ Ὅσιος Θεόδωρος
Στουδίτης ἔγραφε λίαν χαρακτηριστικῶς πρὸς τὸν
Ἐπίσκοπο Ἐφέσου Θεόφιλο:

«Ἐλυπήθην, τιμωτάτέ μοι Πάτερ, λύπην ἰκα-
νήν· πρῶτον μὲν ὅτι ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τοῖς ὀρθο-
τομοῦσι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας κατὰ τὴν νῦν
λυττώσαν αἵρεσιν τῶν Εἰκονομάχων, ἐρεσχε-
λῖαι (μικρολογίαι, φλυαρίαι) γίνονται, καὶ σχί-
σματα ἐπιφύονται»⁷.

6. Βλ. «Ἐκθεσιν τῆς Α' Ὑπο-ἐπιτροπῆς» τῆς «Μικτῆς
Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν διάλογον Ὁρθοδόξων-Ἀγγλικανῶν κατὰ
τὴν ἀπὸ 20-27 Ἰουλίου 1981 συνεδρίαν αὐτῆς ἐν Σαμπεζῦ»
μὲ τίτλον «Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας».

• Βλ. ἐπίσης τὸ «περὶ ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας» εἰσηγητικὸ
κείμενο τῆς «Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων Πα-
λαιοκαθολικῶν/Βόννη, 24-28 Αὐγούστου 1979».

(Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, Θεολογικοὶ Διά-
λογοι / Μία ὀρθόδοξος προοπτικὴ, σελ. 169 καὶ 261, ἐκδόσεις
Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1986).

7. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1482CD
(Ἐπιστολὴ PNE: «Θεοφίλω Ἐφέσου», Ἐπιστολῶν Βιβλίον Δεῦ-
τερον).

Γ. Ρωσική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία Διασπορᾶς

Στάσις ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Σχέσεις μὲ ἀντι-οικουμενιστὰς

1 Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεύης, ἐκφράζοντες ὄλο καὶ συνεπέστερα τὸ φουνταμενταλιστικὸ τους ἦθος, ὑποστηρίζουν, ὅτι «οἱ Ἐνιστάμενοι» «ἔχουν καταφύγει ἐπ' ἐσχάτων» στὴν Ὑπερόριο Ρωσικὴ Ἐκκλησία «ὡς σανίδα σωτηρίας, προφανῶς γιὰ νὰ περιβληθοῦν κάποια “διορθόδοξη” ὑπόσταση καὶ ἀποδείξουν στοὺς ὀπαδοὺς τους ὅτι ἔχουν παγκόσμιο βεληνεκές» (§ ΣΤ').

α. Μία τόσοσν σοβαρὰ ἀποψις/κατηγορία, ἐκφραζομένη ἀπὸ τὸν π. Γ.Τ. θὰ ἔπρεπε νὰ θεμελιώνεται ὄχι θεβαίως στὸ «προφανῶς»(!), ἀλλὰ σὲ ἀδιάψευστα ἀντικειμενικὰ κριτήρια· εἶναι λοιπὸν «προφανῆς» ἡ ἔλλειψις ἀξιοπιστίας τῆς ἀπόψεώς του καὶ θεβαίως συκοφαντία, γιὰ τοὺς ἐξῆς σαφεῖς λόγους.

Πρῶτον· οἱ ἐνιστάμενοι ἀντι-οικουμενισταὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ καμμίαν «σανίδα σωτηρίας», διότι ἀπλούστατα δὲν κινδυνεύουν, ἐφ' ὅσον τὸ ἐκκλησιολογικὸ τους οἰκοδόμημα στηρίζεται στὰ ἀδιάσειστα θεμέλια τῆς Πατερικῆς καὶ Συνοδικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως (κύρια Κανονικὴ ἔκφρασις: Ἱεροὶ Κανόνες ΛΑ' Ἀποστολικός, ΙΕ' τῆς Πρωτοδευτέρας).

Δεύτερον· τὸ «μικρὸν ποιμνιον» τῶν ἐνισταμένων ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου τῆς Ἑλλάδος δὲν θεωρεῖ ἀναγκαῖο στοιχεῖο τῆς ἐκκλησιολογικῆς του παρουσίας τὴν «διορθόδοξη ὑπόσταση», τὴν ὁποῖαν - οὕτως ἢ ἄλλως - εἶχεν, διότι κοινωνοῦσε μὲ τοὺς Ρουμάνους καὶ Βουλγά-

ρους ἀντι-οικουμενιστάς· οἱ Ἐνιστάμενοι ἀναπαύονται στοὺς λόγους τῶν Ἀγίων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ὑπεγράμμιζαν ἐμφατικά, ἐν καιρῷ μάλιστα αἰρετικῆς συγχύσεως παραλλήλου πρὸς τὴν σημερινή:

• **«Μικρὸν μοι τὸ ποιμνιον; Ἄλλ' οὐκ ἐπὶ κρημνῶν φερόμενον. Στενή μοι ἡ μάνδρα; πλὴν λύκοις ἀνεπίβατος, πλὴν οὐ παραδεχομένη ληστήν, οὐδὲ ὑπερβαιομένη κλέπταις καὶ ξένοις. Ὅσομαι ταύτην, εὐ οἶδα, καὶ πλατυτέραν»· «οὐ φοβοῦμαι τὸ μικρὸν ποιμνιον, εὐσύνοπτον γὰρ (διότι ἐπιτηρεῖται εὐκόλως)· ὅτι γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. Τοιαῦτα τὰ Θεὸν γινώσκοντα καὶ Θεῷ γινωσκόμενα. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, ἧς ἤκουσα παρὰ τῶν θείων λογίων, ἣν ἐδίδαχθην παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων, ἣν ἐδίδαξα κατὰ πάντα καιρὸν ὁμοίως, οὐ συμμορφούμενος τοῖς καιροῖς, καὶ διδάσκων οὐ παύσομαι, μεθ' ἧς ἐγεννήθην καὶ ἡ συναπέρχομαι»¹.**

• **«Μὴ θῶμεν σκάνδαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἣτις ἐστὶ καὶ ἐν τρισὶν Ὁρθοδόξοις ὀριζομένη κατὰ τοὺς Ἀγίους, ἵνα μὴ τῇ ἀποφάσει τοῦ Κυρίου καταδικασθῶμεν»².**

Τρίτον· οἱ ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου δὲν ἦσαν ἐπίσης ἀναγκασμένοι νὰ «ἀποδεί-

1. Ἀγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 233ABC (Λόγος ΛΓ': «Πρὸς Ἀρειανούς καὶ εἰς ἑαυτόν», § 15).

• Ὁλη ἡ θαυμασία παράγραφος εἶναι σχετική. Ὁ περίφημος αὐτὸς Λόγος τοῦ Ἀγίου ἀποτελεῖ ἀπολογία γιὰ προσωπικὰς ἐπιθέσεις ἐναντίον του καὶ ἐξεφωνήθη ἀρχὰς περιπίου τοῦ 380 στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅταν ἀκόμη ἐπεκράτουν γενικῶς οἱ Ἀρειανοί, τὸ δὲ Ὁρθόδοξο Ποίμνιο ἦταν ὄντως μικρὸ καὶ ἑσπερεῖτο Ναῶν. Καιροὶ παράλληλοι...

2. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1049B (Ἐπιστολὴ ΛΘ': «Θεοφίλω ἡγουμένω», Ἐπιστολῶν Βιβλίον Πρῶτον).

ξουν» ὅτι «ἔχουν παγκόσμιο βεληνεκές», δοθέντος ὅτι - χάριτι Θεοῦ - ὑφίστανται καὶ δραστηριοποιούνται ἀπὸ πολλῶν ἤδη δεκαετηρίδων σὲ διεθνῆς ἐπίπεδο· ἄλλωστε ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ἀποτελοῦν γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς «ποιμαντικὸ πρόβλημα»³.

6. Ἐν συνεχείᾳ, ἔχοντες πάντοτε ὡς ἀλάνθαστο ὁδηγὸ μας τὸν Πατερικὸ λόγον,

«οὐ γὰρ ἀπαιδεύτως παιδεύομεν, οὐδὲ ταῖς ὕβρεισι βάλλομεν, ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοί, μὴ τῷ λόγῳ μαχόμενοι, τοῖς δὲ λέγουσι (οἱ ὅποιοι δὲν μάχονται μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ μὲ τοὺς λέγοντας)»⁴,

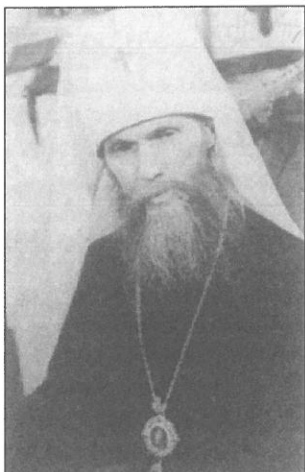
πρέπει νὰ τονίσωμε, ὅτι οἱ Ἐνιστάμενοι βεβαίως δὲν «ἔχουν καταφύγει» στὴν Ρωσικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία τῆς Διασπορᾶς, διότι ἀπλούστατα - ὅπως προαναφέραμε - δὲν ὑπῆρχε λόγος «καταφυγῆς» ἐκεῖνο τὸ ὅποιο καὶ μόνον προέτειναν καὶ ἐπεδίωξαν ἦταν νὰ ἔλθουν σὲ κοινωνία λειτουργικὴ μὲ τοὺς Ἀδελφούς των Ρώσους, γιὰ τέσσερις βασικούς λόγους.

Πρῶτον· ἀπὸ τοὺς Ρώσους τῆς Διασπορᾶς ἔχουν λάβει τὴν Ἀρχιερωσύνη (1960, 1962).

3. Βλ. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, «Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ποιμαντικὸ πρόβλημα», περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 17/15.11.1996, σελ. 800 κ.έ.

4. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 472D-473A (Λόγος MB: «Συντακτῆριος εἰς τὴν τῶν PN Ἐπισκόπων παρουσίαν», § 14).

• Ὁ Ἁγιος Γρηγόριος ἐν συνεχείᾳ λέγει, ὅτι οἱ μαχόμενοι «τοῖς λέγουσι» καὶ ὄχι «τῷ λόγῳ» πράττουν τοῦτο «τὴν ἀσθένειαν ἐστὶν ὅτε (ἐνίστε) τῶν λογισμῶν ταῖς ὕβρεισι συγκαλύπτοντες, ὡσπερ τὰς σηπίας (σουπιᾶς) λόγος ἐμείν τὸ μέλαν πρὸ ἑαυτὸν (ὅπως λέγεται, ὅτι ἐξεμοῦν ἐμπρὸς των μελάνην), ἵνα τοὺς θηρεύοντας διαφύγωσιν, ἢ τῷ λανθάνειν θηράσωσιν».

Ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος

Δεύτερον· οἱ Ὑπερόριοι Ρῶσοι ἀπὸ τοῦ 1969, ἐπὶ Μητροπολίτου Φιλάρετου († 1985), εἶχαν ἐγκαινιάσει πλήρη κοινωνίαν μετὰ τοὺς ἀντι-οικουμενιστὰς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος, ἡ ὁποία - διακοπεῖσα προσωρινῶς - ἤδη ἐπανελήφθη.

Τρίτον· οἱ Ἐνιστάμενοι εἶχαν ἀπὸ ἐτῶν κοινωνία μετὰ τοὺς Ρουμάνους ἀντι-οικουμενιστὰς· ἐφ' ὅσον οἱ Ρουμάνοι ἐγκαθίδρυσαν

κατὰ τὸ ἔτος 1992 κοινωνία μετὰ τοὺς Ρώσους, ἦταν ἐπόμενο οἱ Ἕλληνες Ἐνιστάμενοι νὰ κοινωνήσουν ἐπίσης μετὰ τοὺς Ρώσους.

Τέταρτον, τὸ καὶ σπουδαιότερον· ἡ ἀνάγκη γιὰ λειτουργικὴ κοινωνία τῶν ἀπανταχοῦ ἀντι-οικουμενιστῶν ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσιν τῆς Ὁρθοδόξου ὑποστάσεώς των.

Ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης σὲ μία περιφήμη ἐπιστολὴ του ἀναφέρεται *ad hoc* στὸ ζήτημα αὐτό, καθ' ὅσον ἀντιμετώπιζε ἐν καιρῷ εἰκονομαχικῆς συγχύσεως τὶς ἴδιες αἰτιάσεις.

Ὁ Ὅσιος προτρέπει: «*Ἐκζητήσωμεν τοίνυν καὶ πολυπραγμονήσωμεν παρ' οὗ ὀφείλομεν κοινωνήσαι*»·

κατόπιν δηλώνει: «*ἀδιάβλητος*» Κληρικὸς θεωρεῖται ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι α) «*οὔτε αἰρετικὸς*», β) ὁμολογεῖ «*τὴν τε Πίστιν φυλάττειν καὶ τοὺς Κανόνας ἀπαρატρώτους*» καὶ γ) ἀποβάλλει «*τούς τε κατ' ἀμφοτέρα παρατετραμμένους*»·

καὶ τέλος, συμπεραίνει: «οὐδεὶς ἡμῖν λόγος ἀποχῆς πρὸς αὐτὸν (sc τὸν ἀδιάβλητον Κληρικόν)· ἀκατάγνωστος γὰρ ὁ τοιοῦτος κατὰ τοὺς προδηλωμένους Ἁγίους (sc Γρηγόριον Θεολόγον καὶ Ἰωάννην Χρυσόστομον), καὶ δι' αὐτῶν κατὰ πάντας (sc τοὺς Ἁγίους)»⁵.

Βάσει αὐτῆς τῆς παν-Πατερικῆς («κατὰ πάντας τοὺς Ἁγίους») «ὁδηγίας», δὲν κοινωνοῦμε μὲ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς καὶ βεβαίως κοινωνοῦμε (ὄχι «καταφεύγομε»!) μὲ τοὺς Ρώσους ἀντιοικουμενιστὰς τῆς Διασπορᾶς, διότι ἀπλούστατα ἀποτελοῦν μὲν Ἐκκλησίαν «ἀδιάβλητον» καὶ «ἀκατάγνωστον» (ἀνεπίληπτον), ἡ δὲ ἀπὸ κοινοῦ συμμετοχὴ μας «τῇ ἀγία καὶ ἀχράντῳ καὶ ζωοποιῷ κοινωνίᾳ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας»⁶ χαροποιεῖ τὸν οὐράνιο κόσμον, οἰκοδομεῖ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἰσχυροποιεῖ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐνστασι⁷.

γ. Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ εἶναι προφανές, ὅτι δυσαρεστοῦνται ἀπὸ τὴν - θεία Χάριτι - συγκρότησι τῶν ἀπανταχοῦ ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ

5. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1105ABC (Ἐπιστολὴ ΝΓ': «Στεφάνῳ ἀναγνώστη καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ», Ἐπιστολῶν Βιβλίον Πρῶτον).

6. Ὁσίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, PG τ. 91, στλ. 464D (Ἐπιστολὴ ΙΒ': «Πρὸς Ἰωάννην Κουβικουλάριον...»).

7. Σημειωθῆτω, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τονίζουν ἰδιαιτέρως, ὅτι ἡ «ἀποξένωσις» τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μεταξύ των ἀντίκειται στὴν ἐκκλησιολογικὴ τους φύσι:

«Ἡ αὐτάρκης ὁμως ἀπομόνωσις ἀποτελεῖ αἴρεσιν. Ἡ κοινωνία μεταξύ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνήκει εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἰδίας τῆς Ἐκκλησίας».

(Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 176/15.10.1977, σελ. 6: «Προοπτικαὶ καὶ προβλήματα τῆς Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». Συνέντευξις τοῦ μητροπολίτου Τρανουπόλεως [νῦν Ἐλθετίας] κ. Δαμασκηνοῦ στοῦ παπικῶ περιοδικῶ τῆς Ζυρίχης «Orientierung» [τεύχος 31.8.1977]).

Πατρίου Ἡμερολογίου σὲ ἓνα - ἔστω καὶ «μικρὸ» - ποίμνιο καὶ δὲν ἀποκρύπτουν αὐτὴν τὴν ἀνησυχία τους.

Δὲν γνωρίζομε ἂν μιμοῦνται τὰς «σηπίας» (τὶς σουπιές), ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος· πάντως ἢ ἱκανοποίησις των γιὰ τὶς «ἐνώσεις» τῶν προτεσταντικῶν παραφυάδων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκρυβῆ ἀπὸ «τὸ μέλαν (τῶν ὑβρεων) πρὸ ἑαυτῶν»· ὁ ἴδιος ὁ π. Γ. Τ. γνωρίζει τὶς «ἐνώσεις» αὐτές, τὶς ἐπισημαίνει καὶ τὶς καταχωρεῖ στὸν θετικὸ ἀπολογισμὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως⁸, ἐνῶ βεβαίως ἔχει ἐπίγνωσι, ὅτι δὲν ἀποτελοῦν «ἐνώσεις» ἐν τῇ Ἀληθείᾳ καὶ Ὁρθοδοξίᾳ, ἀλλ' ἀντιθέτως «ἐνώσεις» πρὸς ἐπίτασι καὶ ἐδραίωσι τοῦ ψεύδους τῆς αἰρέσεως, ἐπομένως δὲ ἀφορμὴν δακρύων.

Ὁ Ὅσιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς λέγει, ὅτι
 «προσκρούομεν τῷ Θεῷ», ὅταν δίδωμε στοὺς αἰρετικούς, «καθ' οἰονδήποτε τρόπον», «ἄδειαν ἐμπομπεῦειν τῷ οἰκείῳ ψεύδει καὶ ἀνασεῖσθαι κατὰ τῆς εὐσεβείας»· «μισανθρωπίαν γὰρ ὀρίζομαι ἔγωγε, καὶ ἀγάπης θείας χωρισμόν, τὸ τῇ πλάνῃ πειρᾶσθαι διδόναι ἰσχὺν εἰς περισσοτέραν τῶν αὐτῇ προκατειλημμένων φθοράν»⁹.

2 Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τῆς Γενεῦης ἐρωτοῦν «ἀφελῶς», προκειμένου νὰ πλήξουν τοὺς Ρώσους Ὑπερορίους: «Καὶ ποιά εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν «οἰκουμενιστῶν ὀρθοδόξων» ἀπὸ τοὺς

8. Βλ. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, «Οἱ Διμερεῖς Θεολογικοὶ Διάλογοι μεταξὺ Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν σὲ συνάφεια πρὸς τοὺς Διμερεῖς Διαλόγους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», περιοδ. «Ὁρθοδοξία», Ἀπρίλιος-Αὐγουστος 1995, σελ. 246-247 καὶ 254.

9. Ὁσίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, PG τ. 91, στλ. 464A, 465CD (Ἐπιστολὴ IB: «Πρὸς Ἰωάννην Κουβικουλάριον...»).

“άνοθεύτους ὀρθοδόξους” τῆς ρωσικῆς διασποράς - ἐπ’ ἐσχάτων δὲ συγκοινωνοὺς τῶν Ἐνισταμένων - οἱ ὁποῖοι, προκειμένου ὅπως ἀποκομίσουν οἰκονομικὰ ὀφέλη, δὲν ἔχουν πρόβλημα συνειδήσεως νὰ συμμετέχουν “οἰκουμενικῶν ἐπιτροπῶν” καὶ νὰ θεωροῦν “ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς” τοὺς ἑτεροδόξους εὐεργέτες τους;» (§ ΣΤ’).

Ὁ π. Γ. Τ. ἀποδεδειγμένως εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ γνωρίζη ὄχι ἀπλῶς τὴν διαφορά, ἀλλὰ τὴν οὐσιώδη διαφορά τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ τῶν Ρώσων τῆς Διασποράς καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν «χάσμα μέγα ἐστήρικται» ὡς ἐκ τούτου εἶναι ὄντως ἀπορίας ἄξιον, πῶς θέτει τοιαῦτα «ἀφελῆ» ἐρωτήματα, σχοινοβατῶν τοιουτοτρόπως μεταξὺ ἀναξιοπιστίας καὶ συκοφαντίας, ὡς θὰ διαπιστωθῆ ἐν συνεχείᾳ.

Πρῶτον ὁ π. Γ. Τ. δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως τὴν Διδακτορικὴ Διατριβὴ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης πρωτοπρεσβυτέρου π. Θωμᾶ Φίτζγκεραλδ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς 1.7.1994 ἐκτελεῖ χρέη Ἐκτελεστικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐνότητος Ι τοῦ «Π.Σ.Ε.»¹.

Ὁ π. Θ.Φ. στὴν δημοσιευθεῖσα Διατριβὴ του μὲ τίτλο «Οἱ σχέσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ τῆς ἐκτὸς Ρωσίας Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασποράς στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες κατὰ τὴ χρονικὴ περίοδο 1921-1971» (Θεσσαλονίκη 1985, σσ. 263) περιγράφει συστηματικῶς καὶ ἐκτενῶς τὴν σταθερῶς ἀρνητικὴ στάσι τῆς Ρωσικῆς Ὀρθο-

1. Βλ. περιοδ. «Ἐνημέρωσις», Ι-1994/7-8, σελ. 7: «Ἀνέλαβε ὑπηρεσία στὸ ΠΣΕ ὁ Καθηγητὴς Θωμᾶς Fitzgerald ἐπίσης: ΙΑ-1995/1, σελ. 3: «Ἡ ὀρθόδοξη παρουσία στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ ΠΣΕ».

δόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς («Συνόδου Κάρλοβτσκου», 1921) ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐνδεικτικῶς σταχυολογοῦμε τὰ ἐξῆς σημεία:

– **σελ. 37:** «Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1965-1971 ἡ Σύνοδος Ἐξωτερικοῦ (sc ἡ Ρωσικὴ Διασπορὰ) **ἐπέκρινε δριμύτατα** τὴν πολιτικὴ τῆς οἰκουμενικῆς μαρτυρίας, τῆς ὁποίας συνήγοροι ἦταν τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ (ἢ) Ἀρχιεπισκοπὴ του στὴν Ἀμερικῆ».

– **σελ. 141-2:** «Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν οἰκουμενικὴ κίνησις προκάλεσε διχασμὸ ἀπόψεων· οἱ ἀπόψεις τῶν ὁπαδῶν τοῦ Εὐλογίου ἦταν πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ τὶς ἀπόψεις ἐκείνων ποὺ συνδέονταν μὲ τὴ Σύνοδο τοῦ Κάρλοβτσκου. Ἐνῶ οἱ πρῶτοι εἶχαν ἐγκρίνει τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴ χριστιανικὴ Δύση, **οἱ δεῦτεροι τὴν ἀπέφυγαν καὶ τελικὰ τὴν πολέμησαν**».

– **σελ. 145:** «Οἱ ἐπίσκοποι (sc τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς) ἐξέδωσαν μίαν ἀνακοίνωση (sc τὸ 1938), στὴν ὁποία ἐξέφραζαν ἀντίθεση στὴ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθόδοξων στὴν οἰκουμενικὴ κίνησις... Ἡ ἀνακοίνωση ἀρχίζε ὡς ἐξῆς: “Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρίζουν τὴν Ἁγία Καθολικὴ Ἐκκλησία ὡς τὴν ἀληθινὴ, μία καὶ μοναδικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ὡς Ρωσικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐν ἐξορία, **ἀπαγορεύει στὰ τέκνα τῆς νὰ συμμετέχουν στὴν οἰκουμενικὴ κίνησις, ποὺ στηρίζεται στὴν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος ὄλων τῶν θρησκειῶν καὶ χριστιανικῶν ὁμολογιῶν**”».

– **σελ. 222:** «Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Συνόδου τοῦ Ἐξωτερικοῦ (sc τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς) πίστευαν ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι, ποὺ συμμετέχουν σὲ οἰκουμενικὲς συγκεντρώσεις καὶ συνεδριάσεις **“ἀκρωτηριάζουν τὶς διδασκαλίες, τὶς σχετικὲς μὲ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ τὶς προσαρ-**

μόζουν στις απαιτήσεις τοῦ συρμού τῆς ἐποχῆς”».

– **σελ. 247:** «Τέλος, οἱ ἐπίσκοποι τῆς Συνόδου τοῦ Ἐξωτερικοῦ στή συνεδρίασή τους στή Μοντρεάλ (sc 14-28.9.1971)... διακήρυξαν ὅτι “ὁ οἰκουμενισμὸς εἶναι αἴρεση ἐναντίον τοῦ δόγματος τῆς Ἐκκλησίας”».

Δεύτερον ἐπίσης, ὁ π. Γ.Τ. δὲν ἀγνοεῖ τὶς λίαν ἐπίσημες ἀντιδράσεις τῆς Ρωσικῆς Διασποράς ἐναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τὶς ὁποῖες ἐξέφρασε μὲ τὶς περίφημες Ἐπιστολὲς τοῦ Μητροπολίτου Φιλαρέτου († 1985) κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1965-1983.

Παραθέτομε κατάλογο τῶν σημαντικωτάτων αὐτῶν Ἐπιστολῶν², στὶς πέντε πρῶτες ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται καὶ ὁ π. Θωμᾶς Φίτζγκεραλδ:

1. **“Ἐκκλησις”** πρὸς τὸν πατριάρχη Ἀθηναγόρα (15.12.1965).

2. **Ἐπιστολὴ** πρὸς τὸν πατριάρχη Ἀθηναγόρα (3.6.1968).

3. **«Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ»** πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς Ἰάκωβο (2.3.1969, Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας).

4. **Πρῶτη «Ἐπιστολὴ Πόνου»** πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὁρθοδόξους Ἐπισκόπους (14/27.7.1969, Κυριακὴ Ἀγίων Πατέρων).

5. **Δευτέρα «Ἐπιστολὴ Πόνου»** πρὸς τοὺς ἰδίους (Μ. Τεσσαρακοστὴ 1972).

6. **“Ἐκκλησις”** πρὸς τοὺς ἰδίους γιὰ τὴν «Ὁμολογία Θυατείρων» (6.12.1975).

2. Βλ. Καλλινίκου Ἱερομονάχου Ἀγιορείτου (ἐκδ.), Ὁρθόδοξος Μαρτυρία - Ἀντιοικουμενιστικὰ κείμενα τῆς περιόδου 1966-1983 τοῦ Προκαθημένου τῆς ἐν Διαπορᾷ Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Πανιερωτάτου Μητροπολίτου κ. Φιλαρέτου, Ἅγιον Ὄρος - Ἀθῆναι 1985, σελ. 11-81.

7. «**Ἐγκύκλιος Ἐπιστολὴ τῆς Συνόδου τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐν Διασπορᾷ**» πρὸς τὸ Ποίμνιό της [στὴν ὁποία ἐπισυνάπτεται καὶ «**Τὸ ἀνάθεμα κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ**»] (Αὐγούστος 1983).

Στὴν χρυσοῦ αὐτὴ ἀντι-οικουμενιστικὴ ἀλυσίδα προστεθῆτω βεβαίως καὶ ἡ λαμπρὰ «**Ἐκθεσις**»³ κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Μόντρεαλ καὶ Καναδᾶ κ. Βιταλίου, ὁ ὁποῖος καὶ ὡς Μητροπολίτης (1986 κ.έ.) συνεχίζει νὰ ἀντιτίθεται στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι ἐκ πεποιθήσεως.

Ὁ Μητροπολίτης Βιταλίου

Τρίτον τέλος, ὁ π. Γ.Τ. ὄχι μόνον δὲν ἀγνοεῖ τὴν ἀντι-οικουμενιστικὴ στάσι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς, ἀλλὰ καὶ τὸ 1994, ἀναφερόμενος στὸ θέμα τῆς συμμετοχῆς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀρνη-

3. Ἀρχιεπισκόπου Μόντρεαλ καὶ Καναδᾶ Βιταλίου, «**Ὁ Οἰκουμενισμὸς**»/«**Ἐκθεσις πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Ὑπερορίου Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας**» (1967, μὲ ἀναθεώρησι ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Δ' Γ.Σ. τοῦ «Π.Σ.Ε.»/Οὐψάλα 1968), ἔφημερ. «**Ὁρθόδοξος Τύπος**», ἀριθ. 115/10.2.1970 - ἀριθ. 121/10.6.1970.

• Ὑπενθυμίζομε, ὅτι ἀντι-οικουμενιστικὰ κείμενα καὶ ἄλλων Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθερκίου, π. Γεωργίου Γκράμπε, π. Μιχαὴλ Πομαζάνσκου, π. Κωνσταντίνου Ζάιτσεφ, π. Σεραφεὶμ Ρόουζ, π. Μιχαὴλ Ἀζκουλ) ἐνεφανίσθησαν κατὰ καιροὺς καὶ στὴν ἐλληνικὴ.

τικῆς στάσεως αὐτοῦ ἔναντι τοῦ «Π.Σ.Ε.», ἔγραφε τὰ ἐξῆς σαφῆ καὶ ἀνεπίδεκτα παρερμηνείας:

«παρόμοια ἀπόφαση (sc ὑπαναχωρήσεως τῆς Μόσχας) θὰ ἰκανοποιῶσε ὄχι μόνο τὰ συντηρητικὰ στοιχεῖα τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ἀλλὰ καὶ τὴν **ἀτεγκτὴ πολέμιο** τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, τὴν Ὑπερόριο Ρωσικὴ Ἐκκλησία», «ἢ ὁποῖα **ἐκ συστήματος ἀντιτίθεται** σὲ ὁποιαδήποτε ἐπαφὴ καὶ συνεργασία τῶν ὀρθοδόξων μὲ ἑτεροδόξους»⁴.

Ἐπίσης, τὸ 1995 ἀνεφέρετο στὴν «Ὑπερόριο Ρωσικὴ Ἐκκλησία» ὡς «**τῆς κατ' ἐξοχὴν πολέμιας τῆς "παναιρέσεως τοῦ οἰκουμενισμοῦ"**»⁵.

- **Ἐν κατακλειδί**, ἐρωτᾶται ὁ π.Γ.Τ.: τί σχέσις εἶναι δυνατόν νὰ ὑφίσταται μεταξὺ τῆς σαφῶς καὶ ρητῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἐκπεφρασμένης ἀντιοικουμενιστικῆς συνοδικῆς συνειδήσεως τῶν Ὑπερορίων Ρώσων μὲ κάποια βοηθήματα τοῦ «Π.Σ.Ε.» πρὸς μερικοὺς ὑπέργηρους πρόσφυγες Κληρικούς τῆς στὴν Εὐρώπη;

- **Καὶ ἀκόμη**· εἶναι δυνατόν νὰ συναγάγη ἐκκλησιολογικὰ ἀνάλογα συμπεράσματα ὁ π. Γ.Τ. π.χ. γιὰ τὸν μητροπολίτη Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνο, τοῦ ὁποῖου εἶναι γνωστὸν τὸ φρόνημα ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐπειδὴ τὸ «Π.Σ.Ε.» «**ἐπὶ τρεῖς ὀλόκληρες δεκαετίες ἐνίσχυε, σὲ τρῶφιμα καὶ ρουχισμό**» «9 οἰκοτροφεῖα καὶ γηροκομεῖα τῆς Μητρο-

4. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, «Τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις», περιοδ. «Ἐνημέρωση», Ι-1994/11-12, σελ. 1· ἐπίσης: «Οἱ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας μὲ τὸ ΠΣΕ καὶ τὸ ΚΕΚ», αὐτόθι, σελ. 5, ὑπογραμ. ἡμέτ.

5. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, «Ὀρθόδοξοι καὶ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν - Ἡ διαφορὰ μεταξὺ ὑπεύθυνης κριτικῆς καὶ κακοήθους παραπληροφορήσεως», περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/7-8, σελ. 12, ὑπογράμ. ἡμέτ.

πόλεως Φλωρίνης, ποὺ πῆραν, σημειωτέον, τὴν μερίδα τοῦ λέοντος»⁶;

3 Ὁ π. Γ. Τ., γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν προηγηθεῖσα ἐρωτηματικῶς ἀποψὶ του, ὅτι δῆθεν δὲν ὑφίσταται κατ' οὐσίαν διαφορὰ μεταξὺ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ Ρώσων ἀντι-οικουμενιστῶν, ἐφ' ὅσον δῆθεν ὑποπίπτουν στὸ ἴδιο «κανονικὸ παράπτωμα», καταφεύγει σὲ ἓνα «τέχνασμα», τὸ ὁποῖο βεβαίως ἀποτελεῖ ἐπιστέγασμα τοῦ φουνταμενταλιστικοῦ ἤθους τῶν Οἰκουμενιστῶν τῆς Γενεῦσης: προσκομίζει δύο φωτογραφίες μίᾳ τῆς δεκαετίας τοῦ '50 καὶ μίᾳ τοῦ '60 καὶ ἐρωτᾷ ἐκ νέου:

«Σὲ τί διαφέρει ἀπὸ τοὺς "ὀρθόδοξους οἰκουμενιστὲς" ὁ σημερινὸς προκαθήμενος τῶν Ὑπερορίων Ρώσων Μητροπολίτης Βιτάλιος, ὅταν τὴν ἡμέρα τῆς χειροτονίας του, χάριν πολιτικῶν σκοπιμοτήτων, εἶχε παρὰ τὸ πλευρό του καὶ μέσα στὰ ἄδута τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, Ἀγγλικανὸ Ἐπίσκοπο συμπροσευχόμενο μὲ πλήρη Ἀρχιερατικὴ στολὴ ἢ ὁ προκάτοχός του Μητροπολίτης Φιλάρετος, ὅταν στοὺς δρόμους τῆς Μασσαλίας λιτάνευε κάποτε τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Κούρσκ, συμπορευόμενος μὲ "παπικὸ" Ἐπίσκοπο, καθ' ὁδὸν πρὸς τέλεση Παρακλήσεως σὲ Ρωμαιοκαθολικὸ Ναό;» (§ ΣΤ').

α. Ὁ π. Γ. Τ. παραθεωρῶν τὴν σταθερὴ ἀντιοικουμενιστικὴ πορεία καὶ θεολογία τῶν Ὑπερορίων Ρώσων, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Οἰκουμενισμὸς ἔχει παγιωθῆ πλέον στοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς ὡς *modus vivendi et operandi*, καὶ ἐνῶ

6. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, αὐτόθι.

ἀναμένεται νὰ δώσῃ ἀπάντησι στὴν ἀποψι, ὅτι «ὀρθόδοξοι ἱεράρχαι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί», συμπροσευχόμενοι μὲ αἰρετικούς, «προδίδουν τὴν Ὀρθοδοξία» (§ Ε'), παραδόξως μεταθέτει τὴν προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου στὶς δεκαετίες τοῦ '50 καὶ '60!

Ἡ ἀδυναμία του νὰ ἀρθρώσῃ ὀρθόδοξο λόγο καὶ νὰ ἀπαντήσῃ στὰ καταλυτικὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα θέτει ἡ Πατερικὴ καὶ Συνοδικὴ Παράδοσι τῆς Ἀγιωτάτης Ὀρθοδοξίας στοὺς Οἰκουμενιστάς, τὸν ἀναγκάζουν νὰ μετέλθῃ τὸ «τέχνασμα» τοῦ ἀντιπερισπασμοῦ καὶ τῆς φυγομαχίας.

6. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν τῆς Γενεύης θυμίζει τὴν ἴδιαν ἀκριβῶς τακτικὴν, τὴν ὁποῖαν ἐφήρμοσαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, γιὰ νὰ τὸν συκοφαντήσουν καὶ παρουσιάσουν ὡς κακόδοξον ἐπὶ Πνευματομαχία καὶ Σαβελλιανισμῶ!

Τὶ εἶχε συμβῆ τότε; Ἐὰς παρακολουθήσωμε τὴν ἐκπληκτικὴν (παν)ὀμοιότητα «στρατηγικῆς».

Τὸ 375 ὁ Μέγας Βασίλειος ἀναγκάζεται, μετὰ ἀπὸ τρία ἔτη ἀνεξικάκου καὶ πολυωδύνου σιωπῆς, νὰ γράψῃ τὴν Ἐπιστολὴ ΣΚΓ¹, ἡ ὁποῖα ἀποτελεῖ μίαν ἐκτενῆ ἀπολογητικὴν πραγματεία (§§ 7) καὶ ἀποσκοπεῖ «ξηρᾶναι τὸν πικρὸν τοῦτον τῆς καθ' ἡμῶν ῥυεῖσης ψευδοῦς χειμαρρον».

Πρὸ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὁ Ἅγιος, ἐνόσω ἦταν ἀκόμη λαϊκός, εἶχε γράψῃ μίαν φιλικὴν ἀπλῶς Ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐπίσης τότε λαϊκὸ Ἀπολλινάριο

1. Μ. Βασιλείου, ΡG τ. 32, στλ. 820C-833C (Ἐπιστολὴ ΣΚΓ': «Πρὸς Εὐστάθιον τὸν Σεβαστηνόν»).

• Βλ. καὶ τὶς δύο ἀκόμη σχετικὲς ἐπιστολὰς τοῦ Ἁγίου: ΣΚΔ': «Γενεθλίῳ Πρεσβυτέρῳ» καὶ ΣΜΔ': «Πατροφίλῳ Ἐπισκόπῳ τῆς ἐν Αἰγείαις Ἐκκλησίας».

(310-390), τὸν μετέπειτα γνωστὸν ἐπίσκοπο Λαοδικείας καὶ τελικῶς καταστάντα αἰρετικόν.

Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Μ. Βασιλείου μετὰ ἀπὸ εἴκοσι πέντε ἔτη, ἀναπαρήγαγον τὴν Ἐπιστολὴ ἐκείνη, μάλιστα «μεταποιηθεῖσαν» (νοθευθεῖσαν) καὶ τὴν «περιέπεμπον πανταχοῦ», «ἵνα ταχεῖα αὐτῆς κατὰ πᾶσαν χώραν γένηται ἡ διάδοσις», ὥστε νὰ παρουσιασθῇ ὁ Ἅγιος ὡς ὁμόφρων καὶ ἐπαινέτης τοῦ Ἀπολλιναρίου!

«**Ὡ τοῦ καινοῦ δράματος**», «ὡ τῆς προσφάτου τραγωδίας»! ἀνεφώνει ὁ Μ. Βασίλειος: «μία ἐπιστολὴ καὶ αὕτη ἀμφίβολος» «ἐπενεώθη», προκειμένου νὰ διασπασθῇ ἡ «κοινωνία» τοῦ Ἁγίου μετὰ τοῦ Εὐσταθίου Σεβαστείας (ἢ Σεβαστηνοῦ) καὶ νὰ ἀποκτήσουν οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἰσχύνη!

«**Ὡ τοῦ καινοῦ δράματος**», ἀναφωνοῦμε σήμερα· δύο φωτογραφίες διαδίδονται «πανταχοῦ» μετὰ ἀπὸ ἀπὸ σαράντα καὶ πλέον ἔτη, γιὰ νὰ διασπάσουν τὴν «κοινωνία» τῶν Ὑπερορίων Ρώσων καὶ Ἐνισταμένων Ἑλλήνων, ἀμφοτέρων ἀντικουμουνιστῶν, γιὰ νὰ μὴ ἀπωλέσουν τὴν ἰσχύνη των οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμουνισταί!

γ. Ἡ ἀξιοπιστία τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμουνιστῶν τῆς Γενεῦης ἐξατμίζεται κυριολεκτικῶς καὶ λυπούμεθα εἰλικρινῶς γιὰ τὴν μεγάλη τους αὐτὴν πτώσι, διότι ἀποδεικνύονται ὡς «περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ», ἐπειδὴ προφανῶς ἀδυνατοῦν νὰ συστήσουν τὰ σαθρὰ φρονήματά τους «τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας»².

Κατακλείοντες τὴν ἀναφορὰ μας στὸ «τέχνασμα» τῶν φωτογραφιῶν, ἐπισημαίνομε ἐρωτηματικῶς τὰ ἑξῆς:

– **Τὶ νόημα** ἔχει ἡ ἐπίκλησις τῆς πρώτης φω-

2. Β' Κορινθ. δ' 2.

Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται κ. Κυπριανὸς (Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων), κ. Βιτάλιος (Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ρώσων τῆς Διασποράς) καὶ κ. Βλάσιος (Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ρουμάνων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου) στὸ πανηγυρικὸ συλλεῖτουργο τῆς 27.11.1995 ἐκ. ἡμ. στὴν Νέα Ὑόρκη τῶν Η.Π.Α. ἐπὶ τῇ 750ῃ ἐπετειῷ ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῆς Παναγίας τοῦ Κούρακ.

Ἡ διευρυνομένη ἐνότης τῶν εὐσεβῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου προάγει τὸν ἀντι-οικουμενισμὸ καὶ ἀνησυχεῖ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστάς.

τογραφίας (Χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ Μητροπολίτου κ. Βιταλίου, Λονδῖνον 1951), ἀφοῦ - ὅπως λέει ὁ π. Γ. Τ. - ἡ παρουσία τοῦ Ἀγγλικανοῦ ὠφείλετο σὲ πολιτικὲς σκοπιμότητες;

– Πῶς συμπεραίνεται ἀπὸ τὴν δευτέρα φωτογραφία (Μητροπολίτης Φιλάρετος), ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ Λιτανεΐα, ἐφ' ὅσον ἡ Ἱερὰ θεομητορικὴ Εἰκόνα εἶναι ἐντὸς τῆς θήκης/περικαλύμματός Της, οἱ δὲ Ρῶσοι δὲν φέρουν Ἄμφια;

– Γιατὶ ὁ π. Γ. Τ. «ἐκμεταλλεύεται» τόσο ἀφι-

λάδελφα ὠρισμένες ἀναγκαῖες ἐξωτερικὲς σχέσεις καὶ ἐπαφὲς τῶν ἐξορίστων, διωκωμένων, ἐμπεριστάτων καὶ ἀνεστίων τότε Ὑπερορίων Ρώσων μὲ ἕτεροδόξους, ἐνῶ σαφῶς τὸ φρόνημά τους ἦταν ἀντι-οικουμενιστικό;

– **Δὲν γνωρίζει** ὁ π. Γ. Τ., ὅτι καὶ ἂν καθ' ὑπόθεσιν οἱ ἐν λόγῳ φωτογραφίες ἐξέφραζαν κάτι τὸ οἰκουμενιστικό, ἀπὸ τοῦ 1965 ὅμως καὶ ἐξῆς ἡ Ρωσικὴ Διαπορὰ τηρεῖ πλέον μίαν σαφῶς ἀντι-οικουμενιστικὴν στάσιν ἔργῳ καὶ λόγῳ; Διαφορετικά, πῶς θὰ ἐδέχετο νὰ κοινωνήσῃ μὲ τοὺς Ἐνισταμένους;

– **Δὲν κατανοεῖ** ὁ π. Γ. Τ., ὅτι ἂν οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ μετανοήσουν καὶ ἀπαρνηθοῦν εἰλικρινῶς τὸν Οἰκουμενισμό, τότε οἱ ἄπειρες φωτογραφίες, οἱ ὁποῖες τοὺς ἐμφανίζουν συγχρωτιζομένους μὲ τοὺς ἕτεροδόξους, θὰ ριφθοῦν στὴν λήθη καὶ θὰ κοινωνήσωμε μαζί τους δοξάζοντες τὸν Θεό;

Δ. «Στῶμεν ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς Πίστεως καὶ τῇ Παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας»

Κατεβλήθη προσπάθεια, Χάριτι Κυρίου, νὰ προσεγγίσωμε καλοπροαίρετα τὰ κυριώτερα θέματα, τὰ ὁποῖα ἔθεσε ἡ «Μόνιμη Ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» καὶ νὰ ἀπαντήσωμε στὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀπηύθυνε «κυρίως σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μαχητικώτερες ἀντιοικουμενιστικὲς παλαισημερολογικὲς παρατάξεις, συγκεκριμένα δὲ στὴ λεγομένη "Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων", ἡ ὁποία μὲ σύγχρονα ὀπτικο-ακουστικὰ μέσα ἐνημερώσεως, μὲ βιβλία καὶ περιοδικὰ, δὲν παύει νὰ στηλιτεύει, εὐκαίρως-ἀκαίρως, τὸν "λατρευτικὸ συγχρωτισμὸ" τῶν ὀρθοδόξων μὲ ἑτεροδόξους» (§ ΣΤ').

Ὁ π. Γ. Τ. κατακλείει τὸ «Σχόλιό» του ὡς ἐξῆς: «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία... δὲν ἀποφεύγει τὸν διάλογο. Τούναντίον τὸν ἐνθαρρύνει καὶ τὸν καλλιεργεῖ, πιστεύοντας ὅτι κάθε αὐτάρκης, ὀμφαλοσκοπικὴ ἀπομόνωση καὶ ἄγνοια τοῦ "ἄλλου", θὰ σήμαινε ἀνυπακοὴ στὴ βουλή τοῦ Θεοῦ» (§ Η').

Θεωροῦντες τὴν φράσι «ὀμφαλοσκοπικὴ ἀπομόνωση» ὡς ἀτυχῆ καὶ ἐλπίζοντες νὰ μὴ ἀποτελεῖ ἐπαναληπτικὴ βολὴ ἐκ Δυσμῶν κατὰ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἡουχασμοῦ καὶ δηλώνοντες, ὅτι εἴμεθα ὑπὲρ τῶν Διαλόγων, ἀλλὰ μὲ καθαρῶς Πατερικὲς προϋποθέσεις, ταπεινῶς φρονοῦμε, ὅτι στὴν πραγματικότητα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, μὲ τὴν περιφρόνησι τῆς κοινῆς συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας (consensus Ecclesiae), ἀπομονώνονται ἀπὸ τὸ χαρισματικὸ Σῶμα τῆς Ὁρθοδοξίας, στὸ ὁποῖο σαρκώνεται ἡ ἐμπειρία τῆς Ἀποστολικῆς Πίστεως· δηλαδὴ ἀπομονώνονται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους

καὶ ἀπὸ ὅσους πράγματι τοὺς ἀγαποῦν καὶ τοὺς ὑπενθυμίζουν τὴν ἀλήθεια.

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἀποδεικνύονται «διχασμένοι» καὶ φαίνεται νὰ διέρχωνται «κρίσι προσανατολισμοῦ»: γνωρίζουν, ὅτι οἱ «Διάλογοι» ἀπέτυχαν· ἐν τούτοις γίνονται «πρακτικοὶ» καὶ καταφεύγουν στὴν «φιλανθρωπικὴ δρᾶσι» καὶ τὸν «κοινωνικὸ ἀντίκτυπο» τῆς, ὡς δῆθεν τελευταία δυνατότητα διασώσεως τοῦ «πνευματικοῦ κύρους» ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, οἱ ὅποιοι δῆθεν «ὀργανικῶς ἀνήκουν στὴ μία Χριστιανοσύνη»¹!

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ κάνουν «ἀνυπακοὴν στὴ βουλή τοῦ Θεοῦ» καὶ θὰ ἀπομακρύνωνται ὅλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὅσο θὰ συνεχίζουν νὰ παραμένουν ὀργανικὰ μέλη τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ νὰ παραθεωροῦν τὸ ἀναντίρρητο γεγονός, ὅτι τὸ ὄργανο αὐτὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, πρὸ τοῦ ἀδιεξόδου γιὰ τὴν ἔνωσι ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, κατὰ βάθος θεσμοποιεῖ τὶς ὁμολογιακὰς διαιρέσεις καὶ προωθεῖ *de facto* ἓνα συγκρητιστικὸ «μοντέλο» διακονικῆς ἐνώσεως ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν πίστεων.

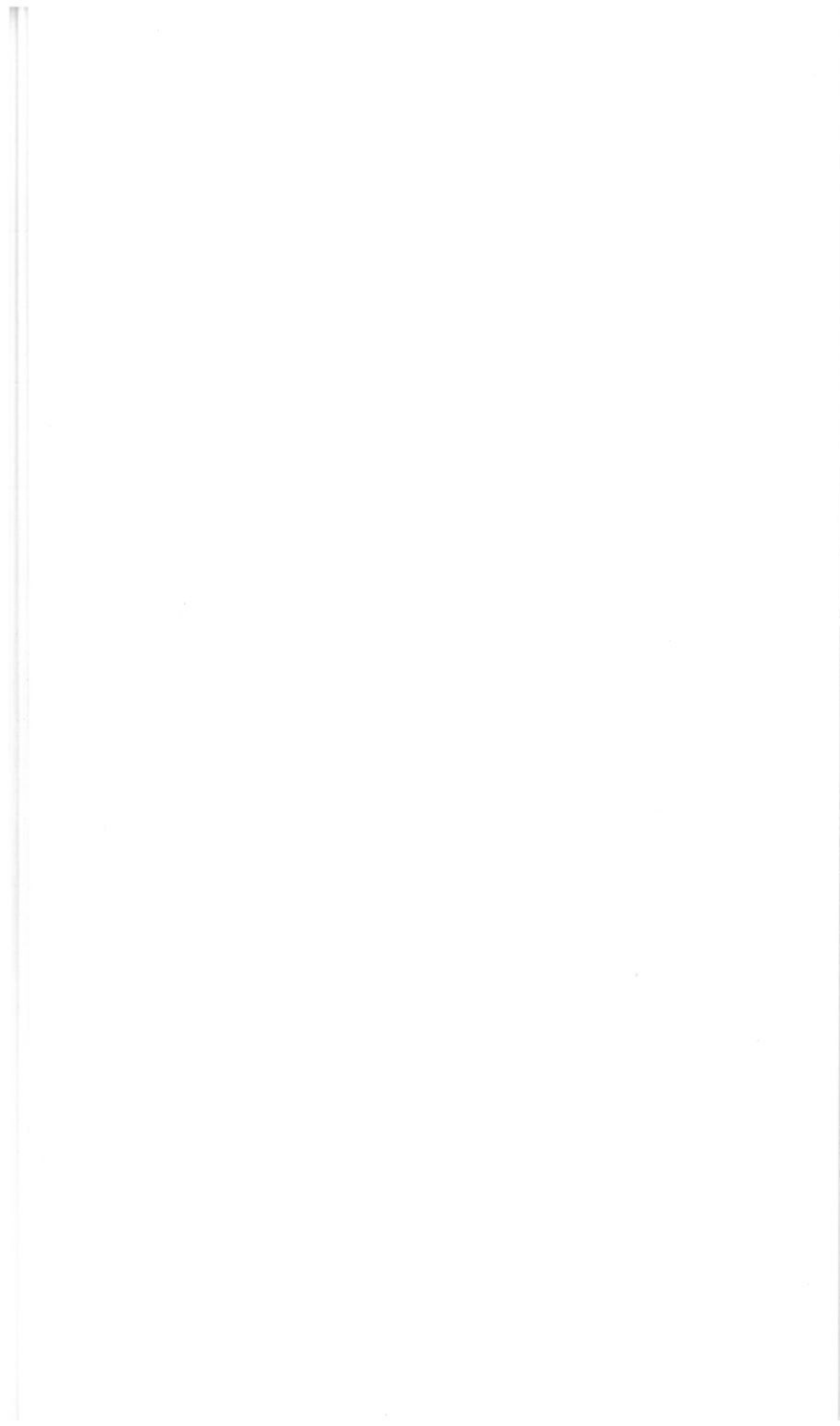
Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οἱ Ὁρθόδοξοι Ἀντιοικουμενισταὶ ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης δὲν ἔχουν (οὔτε ποτὲ εἶχαν) ἄλλη δυνατότητα ἐπιλογῆς ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν στὴν «βουλή τοῦ Θεοῦ», ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ:

«Διό, ἀδελφοί, στῶμεν ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς Πίστεως καὶ τῇ Παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας, μὴ μεταίροντες ὄρια, ἃ ἔθεντο οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἡμῶν· μὴ διδόντες τόπον τοῖς βουλομέ-

1. Μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Μορφή καὶ κανὼν. Ἱστορικότης καὶ δεσμευτικότης», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 506/30.6.1994, σελ. 16.

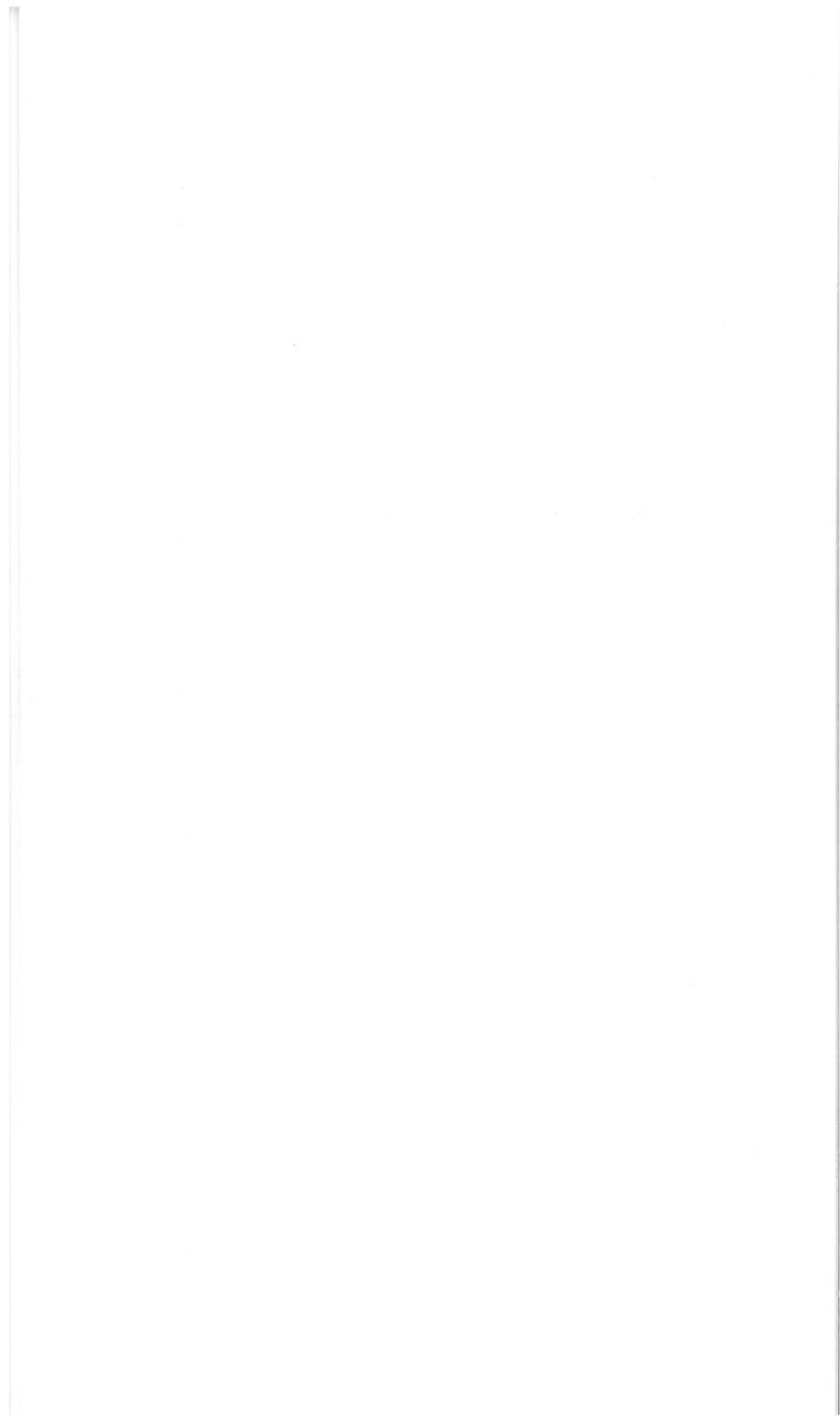
νοις καινοτομεῖν καὶ καταλύειν τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας· εἰ γὰρ δοθῆ ἄδεια παντὶ βουλομένῳ, κατὰ μικρὸν ὅλον τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καταλυθήσεται»².

2. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1356CD («Πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς Ἁγίας Εἰκόνας», III, § μα').

**Ὁρθοδοξία
καὶ Φουνταμενταλισμὸς**

Ὁ Φουνταμενταλισμὸς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ

Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς

Ὁ Φουνταμενταλισμὸς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ

A. Ὁ Φουνταμενταλισμὸς

Εσχάτως, γίνεται πολὺς λόγος γιὰ τὴν ἀπειλὴ ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ Φουνταμενταλισμὸ, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς ἄλλες ποικίλες μορφές του (ιδεολογικοῦ, πολιτικοῦ, ἐθνικιστικοῦ κλπ.), γι' αὐτὸ θεωρεῖται σκόπιμο νὰ ἀναφερθοῦμε συνοπτικὰ στὰ κύρια χαρακτηριστικὰ του.

Ὁ Φουνταμενταλισμὸς στὰ ἑλληνικὰ ἀποδίδεται ὡς «θεμελιοκρατία» (fundamentum = θεμέλιο) στὴν σύγχρονη σκέψι μὲ τὸν Φουνταμενταλισμὸ ἐννοοῦμε ὄχι ἀπλῶς τὴν προσκόλλησι στὰ «θεμέλια» τῆς πίστεως, τῆς ιδεολογίας κλπ. καὶ τὴν ἀναγωγή τους σὲ κριτήριον γνησιότητος καὶ ἀυθεντικότητος· οὔτε πάλι τὸν στεῖρον συντηρητισμὸ καὶ τὸν νοσηρὸ ζηλωτισμὸ· ἀλλὰ κυρίως τὴν ἐπιθετικὴ καὶ ἐπικίνδυνη καὶ ἐνίοτε ἀνεξέλεγκτη μορφή τοῦ συντηρητισμοῦ καὶ τοῦ ζηλωτισμοῦ, ὑπὸ μορφὴν ἀκράτου φανατισμοῦ καὶ ἀνυποχωρήτου μισαλλοδοξίας.

Οἱ Φουνταμενταλισταὶ αἰσθάνονται, ὅτι κινδυνεύει ἢ ταυτότητά τους (θρησκευτικὴ, ἐθνικὴ, πολιτικὴ, ιδεολογικὴ κλπ.) καὶ ὅτι ἀπειλεῖται ἢ ἀυθεντικότητά τους ἀπὸ τὶς διαβρωτικὲς διαδικασίες τῶν νεωτερισμῶν, τῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ τοῦ ἐκμοντερνισμοῦ, τὰ ὅποια ἐπιβάλλουν οἱ ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις.

Τὸ κατ' ἀρχὴν ὑγιὲς αὐτὸ συναίσθημα τοῦ

κινδύνου ὀδηγεῖ τοὺς Φουνταμενταλιστὰς σὲ μία συσπείρωσι γιὰ ἀντίδρασι καὶ ὑπεράσπισι τῆς «παραδόσεως» τους, τῶν «θεμελίων» τους (for the Fundamentals).

Αὐτὴ ἡ ἀντίδρασις ὅμως, ἐφ' ὅσον κινεῖται ἐκτὸς τοῦ κλίματος τῆς ὑγιοῦς ἀντιλήψεως περὶ Παραδόσεως, λαμβάνει τελείως ἀρνητικὸν χαρακτήρα, γιὰ τοὺς ἐξῆς γενικῶς λόγους:

– **ἔχει** σαφῶς μία στατικὴ ἀντίληψι τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ κόσμου·

– **ταυτίζει** τὴν (σταθερὰ) οὐσία καὶ τὴν ἀλήθεια μὲ τοὺς (ρέοντα) τύπους καὶ τὶς ἱστορικὲς ἐκφράσεις τῆς·

– **ἀπολυτοποιεῖ** θεσμοὺς καὶ μορφές·

– **ταυτίζει** τὸν σκοπὸ μὲ τὰ μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξί του·

– **προσκολλᾶται** στὸ «γράμμα» καὶ ἀγνοεῖ τὸ «πνεῦμα»·

– **προσηλώνεται** στὸ μερικὸ καὶ χάνει τὸ καθολικόν·

– **ἀρνεῖται** τὸν γόνιμο καὶ φιλάδελφο διάλογο καὶ ἀπορρίπτει ἀλαζονικὰ τοὺς «ἀντιφρονούντας»·

– **περιφρονεῖ** τὸν πλοῦτο τῆς ποικιλίας τῶν ἀπόψεων καὶ ἐπιμένει φανατικὰ στὴν μονοδιάστατη καὶ μονολοθικὴ ἀντίληψί τῆς·

– **δὲν κατανοεῖ** καὶ δὲν θέλει τὴν ἐνότητα ἐν τῇ ποικιλίᾳ καὶ τὴν ποικιλίᾳ ἐν τῇ ἐνότητι.

Καὶ ἐν συντομίᾳ, φοβεῖται τὴν δυναμικὴν πρόοδο καὶ ἀνανέωσι καὶ γι' αὐτὸ ἀγωνίζεται μὲ μία στεῖρα ἐπιμονὴ καὶ ἕναν ἐγκεντρικὸ ἀπομονωτισμὸ γιὰ τὴν διατήρησι τῶν «θεμελίων» (ὡσάν τὰ θεμέλια νὰ ἔγιναν γιὰ τὰ θεμέλια!), ἐνῶ ἡ ἐρειπωμένη κατοικία ἀναμένει ματαίως τὴν ἀνακαίνισι καὶ ὀλοκλήρωσί τῆς...

Ὁ Φουνταμενταλισμός, ὡς δυναμικὴ ἐπιστροφή στὴν «ἀρχικὴ καθαρότητα» καὶ ὡς μαχητικὴ

προσκόλληρις στὰ παραδοσιακὰ «θεμέλια», εἶναι βεβαίως φαινόμενο παλαιό, ἀλλὰ ἡ ἀφετηρία τῆς συγχρόνου ἀναβιωμένης μορφῆς του - ἰδίως στὸν χριστιανικὸ χῶρο - τοποθετεῖται στὰ πλαίσια τοῦ Προτεσταντισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ΒΔ Εὐρώπης τοῦ τέλους τοῦ ΙΘ' αἰ. καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κ' αἰ. (τὸ 1911 ἰδρύθηκε στὴν Ἀμερικὴ ἡ «Παγκόσμια Χριστιανικὴ Φουνταμενταλιστικὴ Ἐταιρεία»/«World's Christian Fundamentals Association»).

Οἱ Προτεστάντες, ἔχοντας ἀπορρίψει τὴν ζωοποιὸν Παράδοσι· ἀλλοτριωμένοι ἐκκλησιολογικῶς· ἀγνοώντας τὰ θεωτικὰ Μυστήρια καὶ τὴν ἀσκητικὴ/ἠσυχαστικὴ στάσι, προσέδωσαν τὴν ἰδιάζουσα ταυτότητά τους στὸν λεγόμενο Χριστιανικὸ Φουνταμενταλισμὸ (μὲ ἑπτὰ κύριες θέσεις/ἀρχές-«θεμέλια», τὴν δεοντολογία καὶ ἠθικολογία, τὴν ἐξτρεμιστικὴ ἐσχατολογία, τὴν ἀντιχριστολογία καὶ τὸν «ἀποκαλυπτισμό»), ὁ ὁποῖος ἐξελίχθηκε περαιτέρω σὲ κοινωνικὸ πλέον φαινόμενο μὲ ἀκραεῖς μορφές κατὰ περίπτωσι.

Β. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς

Εἶναι προφανές, ὅτι - μέσα στὰ ὄρια πάντοτε τῆς αὐθεντικῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ ἐμπειρίας - μὲ τὸν Φουνταμελισμὸ ἔχομε ἐνώπιόν μας τὸ θλιβερὸ καὶ ἄκρως ἐπικίνδυνον φαινόμενο τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖο ἡ Ὁρθόδοξος Παράδοσις ἀντιμετώπισε ἀνέκαθεν ὡς «πλάνην» καὶ «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον» καὶ τὸ ὁποῖο βεβαίως εἶναι πάντοτε ἕνας ὑπαρκτὸς κίνδυνος σὲ προσωπικὸ ἐπίπεδο, μὲ προεκτάσεις φυσικὰ κοινωνικές.

Ἡ πιστότης στὰ «θεμέλιά» μας καὶ ἡ ἀναφορά μας στὴν Ἱερά Παράδοσι, ἐφ' ὅσον τοῦτο

γίνεται μέσα ἀπὸ τὴν χαρισματικὴ ὀρθόδοξη προοπτικὴ, οὐδόλως σημαίνει Φουνταμενταλισμό, στεῖρα Παραδοσιαρχία, νοσηρὰ παρελθοντολογία καὶ νομικιστικὴ νοοτροπία.

Τὸ Ἑουχαστικὸ καὶ Εὐχαριστιακὸ ἦθος τῆς Ὁρθοδοξίας βιώνει δυναμικὰ στὸ ἐκάστοτε ἱστορικὸ «νῦν» τὸ ἐσχατολογικὸ μέλλον («*παρούσα ἐσχατολογία*»), ἡ δὲ προσωπικὴ κοινωνία μας μὲ τὸν Θεάνθρωπο («*τὸ Α καὶ τὸ Ω*», «*ἡ Ἀρχὴ καὶ τὸ Τέλος*») μᾶς μεταμορφώνει σὲ κατὰ χάριν ἀκτίστους, μᾶς ἐντάσσει στὴν «*Κοινωνία τῶν Ἁγίων*» (Communio Sanctorum) καὶ μᾶς δίδει τὸ χάρισμα νὰ ὑπερβαίνωμε τὴν εἰδωλοποίησι κάθε κτιστοῦ καὶ τὴν στεγανοποίησι παρελθόντος, παρόντος καὶ μέλλοντος.

Ἡ χαρισματικὴ ἐν Χριστῷ ζωὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινότητος τοῦ παρελθόντος βιώνεται δυναμικὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ στὸ παρὸν μὲ κέντρο τὴν Θεία Εὐχαριστία καὶ πορεύεται πρὸς τὸ μέλλον γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσι καὶ τελείωσί της ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἡ γνησία Ὁρθοδοξία δὲν ἀντιμετωπίζει ποτὲ ψευδοδιλήμματα, οὔτε παραπαίει μεταξὺ συντηρητισμοῦ καὶ φιλελευθερισμοῦ, ἀπομονωτισμοῦ καὶ διεθνισμοῦ, ἐπαρχιωτισμοῦ καὶ Οἰκουμενισμοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι διαρκῶς «*νέα*», «*ἀνακαινιζομένη*» καὶ «*σύγχρονος*», ὡς διαρκῆς φανέρωσις τῆς «*Καινῆς Κτίσεως*».

Γ. Φουνταμενταλισμός καὶ Οἰκουμενιστὰι

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενιστὰι ἐνεφανίζοντο ἀνεκαθεν ὡς ἀντιτιθέμενοι ἐντόνως κατὰ τοῦ ἐπικινδύνου Φουνταμενταλισμοῦ, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ Οἰκουμενισμὸς θέλει νὰ προβάλλεται ὡς «ἀνοι-

κτός», διεθνιστικός, ἐξωστρεφής, διαλεκτικός καὶ ἀποδεχόμενος τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα.

Μάλιστα ὁ ἀποθανὼν πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Παρθένιος († 1996), βετεράνος Οἰκουμενιστῆς, ἐδήλωνε πολὺ τολμηρά: «Δὲν μπορούμε νὰ σταματήσουμε τοὺς διαλόγους. Δὲν ἔχουμε νομίζω τὸ δικαίωμα νὰ σταματήσουμε. Πρέπει νὰ συνεχίσουμε. Λέγω πολλές φορές καὶ δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἁμαρτία, ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ κάνω διάλογο καὶ μὲ τὸν σατανᾶ. Δὲν πρέπει νὰ σταματήσει ἡ κουβέντα μας...».

Παρὰ ταῦτα, ἐμφανίσθηκε προσφάτως ὁ (ἀνανεωμένος) φουνταμενταλιστικὸς Οἰκουμενισμὸς ἢ ὁ Φουνταμενταλισμὸς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν σὲ μία ἀπὸ τὶς πλέον βίαιες μορφές του, στρεφόμενος ἐναντίον τῶν Ὀρθοδόξων ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Οἱ Φουνταμενταλισταὶ πατριαρχικοὶ τῆς Γενεύης «ἔλουσαν» τοὺς ἐνισταμένους κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ μὲ τοὺς πλέον «φιλαδέλφους» χαρακτηρισμούς:

– ὁ ἀντι-οικουμενιστικὸς ἀγώνας ἔχει γίνεи «ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, μὲ τὸν ὁποῖο τροφοδοτοῦνται ἡγέτες καὶ θιασῶτες τοῦ Παλαιοημερολογιτισμοῦ»!

– οἱ ὀπαδοὶ «τοῦ λεγομένου “Πάτριου” Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου» ἔχουν ἀναλάβει «ἀντιοικουμενιστικὴ ἐκστρατεία» γιὰ νὰ «διευρύνουν τὴν ποιμνὴ τους»!

– «οἱ ποικιλώνυμοι ἐκεῖνοι ὀρθόδοξοι κύκλοι» καὶ τὰ «φολκλωρικὰ ἐκκλησιαστικὰ σχήματα», πού ἀντιμετωπίζουν «τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση μὲ μικροψυχία καὶ ἐμπάθεια»!

– «οἱ παρασυνάγωγοι ἐκεῖνοι πού διεκδικοῦν τὸ μονοπώλιο τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ κήρυξαν πόλεμο κατὰ τῆς “παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ”, πρὸς ἄγραν κυρίως ὀπαδῶν»!...

Ἐκ τούτων τὴν ἐνδεικτικὴν μαρτυρίαν (καθὼς καὶ ἀπὸ πολλῶν ἄλλων παρόμοιων καὶ σχετικῶν) ἀποδεικνύεται σαφῶς ἡ συγγένεια Οἰκουμενισμοῦ καὶ Φουνταμενταλισμοῦ.

Ἡ παθολογία τοῦ φουνταμενταλιστικοῦ συνδρόμου τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν περιγράφεται ἄνετα καὶ καταγράφεται:

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** ἔχουν τὴν αἴσθησιν τῆς ἀπειλῆς, διότι μέσῳ τοῦ γνησιῶς ὀρθοδόξου ἀντικουμμενισμοῦ σείεται καὶ κινδυνεύει ἡ αὐτάρκειά τους, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ἀγνοοῦσε καὶ περιφρονοῦσε τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ.

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** ἀνησυχοῦν, διότι παρεμποδίζεται τὸ «ἐσχατολογικὸν» μεσσιανικὸν τοῦ ὄραμα τῆς ἀνασυστάσεως τῆς «Μιᾶς Χριστιανοσύνης».

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** ἀναδιπλώνονται καὶ προβάλλουν τὰ «θεμέλια» τους ὡς κριτήριον γνησιότητος καὶ ἀθθεντικότητος (Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 κ.ά.).

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** προσκολλῶνται ζηλωτικὰ τὰ «θεμέλια» τοῦ οἰκουμενιστικοῦ τοῦ «μοντέλου» καὶ μονοπωλοῦν τὴν γνησιότητα τοῦ ὀρθοδόξου λόγου χωρὶς νὰ ἀνέχωνται ἀντιρρήσεις.

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** φανατίζονται καὶ ἐκτρέπονται σὲ ἀντιδράσεις ἀκραῖες καὶ ἐπιθετικές.

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** καλλιεργοῦν ἀναριθμήτους διαλόγους μὲ ὅλο τὸ φάσμα τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων, ἐνῶ ἀρνοῦνται τὸν εὐπρεπῆ καὶ φιλάδελφο διάλογο μὲ τοὺς ὀρθοδόξους ἀντικουμμενιστάς.

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** συσπειρῶνται φανατικὰ γύρω ἀπὸ τὴν ἀθθεντία τῶν «ἡγετῶν» τους (κυριολεκτικὰ «ὀπαδοποιοῦνται») καὶ δὲν δέχονται καμμία ἀμφισβήτησιν καὶ φθορὰ τῆς ἀθθεντίας αὐτῆς ἀπὸ τοῦς «ἀντιφρονούντας».

– **Οἱ Οἰκουμενισταὶ** ἀρνοῦνται τὴν Συνοδικὴν ἔκφρασιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς χαρισματικοῦ γεγονό-

τος, ὡς ἐν Χριστῷ ἐμπειρίας ὅλου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, καὶ ἐτοιμάζουν γραφειοκρατικά καὶ μὲ ἀκαδημαϊκὴ «ψυχραιμία» δεκαετηρίδων - μέσῳ μιᾶς οἰκουμενιστικῆς ὀλιγαρχίας - τὴν λεγομένη Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο, γιὰ νὰ ἐπιβάλλουν στὸν εὐσεβῆ Λαὸ αὐτὰ ποὺ ἐπιμόνως ἀρνεῖται καὶ ἀπορρίπτει: τοὺς «Διαλόγους», τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, τὸ «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», τὴν ἐκκλησιολογικὴ του ἀλλοτρίωσι!...

* * *

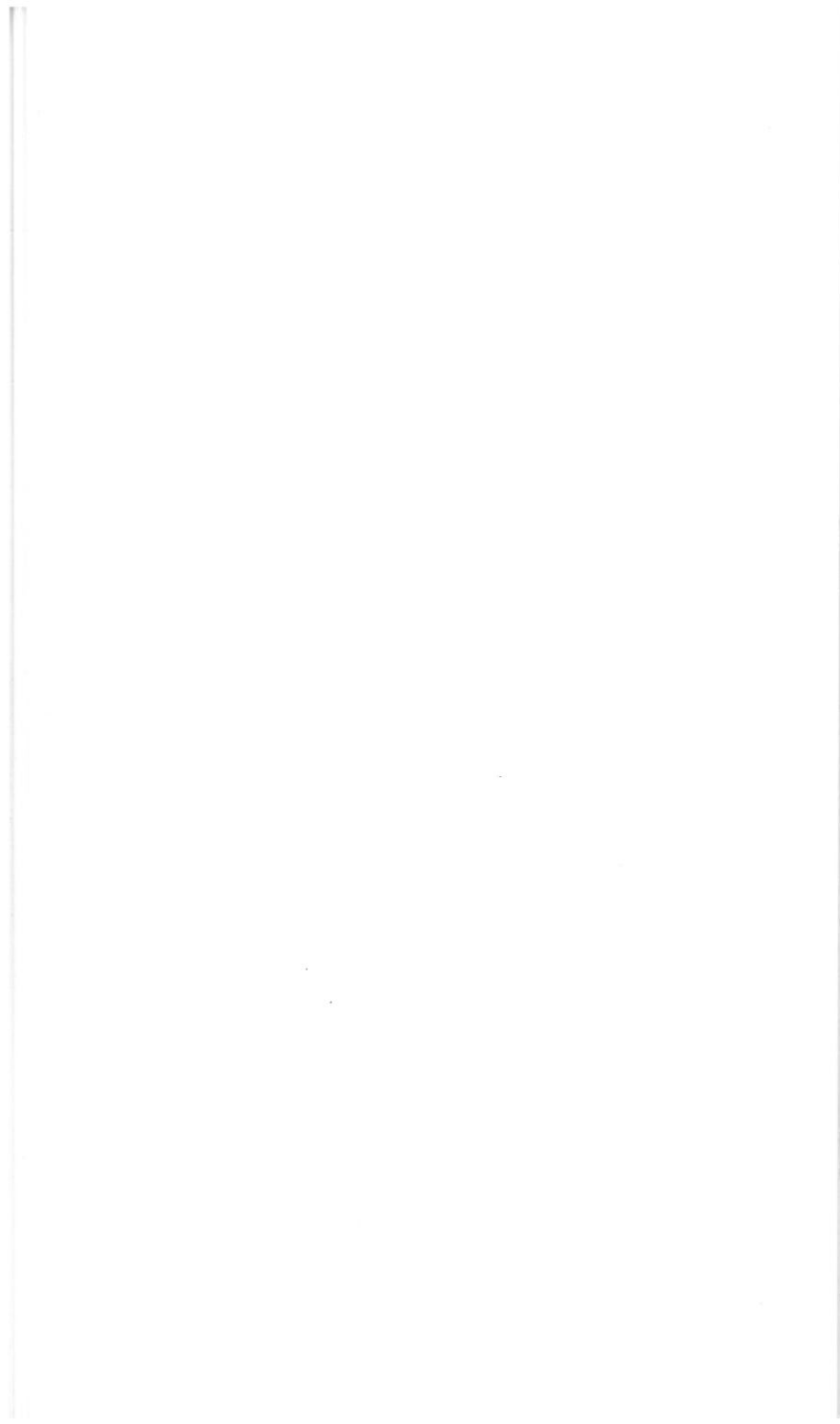
Οἰκουμενισμὸς καὶ Φουνταμενταλισμὸς!...

Μέχρι τῶρα οἱ πολλοὶ ἐνόμιζαν, ὅτι εἶναι ἀσύμπτωτοι...

Ἦδη συνειδητοποιεῖται, ὅτι ὡς δύο «ἄκρα» συναντῶνται...

Ὁ ἐξωστρεφικὸς Οἰκουμενισμὸς, στὴν μορφή τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ διεθνισμοῦ, ἐνῶ χάνει τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας, παραδόξως συναντᾶνται μὲ τὸν ἐσωστρεφῆ Φουνταμενταλισμὸ καὶ οἰκιοποιεῖται τὸν μαχητικὸ συντηρητισμὸ του, τὸν ἐπιθετικὸ φανατισμὸ του καὶ τὸν μισαλλόδοξο ζηλωτισμὸ του.

Αὐτὴ ἦταν πάντοτε ἡ «μοῖρα» τῶν αἱρέσεων!...

**Τὸ «Π.Σ.Ε.»:
ἡ ὁρατὴ ἐκδήλωσις
τῆς Unae Sanctae;**

Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία
τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς

◦

**Τὸ «Π.Σ.Ε.»:
ἡ ὁρατὴ ἐκδήλωσις
τῆς *Unae Sanctae*;**

Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία
τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς

1 ΤΟ 1971 ὁ τότε πατριάρχης Σερβίας Γερμανός, ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς Προέδρους τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», συνυπέγραψε τὸ ἐξῆς «Μήνυμα» τοῦ Οἰκουμενικοῦ αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης:

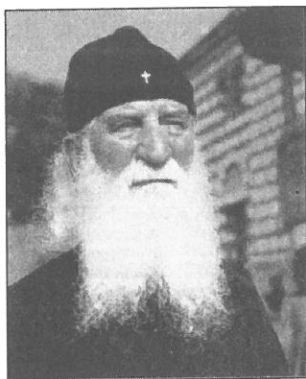
«Καὶ ἡ βιαία Πνοὴ τῆς ἀνανεώσεως θὰ πνεύσῃ εἰς τὸ μέγα πεδῖον τῆς Ἐκκλησίας καθὼς καὶ εἰς ἐκάστην τῶν κοινοτήτων αὐτῆς· διότι αὗται δὲν εἶναι ἀπλαῖ διοικητικαὶ ἐνότητες, ἀλλ' ἀποτελοῦν πᾶσαι μέρος τῆς μιᾶς μεγάλης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας»¹.

Εἶναι σαφὴς ἡ διατυπωμένη ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις, ἡ γνωστὴ ὡς θεωρία τῶν Κλάδων (Branch Theory): ἡ μία καὶ μεγάλη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὶς ἐπὶ μέρους χριστιανικὲς κοινότητες.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας εἰσήλθε στὸ «Π.Σ.Ε.» τὸ 1965² ἀπὸ τότε ποὺ ὁ πατριάρχης Γερμανὸς ἄρχισε νὰ μετέχῃ ἐνεργῶς στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, μάλιστα μετὰ τὴν ἀνωτέρω δῆλωσί του, ὁ ἀείμνηστος Δογματολόγος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς

1. Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 144/15.6.1971, σελ. 4, οἱ ἀραιώσεις τοῦ κειμένου.

2. Στὴν Συνέλευσι τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «Π.Σ.Ε.» εἰς Ἐνούγκου τῆς Νιγηρίας/12-21.1.1965 (βλ. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 150 καὶ 157, Ἀνάλεκτα Βλατάδων 47, Θεσσαλονίκη 1984).

Ὁ Ἄρχιμ. Ἰουστίνος Πόποβιτς

ἔπαυσε νὰ τὸν θεωρῇ Ὁρθόδοξο Ἀρχιερέα καὶ διέκοψε τὸ κανονικὸ μνημόσυνό του, ὡς καὶ κάθε ἐκκλησιαστικὴ σχέσι μαζί του¹.

Ἄλλωστε, εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ, ὅτι ὁ πατριάρχης δὲν παρέστη στὴν κηδεΐα τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς († 25.3.1979)...³.

Τὸ κύρος καὶ ἡ αὐθεντία τοῦ π. Ἰουστίνου, τῆς συγχρόνου αὐτῆς ρωμαλέας Πατερικῆς Μορφῆς, ἔχει ἀναγνωρισθῆ:

«Ξεπέρασε τὰ ὄρια τῆς Σερβίας καὶ ἀπλώθηκε στὸν κόσμον ὁλόκληρο σὰν **καθολικὸς Πατὴρ καὶ Διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας**, εὐρισκόμενος συνεχῶς στὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου

3. Ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας σχετικὲς διηγήσεις ἐπιζώντων Σέρβων πνευματικῶν τέκνων τοῦ π. Ἰουστίνου.

• **Βλ.** καὶ **Τάσου Μιχαλά**, 10 μέρες μὲ τοὺς ὀρθόδοξους Σέρβους, σελ. 37, ἐκδ. «Ἐπτάλοφος», Ἀθήνα 1983, ὅπου γίνεται ἀναφορὰ στὸ γεγονός χωρὶς φυσικὰ νὰ ἀναφέρονται τὰ αἶτια.

• **Τὸ Ὁρθόδοξο φρόνημα** τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς ἐναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐχαρακτήριζε ἀνεπιφυλάκτως ὡς «**Παναίρεσιν**», ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὴν Πατερικὴ στάσι τοῦ Σέρβου Ἐπισκόπου Ράσκακ καὶ Πριζρένης κ. Ἀρτεμίου, πνευματικοῦ ἀναστήματος τοῦ π. Ἰουστίνου: σὲ πρόσφατο «Ἐπόμνημά» του πρὸς τὴν Σύνοδο τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, μὲ τίτλο «Ἡ Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν», ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος κ. Ἀρτέμιος ἐξηγεῖ, γιατί ἐπιβάλλεται ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ «Π.Σ.Ε.» (βλ. ἐλληνικὴ μετάφρασι στὸ περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 17-18/Ἰούλιος-Δεκέμβριος 1995, σελ. 53-64).

του καὶ φέρων τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ»⁴. «ὁ π. Ἰουστίνος δὲν ὠμίλησε ὡς ἓνα ἄτομο, ἀλλὰ ὡς στόμα τῆς Ἐκκλησίας· ἐξέφρασε τὴν συνείδησι τῆς Ἐκκλησίας, τὴν πίστι τῆς Ἐκκλησίας»· «τὸ κήρυγμα τοῦ π. Ἰουστίνου εἶναι συνέχεια τοῦ κηρύγματος τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μάλιστα τοῦ τελευταίου μεγάλου Πατρὸς ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ»^{5, 6}.

2 **ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ** σκόπιμο, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῆς τῆς ἀναφορᾶς στὴν πατερικὴ στάσι καὶ μαρτυρία τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς, ἀλλὰ καὶ προσ-

4. Πρεσβυτέρου Βασιλείου Βολουδάκη, «Μπροστὰ στὸν τάφο τοῦ π. Ἰουστίνου», στὴν ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 356/11.5.1979, σελ. 2, ὑπογραμ. ἡμέτ.

5. Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, «Ἐπιμνημόσυνος Λόγος στὸν μακαριστὸ πατέρα Ἰουστίνου Πόποβιτς κατὰ τὸ 40ῆμερο Μνημόσυνό του», στὸ περιοδ. «Ὁ Ὁσιος Γρηγόριος», ἀριθ. 5/1980, σελ. 45-47, ὑπογραμ. ἡμέτ.

6. Ὑπενθυμίζομε, ὅτι ὁ ἀείμνηστος π. Ἰουστίνος σὲ ἱστορικὸ Ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Σερβικὴ Σύνοδο (13/26.11.1974) χαρακτηρίζει τὸ «Π.Σ.Ε.» ὡς αἰρετικὸ, οὐμανιστικὸ, ἀνθρωποπαγῆ καὶ ἀνθρωπολατρικὸ σύλλογο, θεωρεῖ τὴν στάσι τῶν Ὁρθοδόξων ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τοῦ «Π.Σ.Ε.» ὡς οἰκτρῶς καὶ φρικωδῶς ἀντιαγιοπαραδοσιακῆ, ποῦ ἐξευτελίζει δουλικῶς τὴν Ἁγία Ἐκκλησία καὶ τέλος, ὑπογραμμίζει ἐντόνως, ὅτι ἡ ἀπόφασις (πανορθόδοξος!) νὰ ἀποτελεῖ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀργανικὸ μέλος τοῦ «Π.Σ.Ε.» εἶναι ἀποκαλυπτικῶς φρικαλέα κατὰ τὴν ἀνορθοδοξία καὶ ἀντιορθοδοξία τῆς, εἶναι ταπεινώσις τερατώδης καὶ ἀνήκουστος προδοσία! (Βλ. τὸ πλήρες κείμενο τοῦ Ὑπομνήματος στὸ περιοδ. «Κοινωνία», Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1975, σελ. 95-101· ἐπίσης στὴν ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 235/1.6.1975 καὶ στὸ περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 166-173).

φάτων γεγονότων, νὰ ἀσχοληθοῦμε ἐν συντομία καὶ πάλιν μὲ τὴν φύσι καὶ τὸ ἔργο τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Γνωστός Οἰκουμενιστὴς θέτει ἐρωτηματικῶς τὴν κρατοῦσα προβληματολογία μέσα στοὺς κόλπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης:

«**Τὸ ΠΣΕ** εἶναι ἄρα γε τὸ ὄργανο μὲ τὸ ὁποῖο οἱ χριστιανικὲς Ἐκκλησίαι ἐκφράζουν τὴν ἐνότητά τους ἐν Θεῷ ἢ εἶναι τὸ ὄργανο ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖο οἱ διηρημέναι Ἐκκλησίαι προσπαθοῦν νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, τῶν δομῶν καὶ τῆς μαρτυρίας τους;»⁷.

Ἐνα μέρος τῶν μελῶν τοῦ «Π.Σ.Ε.» βλέπει τὸ Συμβούλιο ὡς ὀρατὴ ἐκδήλωσι τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας (Una Sanctae), ἐνῶ ἓνα ἄλλο μέρος θεωρεῖ τοῦτο ὡς ἀπλοῦν ὄργανον βοηθητικὸ γιὰ τὴν ἐπίτευξι τῆς ἐνότητος:

«**Οἱ Ὀρθόδοξοι** Ἐκκλησίαι ἔλαβαν μέρος ἤδη στὸ ξεκίνημα τοῦ Συμβουλίου, γιὰτὶ πίστευαν ἀκράδαντα, ὅτι πρόκειται περὶ ἐνὸς ἀπλοῦ ὄργανου...»⁷.

Πρωτίστως, θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ἰσχυρῶς τὸ ἀναληθές τῆς ἀπόψεως, ὅτι «στὸ ξεκίνημα τοῦ Συμβουλίου» «ἔλαβαν μέρος» «οἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι».

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι στὴν πρώτη καὶ ἰδρυτικὴ Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὸ Ἄμστερδαμ τῆς Ὀλλανδίας (22.8-4.9.1948) δὲν ὑπῆρξε πανορθόδοξος συμμετοχή: «ἀντιπροσώπου ἀπέστει-

7. Καθηγητοῦ π. Ἐμμανουὴλ Κλάψη, «Τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς Ἐκκλησίαις»/Ἱεραποστολικὲς ἐπιπτώσεις τῆς Ζ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ», στὸν συλλογικὸ τόμο Γ. Ν. Λαιμοπούλου, Ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν-Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991 - Χρονικὸ, Κείμενα, Ἀξιολογήσεις, σελ. 247, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1991.

λαν μόνον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος»⁸.

Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἀντιπροσωπεύθη πλήρως ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλ' ἀκριβῶς ἓνα μῆνα ἐνωρίτερον εἶχε ἐκφρασθῆ ἔντονος ἀντίδρασις σχεδὸν πανορθόδοξου χαρακτῆρος: δέκα Ἀρχηγοὶ καὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Γεωργίας, Βουλγαρίας, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας καὶ Ἀλβανίας στὸ Συνέδριο τῆς Μόσχας (8-18.7.1948) ἀρνήθησαν νὰ συμμετάσχουν στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, διότι τὸ «Π.Σ.Ε.» ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτῶν, ὅτι τείνει στὴν δημιουργία μιᾶς «**Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας**»⁹.

8. Β. Θ. Σταυρίδου, *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 113.

• **Ἄξιον** ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι καὶ οἱ ὄλιγοι μετασχόντες ὀρθόδοξοι Ἀντιπρόσωποι, «ἐκλεγέντες τὴν τελευταίαν στιγμήν» καὶ «ἐπειδὴ δὲν ἐγγώριζον κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅτι θὰ ἐψήφιζον τὸ πρῶτον καταστατικόν» τοῦ «Π.Σ.Ε.», τὸ ὁποῖο παρουσίαζε «μίαν κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν *Jure profano*, σύμφωνον πρὸς τὸ 66 ἄρθρον τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», «προεκλήθη ζήτημα» καὶ «διάστασις» καὶ τέλος «ὑπεβλήθησαν χωρισταὶ ἐκθέσεις εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον (τῆς Ἑλλάδος) καὶ προεκλήθη συγγραφικὸς ἀγὼν μεταξύ τῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας!» (βλ. **Γερασίμου Ἱ. Κονιδάρη**, «Ἄμστερνταμ/Amsterdam», λήμμα στὴν «Θ.Η.Ε.», τ. 2, στλ. 395-396, Ἀθῆναι 1963).

9. Β. Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 111-112.

• **Σημειωτέον**, ὅτι στὸ Ἄμστερνταμ ὁ Ὁλλανδὸς Γενικὸς Γραμματεὺς Βίσερ Τούφτ (Visser t' Hooft) ἐδήλωσε, μεταξύ ἄλλων, τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά, ἐκφράζοντα τὴν αὐτοσυνειδησία τοῦ «Π.Σ.Ε.» ἐν τῇ γενέσει του: «1) οἰκοδομοῦμεν ἓνα τύπον διεκκλησιαστικῆς κοινότητος, δι' ὃν δὲν ὑπάρχει ὑπόδειγμα προηγούμενον εἰς τὴν Ἐκκλ. Ἱστορίαν· 2) τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον, μὴ ὑποκαθιστὸν τὰς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ πρὸ παντὸς κοινωνίαν (*Gemeinschaft*), ἡ ὁποία πειρᾶται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐνότητα ἐν Χριστῷ τῶν 147 Ἐκκλησιῶν (σ. ἡμ.

Ἡ ἄποψις αὐτὴ ἀπεδείχθη ἀναντιρρήτως ὡς ἀληθῆς στὴν μετέπειτα πορεία τοῦ Οἴκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης.

3 ΤΟ «Π.Σ.Ε.» δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ αἰσθάνεται καὶ νὰ ἐνεργῆ σαφῶς ὡς ὑπερεκκλησία· τοῦτο ἄλλωστε ἦταν ἀνεκάθεν, μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα, ἡ πηγὴ ποικίλων ἀνησυχιῶν γιὰ τὴν πολύπτυχη κρίσι τοῦ Συμβουλίου.

Περίπου πρὸ εἰκοσαετίας, ἓνας βετεράνος Οἴκουμενιστῆς συνώπιζε ὡς ἐξῆς τὴν ὀρθόδοξη κριτικὴ γιὰ τὸ «Π.Σ.Ε.»:

«Ἄλλ' αἱ τοιαῦται ἀκρότητες καὶ ἀποκλίσεις καὶ οἱ νεωτερισμοὶ καὶ ἡ πόλωσις καὶ ἡ ἐκκοσμίκευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ ἡ τάσις πρὸς παράκαμψιν τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου τῆς ἀληθείας ἐν αὐτῷ, διαθέτουσι τὴν Ὄρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς κριτικὴν ἐναντι αὐτοῦ στάσιν. Οὕτως, ἱκανοὶ Ὄρθόδοξοι κρίνουσιν, ὅτι ὀφείλει ἡ Ὄρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ συμμετοχῆς τῆς εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, ἂν δὲν ὑπερνικήσῃ τοῦτο τὴν παρούσαν κρίσιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον τῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ τοῦ ὀριζονταλισμοῦ καὶ ἂν δὲν ἐπανέλθῃ τοῦτο εἰς τὸν ἀρχικόν, τὸν καθαρῶς ἐκκλησιαστικόν, προορισμόν του. Ἔτεροι πάλιν ὑποστηρί-

αἱ ὁποῖαι συμμετέσχον εἰς τὴν Α' Γ. Σ.), μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ ἱστορικὴ Ἁγία Ὄρθόδοξος καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι· 3) ...ὁ μοναδικὸς σκοπός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄξιος τῆς προσοχῆς τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, εἶναι ἡ φανέρωσις (manifestation) τῆς μιᾶς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας» (βλ. Γ. Ἰ. Κονιδάρη, ἐνθ' ἄνωτ., ὑπογραμ. ἡμέτ.).

ζουν τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ ἀπὸ τῆς θεολογικῆς ἐπόψεως, ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ὡς **διεμορφώθη καὶ ἐνεργεῖ ἐκκλησιαστικῶς, χωρὶς νὰ εἶναι Ἐκκλησία, συνιστᾷ μέγα καὶ δύσλυτον ἐκκλησιολογικὸν πρόβλημα**, τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγκασθῆ ἐνδεχομένως νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία»¹⁰.

Ἡ **βαθυτάτη** αὐτὴ κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.», ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκκλησιολογικὴν ταυτότητα καὶ τοὺς προσανατολισμούς του, ἡ ὁποία εἶχε ἐπισημανθῆ ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς γενέσεώς του, δὲν ἔχει βεβαίως ὑπερπηδηθῆ καὶ τὸ ἀπασχολεῖ ζωηρῶς, ὅταν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ δύο πρόσφατες συσκέψεις στὴν Γενεύη.

Ἡ **πρώτη** (Ἰούνιος 1995) ἀσχολήθηκε ἐκτενῶς μὲ τὸ θέμα «*Κοινὴ κατανόηση καὶ θεώρηση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*» καὶ εἶχε ὡς σκοπὸ τὴν «**συνολικὴ ἐπανεκτίμηση τῆς οἰκουμενικῆς στρατεύσεως τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἄρση ὠρισμένων ἀβεβαιοτήτων τῶν σχέσεων τους πρὸς τὸ Π.Σ.Ε.**»¹¹.

10. Ἰωάννου Καρμίρη, *Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Διαλόγῳ μετὰ τῶν Ἐτεροδόξων Ἐκκλησιῶν*, σελ. 79-80, ὑπογραμ. ἡμέτ., παρὰ Β. Θ. Σταυρίδῃ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 204.

• Πρβλ. Νικολάου Ἀ. Ματσούκα, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις/Ἱστορία-Θεολογία*, σελ. 278, ὑποσημ. 67, ἐκδόσεις «Π. Πουρναρᾶ», Φιλοσοφικὴ καὶ Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη Ἀριθ. 4, Θεσσαλονίκη 1991.

• Βλ. ἐπίσης: Βασιλείου Σταυρίδου, «*Ἡ ὀρθόδοξος συνεργασία εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν*», στὸ περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 205/1.3.1979, σελ. 14.

11. Περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 519/30.6.1995, σελ. 24.

• Ἡ «**Συνάντησις**» ἐγινε κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὸ «*Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου*» στὸ Σαμπεζύ τῆς Γενεύης καὶ συμμετεῖχαν ὀρθόδοξοι, Ἀντιχαλκηδόνιοι καὶ ἀνώτερα στελέχη τοῦ Συμβουλίου (19-24.6.1995).

Ἡ **δεύτερη** (Σεπτέμβριος 1995) ἀσχολήθηκε μὲ τὸ κείμενο τῆς Γενικῆς Γραμματείας ποὺ ἀφοροῦσε στὴν **«ἐννοια τοῦ ἀποτελεῖν μέλος τοῦ ΠΣΕ»** καὶ τελικῶς ἀπεφασίσθη νὰ συνεχισθῆ ἡ μελέτη **«περὶ τοῦ μελλοντικοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ ΠΣΕ»**¹².

Εἶναι λοιπὸν λίαν ὀρθὴ ἡ ἐπισήμανσις, ὅτι **«αὐτὴ ἡ ἀνυπαρξία οὐσιαστικῆς (ἐκκλησιολογικῆς) ταυτότητας δημιουργεῖ ἀπεριόριστα περιθώρια σύγχυσης, διχογνωμιῶν καὶ αὐθαιρεσίας** σὲ κάθε περίπτωση ἀπόφασις ποὺ κρίνει τὸν προσανατολισμὸ καὶ τοὺς βασικοὺς στόχους τοῦ Π.Σ.Ε.»¹³.

• **Βλ.** ἐκτενῆ ἀναφορὰ καὶ στὸ περιοδ. «**Ενημέρωσις**», ΙΑ-1995/7-8, σελ. 3-5: «Ἡ μελλοντικὴ πορεία τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν θέμα Συσκέψεως τῆς Ἡγεσίας του μὲ Ὀρθόδοξους καὶ Ἀρχαίους Ἀνατολικούς» καὶ σελ. 10-12: «Ὁρθόδοξοι καὶ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν - Ἡ διαφορὰ μεταξὺ ὑπεύθυνης κριτικῆς καὶ κακοήθους παραπληροφορήσεως» [«Σχόλιο» τοῦ Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέτση] (ἀνεδημοσιεύθη στὴν ἔφημερ. «**Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια**», ἀριθ. 401/1-16.9.1995, σελ. 10).

• **Βλ.** ἐπίσης τὸ σχετικὸ «Ἀπαντητικὸν σχόλιον τοῦ κ. Νικολάου Ψαρουδάκη» στὴν ἔφημερ. «**Ὁρθόδοξος Τύπος**», ἀριθ. 1144/13.10.1995, σελ. 1 καὶ 3, ἀριθ. 1145/20.10.1995, σελ. 1 καὶ 3.

• **Μὴ συμφωνοῦντες** βεβαίως μὲ τὸ «Σχόλιο» τοῦ π. Γ. Τσέτση καὶ τοὺς βαρυτάτους χαρακτηρισμοὺς του γιὰ ὄσους ἀντιδρῶν στὸν Οἰκουμενισμό, εἶναι ἀδύνατον νὰ συμφωνήσουμε καὶ μὲ τὸ «Ἀπαντητικὸν σχόλιον» τοῦ κ. Ν. Ψαρουδάκη, τὸ ὁποῖο ἐκφράζει ἓνα καθαρῶς θεμελιοκρατικὸ/φουνταμενταλιστικὸ ἦθος κατὰ τύπον καὶ οὐσίαν.

12. Περιοδ. «**Ενημέρωσις**», ΙΑ-1995/9, σελ. 2: «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν-Ἡ 46ῃ Τακτικὴ Συνεδρία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς».

13. **Χρήστου Γιανναρά**, Ἀλήθεια καὶ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδόσεις «Γρηγόρη», Ἀθήνα 1977, σελ. 206, Κεφάλαιο Τέταρτο, Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος σήμερα, «§ 10. Ἡ ὁμοσπονδιακὴ ἐνότητα», ὑπογραμ. ἡμέτ.

4 ΜΗΠΩΣ ὁμως οἱ Ὀρθόδοξοι ἀντι-οικουμενιστὰι ὑπερβάλλουν, ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ «Π. Σ.Ε.» διακατέχεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀπὸ τὸ ὑπερεκκλησιαστικὸ σύνδρομο καὶ τὴν τάσι νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἓνα εἶδος ὑπερτάτης αὐθεντίας *supra Ecclesiam*;

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρουμε, ἐκτὸς τοῦ προαναφερθέντος «Μηνύματος» τοῦ ἔτους 1971, ὅτι τὸ 1991 ὁ τότε Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ «Π.Σ.Ε.» εἶχε δηλώσει τὰ ἑξῆς:

• «**Πιστεύομεν**, ὅτι τὸ ΠΣΕ ἔχει μίαν ἀποστολὴν νὰ ἐναγκαλίζεται ὅλας τὰς ἐκκλησίας, μέλη καὶ μὴ. Ὅλα τὰ προγράμματά μας εἶναι σχεδιασμένα δι' ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ὄχι μόνον δι' ἐκείνους ἐντὸς τῶν ἐκκλησιῶν μελῶν μας»¹⁴!...

Τὸ 1993 τὸ ὀκταμελὲς προεδρεῖο τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὸ «Μήνυμά» του τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ ὁποῖο ἀπευθύνεται στὶς ἐκκλησίες-μέλη του καὶ τὸ ὁποῖο ὑπογράφει καὶ ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Παρθένιος († 1996), γράφονται καὶ τὰ ἑξῆς:

• «**Δυνάμεθα ἡμεῖς, ὡς ἡ Ἐκκλησία**, νὰ διαδηλώσωμεν τὴν ἀλληλεγγύην μας πρὸς τὰς γυναίκας...»¹⁵!...

Τὸ 1994 καὶ πάλι στὸ «Μήνυμα» τῆς Πεντηκοστῆς γράφονται τὰ ἴδια καὶ χειρότερα, προσυπογράφονται δὲ ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατριάρχου:

• «**Ὁ κόσμος μας** ἐγίνε πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ τότε ποὺ σᾶς ἀπεστείλαμε τὸ τελευταῖον μας μήνυμα τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐχουν ἐπέλθει

14. Περιοδ. «*One World*», No 168/August-September 1991, σ. 17: «*A mirror of diversity - A conversation with Emilio Castro*», ὑπογραμ. ἡμέτ.

15. Περιοδ. «*Ecumenical Press Service*», No 10/93.04.15: «*Pentecost Message from the WCC*».

ἀλλαγὰι μὲ εὐρείας συνεπειάς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη ἀπὸ τὴν κλήσιν τῆς νὰ παράσχη πνευματικὰ ἀποθέματα καὶ παραδείγματα ἀρετῆς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συμπεριφορὰν (ἢ, ἐναρέτου ἀνθρωπίνης συμπεριφορᾶς), εἰς ἓνα κόσμον τόσον ἐπίμονον εἰς τὴν ἀναζητήσιν ἀξιῶν ζωῆς... Ἄς εἴμεθα λοιπὸν ἀγρυπνοὶ καὶ θαρραλέοι ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καθὼς κτίζομεν ἐκ νέου τὴν πίστιν μας εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐν τῷ πλαισίῳ ἀναζητήσεως μιᾶς νέας παγκοσμίου τάξεως»¹⁶!

Οἱ ὀλίγες αὐτὲς μαρτυρίες εἶναι ἱκανὲς νὰ ἀποδείξουν τὸ πατερναλιστικὸ σύνδρομο τοῦ «Π. Σ.Ε.», ἐφ' ὅσον ἀναντιρρήτως ἔχουν ἐκκλησιολογικὸ βάρος, ἢ δὲ ὀρθόδοξος κριτικὴ τῶν ἀντιοικουμενιστῶν ἐστιάζεται κυρίως στὸ σημεῖο αὐτό, ὅταν ὑποστηρίξη, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἀποτελεῖ μίαν ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσι.

5 ΤΟ ΘΕΜΑ, στὸ ὁποῖο συνεχῶς ἐπανερχόμεθα, εἶναι ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι ἐταῖροι τοῦ «Π. Σ.Ε.» ἀμαρτάνουν βαρύτατα, διότι - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - συμμετέχοντες, συμπροσευχόμενοι, συνεργαζόμενοι καὶ συνυπογράφοντες, βοηθοῦν τὸν ὁμοσπονδιακὸ ὄργανισμὸ τῆς Γενεύης νὰ καλλιεργῇ τὴν συνειδησί του ὡς «Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας» καὶ τὴν τάσι του νὰ προβάλλεται ὡς ὀρατὴ ἐκφρασις τῆς Unae Sanctae.

Ἄλλαις λέξεσι· τὸ βαρύτατο ἐκκλησιολογικὸ ἀμάρτημα τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν ἐντοπίζεται - ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπαναλαμβάνουμε - ὄχι

16. Περιοδ. «Ecumenical Press Service», No 9/94.04.36: «Pentecost Message from the WCC Presidents».

στό ἂν ἀναγνωρίζουν τὸ «Π.Σ.Ε.» ὡς ὑπερεκκλησιαία, ἀλλὰ στό ὅτι συμβάλλουν οὐσιαστικά στό νά σκέπτεται καί δραστηριοποιῆται τοῦτο ὡς διαθέτον κῦρος ὑπερεκκλησίας.

Ἄρά γε, εἶναι τόσον δύσκολο νά κατανοήσουν οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί τήν τραγικότητα καί ἐκκλησιολογική σημασία τῆς ἐκχώρησεως ἐκ μέρους των στόν παν-ομολογιακὸ Σύλλογο τῆς Γενεύης δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν **ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον** στήν χαρισματική ἐξουσία καί πληρότητα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας..., δηλαδή τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας;

Ματαίως λοιπὸν οἱ βετεράνοι ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί δηλώνουν ἐμφαντικά, ὅτι «οἱ ὀρθόδοξοι οὐδέποτε θὰ ἀναγνωρίσουν τὸ ΠΣΕ ὡς ἓνα ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, μὲ γνωρίσματα τῆς *Una Sancta*»¹⁷.

Ματαίως οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί διατυπώνουν «σειρὰ ὀλόκληρη αἰτημάτων (*Desiderata*), γιὰ μιὰ λυσιτελέστερη καὶ πλέον καρποφόρο συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» στό «Π.Σ.Ε.»¹⁸.

Ματαίως, τέλος, παραπέμπουν στίς «θετικές καὶ χρήσιμες ὑπηρεσίες τίς ὁποῖες προσέφερε καὶ προσφέρει» τὸ «Π.Σ.Ε.» σὲ κοινωνικο-φιλανθρωπικὸ ἐπίπεδο «πρὸς τίς Ἐκκλησίες μέλη του»¹⁸.

Καὶ ὑπογραμμίζουμε τὸ «ματαίως», διότι ὅλα

17. Περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/7-8, σελ. 4.

• **Ἡ δὴλωσις** αὐτὴ ἀνήκει στόν μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε στήν προαναφερθεῖσα Σύσκεψι τῆς Γενεύης (βλ. ὑποσημ. 11) μὲ θέμα «Ἡ αὐτοκατανόηση τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στήν Οἰκουμενικὴ Κίνηση».

18. **Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέτση**, «Ὁρθόδοξοι καὶ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν - Ἡ διαφορὰ μεταξὺ ὑπεύθυνης κριτικῆς καὶ κακοήθους παραπληροφόρησεως», στό περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΑ-1995/7-8, σελ. 10-12.

τὰ ἀνωτέρω δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτρέψουν τὴν καθαρῶς θεολογική/ἐκκλησιολογική ἀποτίμησι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως (καὶ τοῦ «Π.Σ.Ε.»), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν «μία τραγικὴ ἀλλοτρίωση τοῦ γεγονότος τῆς Ἐκκλησίας»¹⁹.

Ἡ σθεναρὰ στάσις τοῦ ἀειμνήστου π. Ἰουστίνου Πόποβιτς εἶναι ὀδηγητικὴ καὶ τὰ γεγονότα ὑπογραμμίζουν τὴν ἀδήριτο ἀνάγκη καὶ «τὸ καθήκον τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπως ἀποχωρήσῃ ἐκ τοῦ ΠΣΕ»²⁰.

Ἐπαναλαμβάνουμε, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἀμαρτάνουν βαρύτατα,

– **διότι** αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονὸς τῆς συμμετοχῆς σὲ ἓναν ἀνθρωποπαγῆ ὁμοσπονδιακὸ ὄργανισμὸ ἀποτελεῖ *de facto* ἀναίρεσι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, ἀλλοίωσι καὶ παραφθορὰ τῆς ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας·

– **διότι** μὲ τὴν συμμετοχὴ τους στὸ «Π.Σ.Ε.» μειώνουν ὑπέρμετρα τὸ κύρος τῆς Μιᾶς (καὶ Μοναδικῆς) Ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δεχόμενοι «*ὑπὸ μορφήν ἐπαιτείας ἐτήσιαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τοῦ προτεσταντικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν*»²¹ καὶ δεσμευόμενοι ποικιλοτρόπως ὡς «*ὀργανικὰ μέλη*» μιᾶς ἀλυσίδος ἑτεροδόξων Κοινοτήτων, ἐκ τῶν ὁποίων «*ἡ κάθε μία (εἶναι) πνευματικὸς θάνατος*»²².

– **διότι** συμβάλλουν ἀνεπιτρέπτως στὴν ὕλο-

19. Χρήστου Γιανναρᾶ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 216.

20. Β. Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 203.

• Βλ. ἐπίσης περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 205/1.3.1979, σελ. 13.

21. Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Μπιλάλη, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός*, Τόμος Α'. Κριτικὴ τοῦ Παπισμοῦ, σελ. 376 καὶ 377, ἐκδόσεις «Ὁρθοδόξου Τύπου», Ἀθῆναι 1969.

22. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Ἐπόμνημα...» (βλ. ὑποσημ. 6).

ποίησι τῶν συγκρητιστικῶν ὀνείρων τοῦ «Π.Σ.Ε.» σὲ διαχριστιανικὸ καὶ διαθρησκευτικὸ ἐπίπεδο, ἐφ' ὅσον ἔχει ὁμολογηθῆ, ὅτι καταβάλλονται «**προσπάθειες ὠρισμένων τριτοκοσμικῶν κυρίως θεολόγων νὰ διευρύνουν τὸν σκοπὸ τοῦ Π.Σ.Ε. ἐγκολπώνοντας καὶ ἄλλα θρησκευτάματα**, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι "ὁ ὅρος οἰκουμένη ὑποδηλώνει ὀλόκληρη τὴν κατοικημένη ὑφήλιο καὶ ὄχι μόνον τὸ χριστιανικὸ τῆς τμῆμα"»²³.

– **διότι**, τέλος, ἐπιβεβαιώνεται πλήρως ἡ ὀρθοτάτη διαπίστωσις, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ὡς ἦτο ἄλλωστε ἐπόμενον, «**πρὸ πολλοῦ ἐξεφυλίσθη καὶ κατατείνει εἰς ἓν εἶδος πανθρησκείας**»²¹.

Ἐν κατακλεῖδι ἀπευθύνομε καὶ πάλι τὸ ἀγωνιώδες καὶ φιλάδελφο ἐρώτημα πρὸς τοὺς ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστάς:

«Quo Vadite orthodoxi Oecumenisti?»

Ποῦ πηγαίνετε, ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί;

23. Περιοδ. «**Ἐνημέρωσις**», Θ-1993/5, σελ. 8, ὑπογραμ. ἡμέτ.: «**Μία Ὀρθόδοξη Ἐνδοσκοπικὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως Σήμερα**": Θέμα ὁμιλίας στὰ πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων εἰς Μνήμην Γεωργίου Φλωρόφσκυ» (τὸ θέμα αὐτὸ διεπραγματεύθη, ὡς ὁ κύριος ὁμιλητής, ὁ Μ. Π. Γεώργιος Τσέτσος στὴν Βοστώνη τὸν Μάιο τοῦ 1993).

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
«ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ -
ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΕ ΕΝΑ ΦΟΥΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΣΤΗΝ ΓΕΝΕΥΗ»
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Γ. ΚΟΥΚΟΥΔΑΚΗ, ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ 40 - ΑΘΗΝΑ
ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ 1997
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ .
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

Ἔναρξις Διαλόγου Οἰκουμενιστῶν καὶ ἀντι-οικουμενιστῶν;

Ἡ «Μόνιμη Ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» στὴν Γενεύη ἐκυκλοφόρησε ἓνα ἐκτενὲς κείμενο ἐναντίον τῶν ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος.

Ἄν καὶ τὸ κείμενο αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν πλεόν γνησίᾳ μορφῇ τοῦ οἰκουμενιστικοῦ φουνταμενταλισμοῦ, θεωροῦμε τοῦτο - μέσω τῆς ἐνωτικῆς μας προοπτικῆς - ὡς ἀφορμὴν ἐνάρξεως ἐνὸς Διαλόγου μεταξὺ Οἰκουμενιστῶν καὶ ἀντι-οικουμενιστῶν.

Ταπεινῶς φρονοῦμε, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, μὲ τὴν περιφρόνησι ἐκ μέρους των τῆς κοινῆς συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας (*consensus Ecclesiae*), ἀπομονώνονται ἀπὸ τὸ Χαρismaticὸ Σῶμα τῆς Ὁρθοδοξίας, στὸ ὁποῖο σαρκώνεται ἡ ἐμπειρία τῆς Ἀποστολικῆς Πίσσεως· δηλαδὴ ἀπομονώνονται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους καὶ ἀπὸ ὅσους πράγματι τοὺς ἀγαποῦν καὶ τοὺς ὑπενθυμίζουν τὴν ἀλήθεια.

Ὁ σκοπὸς μας δὲν εἶναι πολεμικός, διότι συνεχῶς ἐνθυμούμεθα τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου: «οὐ γὰρ νικῆσαι ζητοῦμεν, ἀλλὰ προσλαβεῖν ἀδελφούς, ὧν τῷ χωρισμῷ σπαρασσόμεθα» (PG 36, 440B/Λόγος MA').

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ